

Π Ε Ρ Τ Ε Ρ Η Η ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕ

Φυλλάδ. 94.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος. Δ'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 45 ΙΟΥΛΙΟΥ 1854.

ΓΥΙΖΩΤΟΥ ΒΑΣΙΛΚΤΩΝ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

Ἐπὶ Π. Ι. Χαλκιοπούλου.

(Συνέχεια τῆς φυλλάδ. 93.)

—ο—

Εἰς τινὰς ἐπαρχίας, καὶ μάλιστα κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Πενσυλβανίας, εἰς τῶν διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ δημοσίου χρέους ἐπιβληθέντων φόρων ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς στάσεις καὶ ταραχάς· συναθροίσεις δὲ πολυάνθρωποι ἐδήλωσαν ὅτι θέλουσιν ἀρνηθῆναι τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου τούτου. Ὁ Βασιγκτὼν τότε εὗρεθῆναι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ γνωστοποιήσῃ ἐπιστήμως, ὅτι οἱ νόμοι πρέπει νὰ ἐκτελεσθῶσιν. Ἄλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ βουλευτικὰ σώματα ἤρχισε νὰ ἐκλιπῆν πλέον ἢ πρὸς τὴν κυβέρνησιν παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων, μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, χορηγηθεῖσα σταθερὰ καὶ ἐνεργὸς ὑποστήριξις. Αἱ κατὰ τοῦ Ἀμιλτωνος προσβολαὶ ἀπέβαιναν, ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, σφοδρότεροι· ἢ ἀντιπολίτευσις ἀπετύγχανε μὲν εἰς τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτιάσεις, ἀλλὰ καὶ αἱ προτάσεις αὐτοῦ δὲν ἐγίνοντο πάντοτε παραδεκταί. Τελο-

σπάντων, καὶ πρὸς τὸν ἴδιον Βασιγκτῶνα, πρὸς τὸν ὁποῖον ἢ βουλή τῶν ἀντιπροσώπων προσεφέρθη πάντοτε μὲν σέβας καὶ ἀγάπην, δὲν ἐφαίνετο πλέον τοσοῦτο εὐνοῦς καὶ φιλική, ὡς πρότερον· ὥστε, τὴν 22 Φεβρουαρίου 1793, ἡμέραν τῶν γενεθλίων του, ἢ περὶ διακοπῆς τῆς συνεδριάσεως ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν πρότασις, χάριν τῆς πρὸς αὐτὸν ἐπισκέψεως, πολεμηθεῖσα ζωηρῶς, μόλις ἔγεινε παραδεκτὴ διὰ πλειοψηφίας εἰκοσι καὶ τριῶν ψήφων.

Τὴν ἀγρυπνὸν τοῦ Βασιγκτῶνος δευδέρκειαν δὲν διέφευγε κἀνὲν τῶν γεγονότων, κἀνὲν τῶν συμπτωμάτων τούτων. Ἡ κλίσις αὐτοῦ πρὸς τὸν ἰδιωτικὸν βίον καὶ τὴν εἰς τὸ Μουντ-Βερνὸν ἀνάπαυσίν του ἤρχισε ν' αὐξάνῃ. Ἡ προηγουμένη ἐπιτυχία, ἀντὶ νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ, τοῦ ἐπροξένει περὶ τοῦ μέλλοντος δειλίαν. Μετριοφρόνως, ἀλλὰ περιπαθῶς κηδόμενος τῆς ἰδίας αὐτοῦ ὑπολήψεως καὶ δόξης, δὲν ἤθελε μὴδὲ κατὰ μικρὸν νὰ ἐλαττωθῶσιν αὐταί. Αἱ ἀπαιτήσεις ἔλου τοῦ λαοῦ δὲν ἦσαν ἱκαναὶ νὰ τὸν καταπέσωσι ν' ἀποφασίσῃ τι ὀριστικῶς· τὰ μόνον αἴτια τὰ ὁποῖα ἠδύνατο νὰ κλονίσωσι τὴν φρόνησιν καὶ τὰς κλίσεις του, ἦσαν κυρίως, ἢ πρὸς ἑαυτὸν πεποιθήσεις, τὸ κοινὸν καλὸν, τὸ πρόδηλον συμφέρον τῶν πραγμάτων, ἢ ἐπιθυμία, ἢ μᾶλλον τὸ καθήκον τὸ ὁποῖον ἤσθαι νὰ καταστήσῃ εἰτι μᾶλλον ὠφέλιμον καὶ διαρκές τὸ μόλις ἀρ-

την Γεωργίαν επαναστάσεις φιλοπόλεμοι, υποκινήθη-
σαι ἴσως ἔξωθεν, ἐξεβράγησαν, καὶ ὁ λαὸς ἠπειλεῖ νὰ
εἰσβάλῃ εἰς τὴν Λαούσιαν καὶ τὰς Φλωρίδας, καὶ νὰ
ὑποχρεώσῃ τὴν κυβέρνησιν, παρὰ τὴν θέλησιν τῆς, νὰ
ἔλθῃ εἰς σύγκρουσιν μετὰ τὴν Ἰσπανίαν. Ὁ κατὰ τῶν Ἰν-
δῶν πόλεμος δὲν ἔπαυε, δυσμεταχειριστος πάντοτε κα-
ταντῶν καὶ ἀμφίβολος. Νέα σύνοδος τῶν βουλευτικῶν
σωμάτων συνεκροτεῖτο, πλήρης σεβασμοῦ πρὸς τὸν Βα-
σιγκτῶνα ἄλλ' ἢ Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων ἐφέρετο
δυσπίστως πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν αὐτοῦ, καὶ εἶ-
χεν ἤδη ἐκλέξει τὸν πρόεδρόν τῆς, ἐκ τῶν ἀντιπολιτευ-
ομένων διὰ πλειοψηφίας δέκα ψήφων. Ἡ Ἀγγλία ἐπα-
θύμει τὴν εἰρήνην μετὰ τὰς Ὀμοσπονδούς Πολιτείας ἄλλ'
εἶτε διότι ἀμφίβαλεν ἂν τὸ σύστημα τοῦ Βασιγκτῶ-
νος ἦθελεν εὐδοκίμησαι, εἶτε διότι περικινεῖτο ἀπὸ τὴν
γενικὴν πολιτικὴν τῆς, εἶτε διότι ἐκυριεύετο ἀπὸ περι-
φρόνησιν τινα ἀγέρωχον, ἐξηκολούθει πάντοτε τὴν ἰδί-
αν γραμμὴν, καθιστώσα ἐπαχθέστερα τὰ μέτρα τῆς
κατὰ τῆς ἐμπορίας τῶν ἀμερικανῶν, οἵτινες διὰ τοῦτο
ἔτι μᾶλλον παρωργίζοντο. « Τὸ πνεῦμα τῆς ὑπεροχῆς
τὸ ὅποιον, ἔχουσα πάντοτε ἡ Μεγάλῃ Βρεταννίᾳ, ἐδι-
πλασίασεν ἤδη, διαρκούσης τῆς παρουσίας κρίσεως, καὶ
ἡ αὐθάδης διαγωγὴ τινῶν ἀξιωματικῶν τῆς, ἦτις, σκο-
πῶν προθεμένῃ νὰ διεγείρῃ δυσαρρεσκείας εἰς τὴν πατρί-
δα ἡμῶν, καὶ νὰ παροξύνῃ τὰς διαθέσεις τῶν φίλων τῆς
εἰρήνης, προξενούν ὄχι μικρὰς δυσχερείας εἰς ἡμᾶς.
Ἄλλ' ἐν παρόδῳ μόνον λέγω ταῦτα. »

Καὶ τῶν ἐν παρόδῳ τὰ ἔλεγε, καὶ χωρὶς νὰ ἔ-
χη κατὰ νοῦν νὰ ὠρελῆσθῇ ἐξ αὐτῶν, θέλων, νὰ δικαι-
ολογήσῃ τοιουτοτρόπως τὴν πολιτικὴν του, ἢ νὰ κάμῃ
ἐπιδείξει τῆς ἀξίας αὐτῆς, ἀξίας καταφαινομένης ἄλ-
λως τε ἀπὸ τὰ προσκόμματα τὰ ὅποια πρὸ τῶν πο-
δῶν του ἐτέθησαν. Μὴ ὦν κενόδοξος, ἢ ἄστατος, ἐπρο-
σπάθει μόνον νὰ νικήσῃ τὰ προσκόμματα ταῦτα, καὶ ὅ-
χι νὰ τὰ καταδείξῃ.

Ἐνῷ δὲ ἡ ὑπεροχὴ τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος ἐ-
φαίνετο ἐξασφαλισθεῖσα, ἐνῷ καὶ αὐτοὶ οἱ ὀμοσπονδικοὶ
ἐκλονίζοντο, ἐνῷ μέτρα ἀπότομα, προτεινόμενα πρὸς
τὰ βουλευτικὰ σώματα κατὰ τῆς Ἀγγλίας, ἠδύνατο
νὰ καταστήσωσιν ἀναπόφευκτον τὸν πόλεμον, ὁ Βασιγ-
κτῶν, χωρὶς νὰ χάσῃ διόλου καιρὸν, διὰ διαγγέλλματός
του πρὸς τὴν γερουσίαν ἀνήγγειλεν ὅτι διώρισεν ἑκα-
κτον ἀπεσταλμένον παρὰ τῆ αὐτῆς τοῦ Λονδίνου τὸν
Γεῦ, ἕνα τῶν κυριωτέρων ἀρχηγῶν τοῦ Ὀμοσπονδικοῦ
κόμματος, λαβόντα τὴν ἐντολὴν νὰ συμβιβάσῃ τὰς με-
ταξὺ τῶν δύο ἐθνῶν εἰρήνην.

Ἡ Γερουσία ἐπέκρινε παραχρῆμα τὴν ἐκλογὴν ταύτην.
Ἡ ἀγανάκτησις τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὑπερέβη τότε
πάντα ὄρον. Ἐπεζήτησε αὐτὴ τὸν πόλεμον ὡς μέσον διὰ
τοῦ ὅποιου νὰ μεταβάλῃ τὴν πολιτικὴν. Μόνη ἢ παρά-
ταξις τῆς τοιαύτης καταστάσεως τῶν πραγμάτων πα-
ρεῖχεν ἐλπίδας πολέμου. Τεταραγμένων οὕτω πως ὄν-
των τῶν πραγμάτων, τῆς δυσαρρεσκείας ἀξαναούσης,
ἄκουσμα ὅποιον δῆποτε ἐκ τῆς Εὐρώπης, προσβολὴ τις
νέα κατὰ τῆς σημαίας τῶν ἀμερικανῶν, τὸ ἐλάχιστον
τελοσπάντων συμβᾶν ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ τὰς ἐχ-
θροπραξίας. Ἄλλ' ἢ ἄμεσος καὶ ὀριστικὴ τοῦ Βασιγ-
κτῶνος διαγωγὴ μετέβαλεν ἐνρῶπῃ ὀφθαλμοῦ τὸν ῥοῦν
τῶν συμβάντων· αἱ διαπραγματεύσεις ἦτον ἐνδεχόμε-
νον νὰ ἐπιτύχωσι, καὶ αὐταὶ ἐδίδαν τὸ δικαίωμα εἰς τὴν
κυβέρνησιν νὰ περιμένῃ ἂν δὲν ἐλάμβαναν καλὴν ἐκ-
βασιν, ἢ κυβέρνησις ἦτον πάλιν εἰς καιρὸν νὰ κηρύξῃ
αὐτὴ ἢ ἰδίᾳ τὸν πόλεμον καὶ νὰ τὸν διευθύνῃ, προφου-

λάττουσα οὕτω τὴν πολιτικὴν τῆς ἀπὸ πᾶσαν θανατη-
φόρον προσβολήν.

Θέλων δὲ νὰ δώσῃ εἰς τὰς διαπραγματεύσεις τὸ κύ-
ρος ἐξουσίας ἰσχυρᾶς καὶ ἐδραίας, ἐνῷ εἰς τὸ ἐξωτε-
ρικὸν κατέστρεψε τὰς ἐλπίδας τῶν ἀντιπάλων του, ἀ-
περάσισε νὰ καταστῆλῃ καὶ τὰ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τολ-
μήματα αὐτῶν. Ἡ ἐκ μέρους κομητιῶν τινῶν τῆς Πεν-
συλβανίας ἀντίστασις κατὰ τῆς εἰσπράξεως τοῦ ἐπὶ τῶν
οἰσπνευματικῶν φόρου εἶχε λάβει τὸν χαρακτῆρα ἀπο-
στασίας. Διεκήρυξε λοιπὸν τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν του
νὰ καταστήσῃ βεβαίαν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν νόμων, καὶ
πρὸς τοῦτο συνεκάλεσε τὴν ἐθνοφυλακὴν τῆς Βιργινίας,
τῆς Μαριλάνδης, τοῦ Νεογέρσευ, καὶ αὐτῆς τῆς Πεν-
συλβανίας, μετεσχημάτισεν αὐτὴν εἰς στρατιωτικὰ σώ-
ματα, μετέβη αὐτοπροσώπως εἰς τὰ ἀποστατήσαντα
μέρη, ἔχων τὴν πρόθεσιν ν' ἀναλάβῃ ὁ ἴδιος τὴν ἀρχη-
γίαν τοῦ στρατοῦ, ἂν ἡ πάλῃ ἦθελε καταστήσει σοβαρὰ,
καὶ δὲν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Φιλαδελφίαν, παρ' ἀφοῦ
ἐβεβαίωθη ὅτι οἱ ἀποστάται δὲν ἐτόλμων νὰ ἐξακολου-
θῆσωσιν αὐτὴν. Καὶ τῶν ἐν, διελύθησαν ἅμα ὁ στρατός
ἐκινήθη κατ' αὐτῶν, μικρὸν δὲ μέρος αὐτοῦ ἐμεινεν ἐ-
φεδρεύων εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα.

Τότε ὁ Βασιγκτῶν, ἠθάνθη τὴν σοβαρὰν, ἀλλὰ βα-
θεῖαν ἐκείνην εὐχαρίστησιν, ἦτις, εἰς τὰς ἐλευθερίας πολ-
ιτείας, ἐπιτρέπεται ἐνίοτε εἰς μόνους τοὺς ἀπορασί-
ζοντάς νὰ ἐκπληρώσωσι θαρραλέως τὸ καθήκον τοῦ ἀ-
νωτάτου ἀρχόντου. Πανταχού καὶ ἰδίως εἰς τὰς Πολιτεί-
ας, τὰς μᾶλλον πλησιαζούσας πρὸς τὰ ἀποστατήσαν-
τα μέρη, οἱ φρόνιμοι τῶν πολιτῶν ἠθάνθησαν τὸν κίν-
δυνον καὶ τὴν ὅποιαν εἶχαν ὑποχρέωσιν νὰ συνδράμωσι
τὴν ἐξουσίαν πρὸς διατήρησιν τῶν νόμων. Αἱ ἀρχαὶ ἐ-
φάνθησαν εὐτολμοί, ὁ στρατός πρόθυμος· ἢ δὲ κοινὴ
γνώμη, ἰσχυροτάτῃ οὕτα, ἐπέβαλε σιωπὴν εἰς τὰς ψευ-
δεῖς καὶ πονηρὰς εἰσηγήσεις τῶν ὑποκινήσαντων τὴν
ἀποστασίαν πατριαστῶν, καὶ οὕτως ὁ Βασιγκτῶν ἐξε-
πλήρωσε τὸ χρέος του, ἔχων ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν συγκατά-
θεσιν καὶ τὴν ὑποστήριξιν τῶν συμπολιτῶν του.

Ἡ ἀμοιβὴ αὐτῆ ἦτον μετριωτάτη, συγκρινομένη πρὸς
νέας πικρίας τὰς ὁποίας ἐδοκίμασε. Κατὰ τὴν ἰδίαν
σχεδὸν ἐποχὴν, οἱ ὑπουργοὶ του, ἦτοι οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι
οἵτινες εἰργάσθησαν καὶ ἐδοξάσθησαν μετ' αὐτοῦ, ἀπε-
μακρύνθησαν τῶν δημοτικῶν πραγμάτων. Ἡ κατὰ τοῦ
Ἀμιλιτῶνος δυσαρρεσκεία ἠῤῥαζεν ὀσημέραι. Ἀφοῦ οὗτος
ἐκαρτέρησε παλαιῶν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, καθὼς ἀπῆ-
τουν τὰ οικονομικὰ σχέδιά του καὶ ἡ τιμὴ του, εὐρέθη
τελοσπάντων εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ προσηλωθῇ τὴν προ-
σοχὴν του εἰς ἑαυτὸν καὶ εἰς τὴν οἰκογένειάν του, καὶ
παρητήθη. Ὁ Κνὸξ ἐμιμήθη αὐτόν. Ὅτε λοιπὸν ὁ Γεῦ,
ἐπανελθὼν ἐκ Λονδίνου, ἀνήγγειλε τὴν ἐκβασιν τῆς δι-
απραγματεύσεώς του, τῆς ὁποίας μόνῃ ἢ γνωστοποιη-
σις ἦρκεσε νὰ διεγείρῃ μεγάλην κατακραυγὴν, ὁ Βα-
σιγκτῶν εὐρέθη περιστοιχισμένος ἀπὸ ἄνδρας νέους,
ἐνθέρμους μὲν φίλους καὶ ὀπαδοὺς τῆς πολιτικῆς του,
ἀλλ' ἔχοντας πολὺ ὀλιγοτέραν βαρῦτητα τῆς τῶν προ-
κατόχων αὐτῶν.

Ἡ συνθήκη δὲν ἦτον πλήρης, ὡς ὅλοι τὴν ἐπεθύ-
μου. Αὐτὴ δὲν ἔλυε μὲν ὅλα τὰ ζητήματα, καὶ δὲν ἐ-
χορήγει εἰς τὰς ὀμοσπονδούς Πολιτείας ὅλας τὰς ἐγ-
χωρήσεις, ἀλλ' ὅπως δῆποτε ἐδίδε πέρασ εἰς τὰς κυ-
ριωτέρας τῶν δύο λαῶν διαφορὰς. Ὑπέσχετο τὴν ὀλο-
σχερῆ ἐκτέλεσιν, ἀναβληθεῖσαν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκεί-
νης ὑπὸ τῆς Μεγάλῃς Βρεταννίας, ὅλων τῶν μετ' αὐ-
τῆς, κατὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀνεξαρτησίας, γενομέ-

νων συμβάσεων, καὶ ἤνοιγε τὴν ὁδὸν εἰς νέας καὶ εὐ-
νοικωτέρας διαπραγματεύσεις. Ἐβεβαίωτο τελοσπάντων
τὴν εἰρήνην, ἦτις ἐμετρίαζε τὰ ὅποια ἄφινεν αὐτὴ εἰσέτι
ὑπάρχοντα δεινά.

Ὁ Βασιγκτῶν δὲν ἐκυριεύθη ἀπὸ κἀνένα δισταγμῶν.
ἦτον προικισμένος μετὰ σπάνιον θάρρος, ὥστε ἐμεινε
πάντοτε προσηλωμένος εἰς τὸν κύριον σκοπὸν, καὶ ὑπέ-
φερε, χωρὶς νὰ μεμψιμοιρῇ, τὰς ἀτελείας καὶ τὰς ἐλ-
λείψεις τῶν τετελεσμένων πραγμάτων. Ὅθεν, ἐγνωσο-
ποίησεν ἀμέσως τὴν συνθήκην πρὸς τὴν γερουσίαν ἦτις,
ἐπεκύρωσεν αὐτὴν, ὑπὸ τὸν ὄρον τροπολογίας τινδς ἢ
ἐποία ἐμελλε νὰ ζητηθῇ ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν. Τὸ ζήτη-
μα ἐμεινεν εἰσέτι μετέωρον. Ἡ ἀντιπολιτευσὶς κατέ-
φυγε τότε εἰς τὰ ἔσχατα μέτρα. Ἀναφορὰ ἐστάλησαν
ἀπὸ τὸ Βοστὸν, τὸ Νεοβόρακον, τὸ Βαλτιμόρ, καὶ ἄλ-
λαχθέν, ἀποδοκιμάζουσαι τὴν συνθήκην, καὶ ἀπαι-
τοῦσαι ἀπὸ τὸν πρόεδρον νὰ μὴν ἐπικυρώσῃ αὐτὴν.
Ταραχαὶ συνέβησαν εἰς τὴν Φιλαδελφίαν, καὶ ὁ ὄχλος,
διατρέχων τὴν πόλιν, ἔφερε προσηρημένα εἰς βράβδον
τὰ ἄρθρα τῆς συνθήκης, τὰ ὅποια καὶ ἔκαυσε, μ' ὄλην
τὴν ἐπισημότητα, ἐμπροσθεν τῆς οἰκίας τοῦ πρέσβους
καὶ τοῦ προξένου τῆς Ἀγγλίας. Ὁ Βασιγκτῶν, ὅστις εἶ-
χε τότε μεταβῆ εἰς τὸ Μούντ-Βερνόν, ἔσπευσε νὰ ἐπα-
νέλθῃ εἰς τὴν Φιλαδελφίαν, καὶ ἀμέσως συνεκάλεσε τὸ
ὑπουργικὸν συμβούλιον, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐσκέφθη ἂν ἢ
συνθήκη ἔπρεπε νὰ ἐπικυρωθῇ παραχρῆμα, καὶ προ-
τοῦ φθάσῃ ἐκ Λονδίνου ἢ διόρθωσις τὴν ὅποιαν ἢ γερου-
σία ἐθεώρησεν ἀναγκαίαν. Τὸ μέτρον τοῦτο ἦτον τολ-
μηρὸν. Ὁ ὑπουργὸς Ῥανδῶλφος, ἐπέφερον ἀντιβῆσεις
τινάς. Ὁ Βασιγκτῶν δὲν ἔδωκεν εἰς αὐτὰς προσοχὴν,
καὶ ἐπεκύρωσε τὴν συνθήκην. Ὁ Ῥανδῶλφος παρη-
τήθη. Ἡ Βρεταννικὴ κυβέρνησις παρεδέχθη τὴν ζητη-
θεῖσαν τροποποίησιν, καὶ ἐπεκύρωσε καὶ αὐτὴ τὴν συν-
θήκην. Τώρα πλέον δὲν ἐμεινεν ἄλλο παρὰ ἡ ἐκτέ-
λεσις αὐτῆς, διὰ τὴν ὅποιαν ἐχρηάζοντο νομοθετικαὶ
ἀποφάσεις καὶ ἡ μεσολάβησις τῶν βουλευτικῶν σωμά-
των. Ἡ πάλῃ ἤρχισεν εἰς τὴν βουλὴν τῶν ἀντιπρο-
σώπων. Πολλάκις ἢ ἀντιπολιτευσὶς ὑπερίσχυσε, λα-
βοῦσα τὴν πλειοψηφίαν. Ὁ Βασιγκτῶν ἐπέμεινεν εἰς τὰς
προτάσεις του, ἐν ὀνόματι τοῦ συντάγματος, τὸ ὅποιον
ἐπίσης ἐπεκαλοῦντο καὶ οἱ ἀντίπαλοι του κατ' αὐτοῦ.
Τελοσπάντων, μόλις μετὰ κερδέουσι ἐξ ἐδδομάδων,
διὰ νὰ διατηρηθῇ ἡ εἰρήνη, καὶ διότι γενικὴ ἦτον ἡ πε-
ποιθήσις ὅτι ὁ πρόεδρος τῆς δημοκρατίας εἶχεν ἀπο-
φασίσει νὰ μείνῃ ἄκαμπτος, καὶ ἀφοῦ ἢ ἀντιπολιτευσὶς
εἶχεν ἀπαυδήσει, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ νικήθῃ, τὰ πρὸς
ἐκτέλεσιν τῆς συνθήκης μέτρα ἔγειναν παραδεικτὰ διὰ
πλειοψηφίας τριῶν ψήφων.

Ἐκτὸς τῶν βουλευτικῶν σωμάτων, εἰς τὰς δημο-
σίας συναθροίσεις καὶ εἰς τὰς ἐφημερίδας, ἢ μανία τοῦ
πατριασμοῦ ὑπερέβη τὰ ὅρια. Πανταχούθεν, κατὰ πᾶσαν
πρωίαν, ἀπευθύνοντο κατὰ τοῦ Βασιγκτῶνος ἀναφοραὶ,
περιέχουσαι κατακρίσεις, ἐπιστολαὶ ἀνώνυμοι, λοιδορί-
αι, συκοφαντίαι, ἀπειλαί. Καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ ἀδιάφο-
ρος τοῦ ἀνδρὸς χαρακτῆρ προσεβλήθη ἀνασχόντως.

Ἀπαθῆς ἐμεινεν εἰς ὅλα ταῦτα ὁ Βασιγκτῶν. Εἰς τὰς
ἀναφορὰς ἀπεκρίνετο. « Τίποτε δὲν ὀφείλω ν' ἀπαντή-
σω· ἐξήγησα τὸ περὶ τῆς συνθήκης αἰσθημά μου, ἐπι-
κυρώσας αὐτὴν. Αἱ ἀρχαὶ τὰς ὁποίας ἀκολουθῶν πα-
ρεδέχθη αὐτὴν, ἔγειναν πρὸς ὅλους γνωσταί· λυποῦ-
μαι διὰ τὴν διαφορὰν τῶν πολιτικῶν φρονημάτων. Ἄλλ'
ἂν ἀρεταί τινες, φανερωθεῖσαι κατὰ τὴν διάρκειαν βί-
ου μακροῦ καὶ δυσχεροῦς, μετὰ κατέστησαν ἀξίον μικρᾶς

τινος ἐκ μέρους τῶν συμπολιτῶν μου ἐμπιστοσύνης. ἄς
ἦναι οὗτοι βέβαιοι ὅτι αἱ ἀρεταὶ αὗται ὑπάρχουν εἰσέτι
εἰς ἐμὲ, καὶ θέλω πάντοτε ὀδηγεῖσθαι ἀπὸ αὐτὰς, ὅσα-
κις πρόκειται περὶ τῆς τιμῆς, τῆς εὐδαιμονίας καὶ τῆς
ἀσφαλείας τῆς κοινῆς ἡμῶν πατρίδος. »

(Ἀκολουθεῖ.)

Ο ΨΕΥΔΩΝΥΜΟΣ ΠΕΤΡΟΣ,

Ἡ

Ο ΚΟΖΑΚΟΣ ΠΟΥΓΑΤΣΕΦ.

—ο—

Κατὰ τὸ 1762 Πέτρος ὁ Γ' ἐκθρονισθεὶς τοῦ Ῥω-
σικοῦ Θρόνου, ἐφυλακίσθη εἰς Ῥόβοκα, μικρὸν αυτοκρα-
τορικὸν παλάτιον, τεσσαράκοντα περίπου χιλιόμετρα
ἀπέχον τῆς Πετροπόλεως. Ἀποθανὼν δὲ τὴν ἑβδόμην
ἡμέραν τῆς φυλακισέως του, καὶ τὸ τριακοστὸν ἔτος
τῆς ἡλικίας του, μετεκομίσθη εἰς τὴν ἐν Πετροπόλει
μονὴν τοῦ Ἁγίου Ἀλεξάνδρου Νεύσκη, καὶ ἐξετέθη,
ἐπὶ νεκρικῆς κλίνης, ὅπου πάντες, κατὰ τὴν Ῥωσσι-
κὴν συνήθειαν, προσῆλθον καὶ τὸν ἠσπάζθησαν. Ἀκο-
λούθως ἐτάφη εἰς τὸν καδὸν τῆς μονῆς ταύτης, χωρὶς νὰ
θέσωσιν ἐπὶ τοῦ τάφου του οὐδένα λίθον ἢ ἐπιγραφήν.
Μολοντί ὁ θάνατός του ἐγένετο γνωστός εἰς ὅλον τὸ
κράτος, πολλοὶ μολοντοῦτο ἀπατεῶνες ἀπὸ διαφόρους
μακρινὰς τῆς αυτοκρατορίας ἐπαρχίας, ἀνεφάνθησαν ἀν-
τιποιοῦμενοι τὸ ὄνομα καὶ τὸν θρόνον τοῦ δυστυχοῦς
τούτου αυτοκράτορος.

Ὁ πρῶτος ἐξ αὐτῶν ἐκ Βορονέζης, ὑποδηματοποιὸς
τὸ ἐπάγγελμα, λαβὼν τὸ ψευδὲς ὄνομα Πέτρον τοῦ Γ',
συνελήθη παρευθὺς καὶ ἐθανατώθη. Ὁ δεῦτερος λει-
ποτάκτης τις τοῦ συντάγματος τοῦ Ὀρλόφ, ὀνομαζόμε-
νος Τζερνίσεφ, ἐφάνη κατὰ τὸ 1770, εἰς τὴν μικρὰν
κώμην τῆς Κοπέγκας ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Κριμαίας,
ἐνῷ ἀπόσπασμα Ῥωστικῶν στρατευμάτων διέδραμεν ἐ-
κεῖθεν· οὗτος ὑποστηρίζομενος, ὑπὸ τινῶν Ῥώστων ἱερέ-
ων τῆς αἰρέσεως τῶν Ῥοσκοπλίκων, ἢ ἑτεροδόξων, ἀ-
νέβη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ βωμοῦ τοῦ ναοῦ, καὶ ἦν ἐγγύς ν'
ἀνηγορευθῆ αυτοκράτωρ. ὅτε ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἀποσπά-
σματος, πληροφορηθεὶς περὶ τῶν διατρεχόντων εἰσῆλθεν
εἰς τὸν ναὸν, μετὰ πολυἀριθμοῦ στρατοῦ, καὶ συλλα-
βὼν τὸν Τζερνίσεφ, τὸν ἐθανάτωσεν. Ὁ τρίτος ἦν χω-
ρικός τις ἀνήκων εἰς τὸν Βορονέζφ, ὅστις λειποτακτῆ-
σας ἐκ τῶν γαιῶν του, ἠναγκάσθη νὰ ζῆσθαι τοῦ λοιποῦ,
μετὰ τῶν ἐν Δουβρόσκα ἐπὶ τοῦ Βόλγα διαιτωμένων
Κοζάκων. Ἀπόσπασμα δὲ τῶν Κοζάκων τούτων, ἀνα-
χωρήσαν τὴν ἀνοιξιν τοῦ ἔτους 1772 διὰ νὰ ἐνωθῇ μετὰ
τοῦ Ῥωστικοῦ στρατοῦ, συνεκάλεσεν αὐτὸ ἐντὸς ταχυ-
δρομικοῦ τινοῦ καταστήματος, κειμένου ἐπὶ τῶν ἐρή-
μων πεδιάδων, τῶν μεταξὺ Βόλγα καὶ Τανάιδος καὶ
διαβεβαίωσας αὐτὸ, ὅτι ἦν Πέτρος ὁ Γ'. τὸ ἔπεισε νὰ
τὸν ἀναγνωρίσῃ αυτοκράτορα. Λαβὼν δὲ τὸν ὄρον τῆς
πίστεως των, διώρισεν ἀξιωματικούς καὶ ὑπουργοὺς τοῦ
Κράτους. Ἄλλ' ὀλίγον ὕστερον μετὰ τὴν ἀρχὴν τῆς
βασιλείας του, ὁ ἀρχηγὸς τῶν περίεξ στρατευμάτων ἐ-
ξέβαλε τῆς ἀπάτης τοὺς λαθραίως στρατολογηθέντας
στρατιώτας, καὶ βοηθούμενος ὑπ' αὐτῶν, συνέλαβε τὸν

ἀπαταιώνα καὶ τὸν ἀπήγαγεν εἰς τὴν ἐν Τζαριτζίν εἰρηκτὴν. Ματαίως, διαρκούσης τῆς δίκης, ἐξασίαν παρρωμάμενοι ὑπὸ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Ψευδωνύμου τούτου Πέτρου. Ὁ Ταγματάρχης Ζιμπλερόφ, φρούραρχος ταύτης τῆς πόλεως, τοὺς διεσκόρπισεν ἐν ἀκαρεῖ, καὶ ὁ ὑποτιθέμενος αὐτοκράτωρ, ἐδηγγήθει εἰς νῆσον τινὰ τοῦ Βόλγα, ἀπέθανε διὰ τῆς μαστιγώσεως. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, κκοῦργός τις μεταφερόμενος ἐξ Ἰρκούσκης εἰς Σιθέρην, ἀπεπειράθη τὰ αὐτὰ, καὶ μάλιστα προσεβλήκεν εἰς αὐτὸν ἀξιοματικόν τινα, ἀλλὰ τοῦ σχεδίου τοῦ παρευθὺς ἀνακαλυφθέντος, ὑπέστη τὴν αὐτὴν τῶν αἰσίων τύχην.

Ὁ πέμπτος καὶ τελευταῖος, ὁ ἐπιχειρήσας ἐν Ῥωσίᾳ, ἦ ἀντικοιτῆς τὸ ὄνομα καὶ τὸν θρόνον Πέτρου τοῦ Γ'. ὠνομάζετο Ἰεμέλκα Πουγατσέφ, γεννηθεὶς εἰς Σιμοβέσκαν μικρὰν κώμην ἐπὶ τοῦ Τανάϊδος. Ἀπλοῦς Κοζάκος κατ' ἀρχάς, ὡς ὁ πατὴρ του, ὑπηρέτησεν εἰς τὸν κατὰ τῆς Πρωσσίας πόλεμον, ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας Ἐλισάβετ καὶ εἰς τὴν κατὰ τῶν Τούρκων ἐκστρατείαν τοῦ 1769. Ἐν ἔτος μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ῥώσων ἄλωσιν τοῦ Βενδερ, ζητήσας ματαίως νὰ ἀπολυθῇ τῆς ὑπηρεσίας, κατέφυγεν εἰς τὴν Πολωνίαν, ὅπου εὗρεν ἄσυλον, παρά τισι μοναχοῖς, οἵτινες, ἐκ συμπαθείας τὸν ἐξέτισαν ἀκολούθως μετέβη εἰς τὴν πόλιν Δουβιάνσκαν, ὅπου ἔζη ἐπαίτων. Ἐκεῖθεν μεταβὰς εἰς τὰς ἀποικίας τῆς μικρᾶς Ῥωσσίας, διέμεινε παρά τοῖς Ῥοσκονλίκοις, οἵτινες εἰσὶν ἐκεῖ πολυάριθμοι. Ἀλλὰ φοβούμενος μήπως ἀνακαλυφθῆ, κατέφυγεν εἰς τὰς ἀποικίας τῶν Κοζάκων τοῦ Οὐράλ, ὅπου ἠνάγκασε πολλοὺς ἐξ αὐτῶν νὰ τὸν συνοδεύσωσι μέχρι τοῦ Κουβάν.

Συλληφθεὶς εἰς Μαλεκόφσκα, διὰ τοὺς στασιαστικοὺς λόγους του, ἐστάλη εἰς Καζάν διὰ νὰ δικασθῇ· ἀλλ' ὠφελοῦμενος ἐκ τῆς ὀλίγης ἐπαγρυπνήσεως τῶν ἐκεῖ σταθμευόντων φρουρῶν, μεθύσας αὐτοὺς, ἐδραπέτευσε, καταπλεύσας τὸν Βόλγα. Διαβάς δὲ τὸν ποταμὸν Ἰργην, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐρημὸν, ὅθεν μετ' ὀλίγον ἀνεβάνη ὑπὸ τὸ ψευδὲς ὄνομα Πέτρου τοῦ τρίτου ἐπὶ κεφαλῆς πολυαριθμοῦ στρατοῦ. Ἀλλὰ πῶς ἐδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ μετὰ τοσαῦτα μεγάλα ἐμπόδια; Ὁφελοῦμενος μετὰ μεγίστης ἐπιδειξιότητος ἐκ τῶν, κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, ἐπικρατουσῶν περὶ αὐτοῦ πολιτικῶν καὶ θρησκευτικῶν δυσαρσεκειῶν.

Οἱ αἰρετικοὶ τοὺς ὁποίους ἡ ἐπικρατοῦσα θρησκεία ὀνομάζει Ῥοσκονλίκοις, διακρίνονται μετὰ τῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν Σταροβέρτζων, ἧτοι ὁπαδῶν τῆς παλαιᾶς πίστεως. Τούτους κατατρεχθέντας πολλὰκις, Πέτρος ὁ Α'. καταδίκασε νὰ πληρώσωσι διπλοῦν φόρον, καὶ νὰ φέρουν διακριτικὸν τι σημεῖον πρὸς διαστολὴν τῶν ἄλλων. Ἀλλ' οἱ διωγμοὶ οὗτοι συνέτεινον πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς αἰρέσεώς των, καὶ μέχρι τῆς σήμερον ὑπάρχουν εἰς τὰ μεσημέρινα καὶ ἀνατολικά μέρη τῆς Ῥωσσίας καὶ μάλιστα εἰς τὸν νομὸν τοῦ Ὀρενδούργου, ὅπου ἐξέρχεται ἡ ἐπανάστασις. Οὗτοι νομίζοντες ἀνοσίους καὶ ἰεροσόλους τὰς θρησκευτικὰς τελετὰς τῆς ἐπικρατοῦσης θρησκείας, ἔχουν ἴδιαν λατρείαν καὶ ἱερεῖς. Ὁ Πουγατσέφ, ἀποδεχόμενος πανδήμω τὰς θρησκευτικὰς προλήψεις των, τοὺς ὑπεσχέθη βοήθειαν καὶ προστασίαν. Ὀλίγον δὲ πρὸς τῆς ἐμφανισθεῖς του εἰς ταῦτας τὰς χώρας, ταρχαί τινες συνέδρσαν μετὰ τῶν περὶ τὰ Οὐράλια Κοζάκων τῶν καταγομένων ἐκ τῶν τοῦ Τανάϊδος. Διαρκούντος δὲ τοῦ κατὰ τῆς Τουρκίας πολέμου, ἡ κυβέρνησις, ἀπήτησεν ἐξ αὐτῶν ἀριθμὸν τινα νεοσυλλέκτων διὰ νὰ σχηματίσῃ τάγμα Οὐσσάρων, συγχρ-

ως δὲ τοὺς διέταξε νὰ κείρωσι τὸν μικρὸν πώγωνά των, ὃν ἐσέβοντο ἴσα μετὰ τὰ θρησκευτικὰ των δόγματα. Ὁ ἐκ Λιδωνίας στρατηγὸς Τροβενέβερ, σταλεὶς περὶ τὰ 1771 εἰς Οὐράλσκαν, πρὸς καθυστάσιν τῶν ταρχῶν, καὶ διατάξας νὰ ξυρισθῶσι δημοσίως ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως οἱ νεοσυλλέκτοι, ἀπωλέσθη, ὅμμα ζάσεώς τινος, γενομένης ἕνεκα τῶν ὑπ' αὐτοῦ ληθθέντων ἀντιπολιτικῶν μέτρων.

Νέα στρατεύματα κατέστειλαν τὴν ἐπανάστασιν, τὸ ἀκόλουθον ἔαρ. Ἀλλὰ εἶρος πολυάριθμον ἀνταρτῶν κατέφυγεν εἰς τὰς παρὰ τὴν λίμνην Καμίτχ - Σαρμάρα πεδιάδας καὶ τὰ ἔλη, διατρεφόμενον ἐκ τῆς ἀλείας καὶ ἄγριας καὶ ἐκ τινων τροφῶν πεμπομένων αὐτοῖς ἀπὸ καιρῶν εἰς καιρὸν ὑπὸ τῶν ὁπαδῶν των. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀπηλπισμένων τούτων ἀνθρώπων ἐπαρουσιάσθη ὁ Πουγατσέφ, ὑπὸ τὸ ψευδὲς ὄνομα Πέτρου τοῦ Γ'. εἰπὼν, ὅτι διαφυγὼν τὰ τῶν φονέων του τραύματα, ἐσώθη ἐκ τῆς φυλακῆς του, καὶ ὅτι ὁ θάνατός του ἦν πλάσμα καὶ ἐπινοήσις τῆς αὐτῆς. Μολοντί ποσῶς δὲν ὠμοίαζε μετὰ Πέτρον τὸν Γ'. οὕτινος ἀντιποιεῖτο τὸ ὄνομα, οἱ Κοζάκοι μολοντοῦτο τὸν ἐπίστευσαν, καὶ ὁμοφώνως τὸν ἀηγόρευσαν αὐτοκράτορα. Ἐπὶ κεφαλῆς τούτων προσέβλεπε κατ' ἀρχὰς τὰς νέας τῶν Πολωνῶν ἀποικίας, τοὺς ὁποίους Αἰκατερίνη ἡ δευτέρα, ἔδρουσε ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Ἰργίδος, καὶ περιωρίθη μόνον νὰ τοὺς ἀποπλίσῃ, χωρὶς νὰ ἐξωκεῖλῃ εἰς καταχρήσεις καὶ ὑπερβολὰς δι' ὧν ἀκολούθως ἐδηλώθη τὸ θηριώδες καὶ αἰμοδόρον αὐτοῦ ἦθος.

Ἦττηθεὶς εἰς τὰς κατὰ τῆς πόλεως Οὐράλι ἀποπειραθείσας προσβολὰς, ἕνεκα τῆς μεγάλης ἀνιστάσεως τῆς φρουρᾶς, ἠτύχησε περισσότερον εἰς ἄλλας ἐπιχειρήσεις, κυριέως ἐξ ἐφόδου τὰ φρούρια τῆς Τατισχόβας, Ὀβερνάϊας καὶ Ῥασουναϊας. Ἄπειν δὲ τὸ κατ' αὐτοῦ σταλὲν στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα ὑπὸ τὸν συνταγματάρχην Βιλλδφ ἠγκμαλιώσθη. Ἐτερον σῶμα ἐπικουρικὸν τοῦ πρώτου ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Τζερντζέφ, μὴ ἀφικθὲν ἐγκαίρως, ὑπέστη τὴν αὐτὴν τοῦ πρώτου τύχην. Καθ' ὅλας τὰς γινομένας συμπλοκάς ἄπαντες οἱ αἰγκμαλιωθέντες ἀξιοματικοὶ κατεσφάγησαν ἀνηλεῶς, καὶ μέρος τῶν συλληφθέντων στρατιωτῶν ἠνώθη μετὰ τῶν ἀνταρτῶν.

Διαδοθείσης τῆς φήμης τῶν ἐπιτυχιῶν του, οἱ Βασιῖροι, λαὸς νομαδικὸς, μόλις ἀναγνωρίσας τὴν Ῥωσικὴν κυριαρχίαν, ἐκυρήχθησαν ὑπὲρ αὐτοῦ, πέμψαντες ἰκανὸν συμμαχικὸν στράτευμα. Τὸ παράδειγμα τοῦτο, ἠκολούθησαν πολλοὶ Ῥωσικαὶ ἀποικίαι, πρὸ πάντων δὲ οἱ εἰς τὰ μεταλλεῖα τῶν Οὐράλιων ἐργαζόμενοι χωρικοὶ, καὶ σῶμα ἑνδεκα χιλιάδων Καλμουκῶν ἐκ τῶν περὶ τῆς Σταυροπόλεως, ἐπανάστατησαν ἐβόρευσε τὸν ἀρχηγὸν του, καὶ ἠνώθη μετὰ τοῦ Πουγατσέφ. Μεθ' ὧν τούτων τῶν δυνάμεων διήλθεν ἀκωλύτως τὴν ἐπικρίαν τοῦ Ὀρενδούργου, διαμαίνας χρόνον τινα ἐμπροσθεν ταύτης τῆς πόλεως ἐπὶ σκοπῷ νὰ τὴν πολιορκήσῃ.

Ὁ Πουγατσέφ ὑποκρίθεις κατ' ἀρχὰς μεγίστην πρὸς τὰ θεῖα εὐλάβειαν, καὶ ἐνδυσθεὶς ἱερατικὰ, ἠλόγησε τὸν λαὸν ὅταν παρουσιάζετο δημοσίως, καὶ διαβεβῆκεν τοὺς ἀπλουστεροὺς, ὅτι πηρητέτο πάσης ἀτομικῆς φιλοδοξίας ἕλεγεν, ὅτι ὁ πρώτιστος σκοπὸς του ἦν νὰ θέσῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου τὸν υἱὸν του μέγαν δούκα, καὶ ἀκολούθως νὰ ἀποσυρθῇ εἰς τὴν μονὴν, ὅπου εὖρεν ἄσυλον ἐν καιρῷ τῆς λειποταξίας. Ἦν δὲ τότε δραστήριος, ἐπιχειρηματίας, καὶ ἔτοιμος νὰ ὠρελῆται ἐξ ὧν τῶν εἰς αὐ-

τὸν παρουσιαζομένων εὐνοικῶν περιστάσεων. Ἀλλὰ μεθυθεὶς ὑπὸ τῆς εὐτυχίας, πάραυτα ἐβόρευσε τὸ κάλυμμα τῆς ὑποκρισίας, καὶ μὴ φροντίζων οὐδὲ περὶ τοῦ ἴδιου συμφέροντος ἐξώκειλεν εἰς ὑπερβολὴν. Ἀπολέσας πολὺτιμον καιρὸν ὑπὸ τὰ τείχη τῶν πόλεων Οὐράλσκ, καὶ Ὀρενδούργου, κατέσραξε ἀνηλεῶς ἅπαντας τοὺς αἰγκμαλιωζόμενους εὐγενεῖς καὶ ἀξιοματικούς. Ἀναγγέλων δὲ δημοσίως τὸ σχέδιόν του, νὰ ἐξολοθρεύσῃ τοὺς εὐγενεῖς, δὲν ἐρείσθη οὐδενός, μήτε καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τέκνων. Καίτοι νυμφευμένος μετὰ γυναικὸς τινος Κοζάκου, μεθ' ἧς ἐγέννησε τρία τέκνα, τὴν παρήτησε μολοντοῦτο, καὶ ἐνυμφεύθη φαυλόβιον γυναῖκα εἰς Οὐράλσκ, καὶ ἐστράσας μετὰ πομπῆς τοὺς σκανδαλώδεις γάμους, ἐξεστράπη δημοσίως εἰς πᾶσαν ἀκολασίαν.

Οὐδεὶς σημαντικὸς ἔλαβε τὸ μέρος του. Ἀλλὰ διὰ νὰ γενῆ ἐτι μάλλον σεβαστὸς εἰς τὸν στρατὸν του, ἔδωκεν εἰς τοὺς μάλλον αὐτῷ ἀφωσιωμένους ὁπαδοὺς τεύ ὀνόματα τῶν σημαντικωτέρων εὐγενῶν Ῥώσων, καὶ τὰ παράσημα διαφόρων ἱπποτικῶν τάξεων. Σημείου δὲ ποτὲ δοθέντος, κατέσραξεν ὅλους τοὺς εἰς αὐτὸν ἀφικθέντας Γερμανοὺς ἀξιοματικούς, φοβούμενος μὴ μάθωσιν ὅτι ἠγγόνει γλώσσαν, τὴν ὁποίαν Πέτρος ὁ Γ'. βεβαίως ἐγίνωσκε.

Δις ἡττηθεὶς ὑπὸ τοῦ πρίγκιπος Γαλιτζίνου, κατέφυγεν εἰς τὰ Οὐράλια ὄρη μετὰ τινων πιστῶν ὁπαδῶν του, καὶ μολοντί ἐνίκηθη δὲν ἀπεδειλίασεν μολοντοῦτο, ἀλλὰ συναθροίσας ἐν τῷ ἄμα ἀρκετὸν στρατὸν, ἀνεβάνη εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῶν ὄρων τούτων, ὅπου ἐκυρίευσε πολλὰ φρούρια. Προσβλήθεις καὶ ἡττηθεὶς ἐκ δευτέρου ἀπεσύρθη εἰς τὰ ὄρη, καὶ ἐπανορθώσας τὰς ὑποθέσεις του, ἐξεστράτευσεν κατὰ τῆς Καζάν, φθείρων τὰ πάντα εἰς τὴν πορείαν του διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου, καύσας πρὸς τούτους τὰ προάστεια ταύτης τῆς πόλεως, καὶ πολιορκήσας τὴν ἀκρόπολιν. Ἀναγκασθεὶς νὰ διαλύσῃ τὴν πολιορκίαν ὑπ' ἀνωτέρων δυνάμεων μετὰ πεισματικῆς μάχης, διαρκέσασαν τρεῖς ἡμέρας, ἡττήθη κατὰ κράτος. Ἄλλ' αἱ ἡτταὶ αὐταὶ ἐπρόσθετον εἰς αὐτὸν νέας δυνάμεις. Διότι διαβάς τὸν Βόλγα μόλις μετὰ τριακοσίων Κοζάκων, πολυάριθμος συμμαχία Βοσχίρων καὶ χωρικῶν, ἐκ μεμακρυσμένων μερῶν ἔτρεχε σωρηδὸν πρὸς αὐτὸν, ὡς πρὸς ἐλευθερωτὴν. Καὶ ἐπὶ κεφαλῆς πολυαριθμοῦ στρατοῦ ἠτοιμάζετο νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῆς Μόσχας, ὅταν, μαθὼν, ὅτι ἡ μετὰ τῶν Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας εἰρήνη συνωμολογήθη, καὶ φοβηθεὶς μήπως μέρος τῶν παρὰ τὸν Δούναβη στρατευμάτων ἔλθῃ κατ' αὐτοῦ, μετεβάλλε σκοπὸν, καὶ διαβὰς τὸν Βόλγα, ἐνίκησε εἰς Δούφασκα, σῶμα Ῥωσικοῦ στρατοῦ, καὶ διὰ τῆς βίας ἡ προδοσίας, κατέλαβε διάφορα φρούρια. Λόβιτις ὁ ἀφρονόμος, μέλος τῆς ἐν Πετροπόλει ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν. Ἦν τότε πλησίον τῆς Δριμτρέσκας καταγινομένου εἰς ἰσοπεδώσεις, διὰ τὸν σχεδιασθέντα διώρυγα μετὰ τῶν Τανάϊδος καὶ Βόλγα. Κυριεύσας τὴν πόλιν ταύτην ὁ Πουγατσέφ, πάντοτε αἰμοδόρος, καὶ ἐνόμων τὴν ὕβριν πρὸς τὴν σκληρότητα, ὕψωσε τὸν δυστυχῆ ἀστρονόμον ἐπὶ δύο λογγῶν, διὰ νὰ ἦναι, κατὰ τὸ λέγειν του, πλησιέστερον τῶν ἀστέρων, καὶ ἐπὶ τέλους τὸν ἀπηγγόνισεν.

Ἡ Ῥωσικὴ κυβέρνησις ἀπαλλαχθεῖσα ἐπὶ τέλους τοῦ κατὰ τῆς Τουρκίας πολέμου, μεταχειρίσθη ὅλα τὰ ἀρμόζοντα ἐνεργητικὰ μέτρα πρὸς διάλυσιν τῆς ἐπανάστασεως. Ὁ δὲ κόμης Πάνιν ἐπιπεσὼν αἰφνης κατὰ τοῦ Πουγατσέφ, παρὰ τὸν Βόλγα, τὸν ἐνίκησε· καὶ οὐ-

τος μαχόμενος ὡς ἀηλιτισμένος, ἐστράπη ἐπὶ τέλους εἰς φυγὴν μετὰ τινων ἐκ τῶν πρώτων συνενόχων του, καὶ διαβάς τὸν Βόλγα κολυμβητὴ, ἀπεσύρθη εἰς τὰς ἐρήμους, ὅπου πρῶτον ὕψωσε τὴν ἐπαναστατικὴν σημαίαν. Ἐγκαταλειφθεὶς δὲ ἀλληλοδιαδόχως, ὑπὸ τῶν ὑπὸ πείνης καὶ κόπου ἀηυδημένων ὁπαδῶν του, ἐπροδόθη ὑπ' ἐκείνων τοὺς ὁποίους τὰ μάλιστα ἐνεπιστεύετο; καὶ παραδοθεὶς εἰς τοὺς Ῥώσους, τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας δεδεμένος, ἐστάλη τὸν Νοέμβριον τοῦ 1774 εἰς Μόσχαν διὰ νὰ δικασθῇ.

« Νομίζω, ἔγραψεν Αἰκατερίνη ἡ Β'. εἰς τὸν Βολταῖρον, ὅτι μετὰ τὸν Ταμερλᾶνον οὐδεὶς μεγαλύτερος ἐξολοθρευτὴς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ὑπῆρξε ποτὲ εἰς τὸν κόσμον. Ἐν πρώτοις ἀπηγγόνισε χωρὶς νὰ δικάζῃ ἅπαντας τοὺς εὐγενεῖς, γυναῖκας, παῖδια, ἀξιοματικούς καὶ στρατιώτας τοὺς ὁποίους ἠθέλε συλλάβει. Οὐδενός ἐφείδετο ὅθεν διέβαινε· διήρπαξεν, ἐλεηλάτει καὶ αὐτοὺς, οἵτινες πρὸς ἀποφυγὴν τῆς σκληρότητός του, ἐπροσπάθουν νὰ ἐπισύρουν τὴν εὐνοίαν τοῦ ὑποδεχόμενου αὐτὸν καλῶς. Ἀλλὰ τὸ πάντων μέγιστον εἶναι, ὅτι ἐλπίζει νὰ λάβῃ ἀμνηστειὰν τῶν πράξεών του, χάριν τῆς ἀνδρείας του, καὶ διὰ τὰς μεγίστας ἐκδουλεύσεις, τὰς ὁποίας μοι ὑπεσχέθη. Ἐὰν τὸ ἀδίκημα ἀπέβλεπε μόνον ἐμὲ, ἤθελα τοῦ συγχωρήσει, ἀλλ' αἱ πράξεις ἐνδιαφέρουν τὴν αὐτοκρατορίαν, ἧτις κυβερνᾶται διὰ νόμων. »

Ἡ αὐτοκρατορίσσα προσθέτει εἰς ἄλλην ἐπιστολὴν « ὁ Μαρκέσσιος Πουγατσέφ, περὶ οὗ μοι ὠμίλητατε εἰς τὴν ὑπὸ 16 Δεκεμβρίου ἐπιστολήν σας, ἔζησεν ὡς κκοῦργος καὶ ἀπέθανεν ὡς ἀνανδρος. Τόσον ὅσον ἦτο εἰς τὴν φυλακὴν του, ὥστε ἠναγκάσθησαν νὰ τὸν προετοιμάσω μετὰ προφυλάξεως διὰ ν' ἀκούσῃ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀποφάσεώς του, μὴ τυχὸν μείνῃ ἀπόπληκτος ἐκ τοῦ φόβου. » Ἀπεκεφαλίσθη δὲ εἰς Μόσχαν μετὰ πέντε ἐκ τῶν συνενόχων του τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1775. Ὁ Πουγατσέφ πρὸς τούτους ἐχάραξε νομίσματα μετὰ τῆς εἰκόνης του, φέροντα τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν Πέτρος Γ'. ἀνέστη ἐκδικητῆς.

Οὐχὶ μόνον ἐν Ῥωσίᾳ ἀνεβάνησαν ἄνδρες ἀντιποιοῦμενοι τὸ ὄνομα Πέτρου τοῦ Γ'. ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ 1773 Στέφανος τις Ζανόβιτς, τυχοδιώκτης, καὶ πανοῦργος, καταγόμενος εἰς μιᾶς κώμης τῆς Ἀλβανικῆς Βενετίας, ἀρχθεὶς παρὰ τοῖς Μοντενέγροις, ἐπικρασιάσθη ὑπὸ τὸ ψευδὲς ὄνομα τοῦ συζύγου Αἰκατερίνης τῆς Β'. ἀλλ' εὐρῶν τὸν λαὸν τοῦτον ὀλίγον διατρεθειμένον ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀπεσύρθη εἰς τὴν Πολωνίαν, καὶ ἐδημοσίευσεν κατὰ τὰ 1784 τὴν ἱστορίαν τῆς ἀποπειρας του, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Ὁ Περίφημος Πέτρος Γ'. Αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας ἦ ὁ Ἐτμάν Μαζί, ὁ ἀναφανὲς κατὰ τὸ δουκάτον τοῦ Μοντενέγρου. Ἡ ἀποτυχία τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης δὲν ἀπεδείλασε τὸν Ζανόβιτς, θέλοντα νὰ γίνῃ αὐτοκράτωρ. Διαμένων ἐν Πολωνίᾳ ἠπάτησε πολλοὺς εὐγενεῖς, εἰπὼν, ὅτι εἶναι ὁ ἡγεμὼν τῆς Ἀλβανίας Καστριώτης, ἀπόγονος τοῦ Σκεντέρμπεη, καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου κατώρθωσε νὰ λάβῃ ἐξ αὐτῶν ἱκανὰ χρήματα. Μετὰ διαφόρους ἐπιχειρήσεις ἐφυλακίσθη εἰς Ἀμστελδαμον, ὅπου ἀνοίξας μεθ' ἑλίου τὰς φλέβας του, ἀπέθανε κατὰ τὰ 1780.

(Μετὰφρασις.) T. Δ.

ΥΠΟ ΤΟ ΔΕΝΔΡΟΝ.

(ΔΙΗΓΗΜΑ.)

— 0 —

Μέρος τῶν μεγαλοπρεπῶν τῆς Χαρέντης δασῶν ἀνήκει εἰς εὐγενῆ τινα καὶ φιλελεήμονα κυρίαν, εἰς τὴν **Μαρκεσίαν Δε-Μαρσιά**, καλῶς ἐγνωσμένην εἰς Παρισίους παρ' ὧν τῶν πενήτων τῆς συνοικίας τοῦ Ἀγίου Θωμᾶ τοῦ Ἀκουίνου. Ἡ ἀξιολογώτερα μερὶς τῶν δασῶν τούτων, ἐπισκιάζουσα τὴν ἀπὸ Ἀγγουλέμην εἰς Ρουφρέκ ὁδὸν, ἀνήκει εἰς τὸν Κύριον Βαρόνον Δε-Φορβίνον.

Πρωίαν τινα, περὶ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, κατὰ μῆνα Ἰούλιον, διέτρεξεν ὑπὸ τὴν σκιάν, τῶν προειρημένων δενδροστοιχιῶν, παράδοξος τις σκηνὴ, πρωτότυπος, τρομερὰ καὶ συγχρόνως ἀστεία. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχεν ἡ πρώτη συγκίνησις, ἡ πρώτη θεατρικὴ προσβολή, μέρους τινὸς, δραματικῶς ἀρξαμένου καὶ λήξαντος εἰς κωμωδίαν.

Δύο ἄνδρες τεσσαρακονταετείς σχεδόν, εἰσῆλθον λαθραίως, ἄλλος ἀπ' ἄλλου μέρους, τὴν αὐτὴν ὥραν καὶ στιγμὴν, εἰς τὴν δάσος, ἀνήκον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ προειρημένου πύργου. Ὁ μὲν τῶν μυστηριωδῶν τούτων περιδιαβατῶν, ἐξεγερθέντων ἅμα μετὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, ἦτον εὐπόρος τις κτηματίας τῆς Ἀγγουλέμης, ὁ δὲ, ἀπλὸς τις καὶ τίμιος ἔμπορος τοῦ Ρουφρέκ καὶ ἐν συντόμῳ, ὁ μὲν ἔμπορος, ἔκαλετο Πέτρος Λαβρίχιος, ὁ δ' ἕτερος μετ' ἐπαρσεως ἤθελε νὰ καλῆται Βαρόνος δὲ Φορβίνος.

Ὁ κύριος δὲ Φορβίνος καὶ ὁ Πέτρος Λαβρίχιος, ἐβάδιζον ἐπὶ πολὺ χωρὶς νὰ παρατηρηθῶσι, μῆτε κἀν τοῦλάχιστον τὸν ἕκ τῶν βημάτων αὐτῶν προξενούμενον θόρυβον ἀκούοντες, ἐκάθησαν εἰς πενήτην βημάτων, εἰς τοῦ ἄλλου, ἀπόστασιν. Ὁ Πέτρος Λαβρίχιος, διηνοίξεν ἕν χαρτοφυλάκιον, ἔλαβεν ἕν μολυβδοκόνδυλον, καὶ μετ' ἐτρέμουσαν χεῖρα ἔγραψε τὰ ἐξῆς, ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος τοῦ λήγοντος, δοσοληπτικοῦ του προχείρου βιβλίου.

Πρὸς τὴν θυγατέρα μου!

» Ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν χρεωσῶ νὰ πληρώσω ἐξήκοντα χιλιάδας φράγκων. Οἱ δανεισταὶ μου θέλουν ἔχει πλεῖστον εὐσεπλαγγινίαν πρὸς σὲ ἢ τὸν πατέρα σου. Ὁ φίλος ἡμῶν, Λουκιανὸς Φουγέρης, βλέπων σε μόνην εἰς τὸν κόσμον, δὲν θέλει τολμήσει ν' ἀνακαλέσῃ τὸν ἔρωτα καὶ τὸν λόγον του· θέλει σὲ νυμφευθῆ! Πάντοτε τὸ καλὸν ἔπραξα ἐπὶ γῆς, καὶ ἀπονήσχω ἠτιμασμένος... Εἰς τὴν θέσιν μου, ἡ πτώχευσις εἶναι ὄνειδος, καὶ δὲν μὲ μένει πλέον, εἰμὴ ἐναγκαλιζόμενος σε μακρόθεν, ν' ἀποθάνω. Ὑγίαινε!

Ὁ δὲ Κύριος Φορβίνος, ἔγραψεν ἐπίσης ἐπὶ τῆς σελίδος τοῦ σημειωματαρίου του.

» Τὰ πάντα κατεγράσθη πρὸς διασκέδασί μου, καὶ πᾶν κακὸν ἔπραξα· ἐπρόδωσα γυναῖκας, τὰς ὁποίας ἐλάτρευα, ἐξηπάτησα τοὺς καλητέρους φίλους μου, κακομετεχειρίσθη τούτοις δυστυχεῖς, ὅσοι εἶχον τὴν ἀνάγκην μου ἢ ἀπιστία, ἢ ἀδιαφορία, ἢ φιλαργυρία, καὶ ὁ ἐγώσιμος οὐδέποτε μὲ κατέστησαν εὐδαίμονα, ὁ δὲ πλοῦτος μόνον εἰς τὸ πλουτεῖν ἐτι μάλλον μοι ἐχρησίμευσεν. Ἀηδίασα, ἀηδιῶ, καὶ μοι φαίνεται ὅτι

» διαπαντὸς θέλω ἀηδιάζει... ἀπατώμαι ὁμῶς δὲν θέλω ἀηδιάσει πλέον, δέξα τῷ Θεῷ, εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, καὶ ὑπάγω νὰ ἀπαγγωσθῶ ἐν τῷ ἅμα, νὰ ἔνα προσπαθῶ τὸ τέλος νὰ διασκεδάσω εἰς τὸν ἄλλον.»

Ὁ Κύριος Φορβίνος ἄνευ δισταγμῶν, προσήρτησεν, ἐπὶ τῶν κλόνων ἐνὸς δένδρου βρόχον, μέλλοντα νὰ ἐξακοντίσῃ, ἕνα χριστιανὸν εἰς τὴν αἰωνιότητα, κατὰ τὸ λέγειν τῆς Ἀγγλικῆς δικαιοσύνης. Ὁ δὲ Πέτρος Λαβρίχιος, ἐξέλεξατο ἀταράχως, ἐκ τῶν δένδρων, κλόνον τινα δρυὸς, ὃν ἐπροσπάθησε, βοήθειᾳ τοῦ λαιμοδέτου του, νὰ καταστήσῃ ἀγχόνην αὐτόχειρος. Ὁ Βαρόνος ὑπέψαλεν ἐπιπόδην ζωηροῦ τινος ἀμαρτος, ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῶν ποδῶν του, καὶ διεπέρασεν εὐχαρίστως τὴν κεφαλὴν του εἰς τὴν ἀγχόνην· ὁ ἔμπορος ἐπέβησεν ταπεινῆν τινα παρακλήσιν, ἤρτησε συγχώρησιν παρὰ Θεοῦ, ἀπεσπύγγισε τὰ δάκρυα, ἐκχυνόμενα εἰς μὴμην τῆς θυγατρὸς του, καὶ εἰσῆξε τὴν κεφαλὴν του, ἐντὸς τῆς ἐκ τοῦ λαιμοδέτου του κατασκευασθεῖσης ἀγχόνης.

Ἄλλ' ὦ τοῦ θιύματος! οἱ δύο ἀπαγγωσόμενοι ἐθεώρησαν ἀλλήλους διὰ πρώτην ἡδὴ φοράν, καὶ ἐφοβήθησαν ὁ εἰς τὸν ἄλλον μυστηριώδης τις ἐπιβρόχ' ἐδέσμευσε τοὺς πόδας τῶν πρὸς τὴν γῆν, ἢ ἠτοιμάζοντο ν' ἀφήσουν τοσοῦτον μηδαμινῶς. Ὁ κύριος Φορβίνος ἤρχιζε νὰ γελά, ὁ δὲ Πέτρος Λαβρίχιος νὰ κλαίῃ, ἐγκαταλείψαντες συγχρόνως τὴν ἀποτρόπαιον θέσιν, ἢν ἐξελέξαντο διὰ ν' ἀποθάνωσιν ἀπέσπασαν, ὁ μὲν τὸ σχοινίον, ὁ δὲ τὸν λαιμοδέτην, κυματίζοντα ἐπὶ τῶν κλόνων τῶν δένδρων. Ἐθεώρησαν καὶ πάλιν ἀλλήλους χωρὶς νὰ προσφέρωσι λέξιν, ἀνατηδῆσαντες, ὡς δυστυχεῖς τινες ὑπνώττοντες, οὗς ἐξυπνῶσιν ἐν τῷ μέσῳ τῶν θλίψεων κακοῦ τινος ὄνειρου· ἢ ἀπροσδόκητος θεὰ ἐνὸς ζῶντος, τοῖς ἐνέπνευσεν αὐθωρεῖ τὸν τοῦ θανάτου φόβον!

Ὁ Κύριος Φορβίνος προσελθὼν πρὸς τὸν σύντροφον τῆς δυστυχίας του, εἶπε πρὸς αὐτόν, θέτω νὰ σχοινίον ἐντὸς τοῦ θυλακίου τοῦ κυνηγετικοῦ του φορέματος.

— Κύριε, μοι ἐφάνη ὅτι ἐμέλλετε νὰ κρεμασθῆτε;

Ὁ Πέτρος Λαβρίχιος, τῷ ἀπεκρίθη, τυλίσων ἐκ νέου τὸν λαιμοδέτην του περὶ τὸν λαιμόν του.

— Κύριε, μοι φαίνεται, νὰ σὰς ἴδον ἡμικρεμασθέντα...

— Νὰ σὲ πάρῃ ὁ διάβολος... μὲ ἐμπόδισης νὰ φονευθῶ!

— Κύριε, μήπως σεῖς δὲν μ' ἐμποδίσετε ἀπὸ τοῦ ν' ἀποθάνω;

— Ἐχετε ἄδικον, καὶ σὰς ἀφαιρῶ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ κρεμασθῆτε ἐπὶ τῶν κλόνων τοῦ δένδρου τούτου!... Τὸ δάσος εἶναι ἰδικόν μου... εἶμαι εἰς τὴν οἰκίαν μου... ἢ δὲ παρουσία σας ἐνταῦθα, εἶναι ἀληθῆς παραβίασις τοῦ οἰκιακοῦ ἀσύλου... Ὑπάγετε μακρύτερον καὶ κρεμασθῆτε.

— Ὑπάγω.

— Μίαν εἰσέτι λέξιν, κύριε· σὰς ἐνδιαφέρει πολὺ, νὰ γενῆτε αὐτόχειρ;

— Μάλιστα!... σεῖς δὲ, εἶναι μέγала τὰ αἷτια τῆς αὐτοχειρίας σας;

— Μάλιστα!...

— Ἐ, καλά! ὅσοι ὁμοιάζουσιν, συμπεθεριάζουσιν... ἐπέπρωτο ν' ἀποθάνωμεν ὁ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου.

— Ἀληθῶς.
— Τοιοῦτος τις θάνατος εἶναι ἐνδεχόμενος...
— Πιστεύετε;
— Ἐπαναλάβετε τὸ σχοινίον σας, ἐγὼ δὲ τὸν λαιμοδέτην μου.

— Ὅπως ἀγαπᾶτε.
— Καλὴν ἐντάμωσιν, Κύριε!...
— Καλὴν ἐντάμωσιν... Ποῦ λοιπόν;...
— Εἰς καλῆτερον κόσμον.
— Εἶναι δίκαιον.

— Ὁ Βαρόνος ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Πέτρον Λαβρίχιον· ἐπορεύθη πρὸς τὴν ἀγχόνην τὴν προορισθεῖσαν εἰς τιμωρίαν ἐνὸς εὐγενοῦς ἀηδιάσαντος τὴν ζωὴν μετενόησεν ὁμῶς ἀναμιβδύλων, ἴσως ἐξήρτησεν ἀναβολὴν τινα παρὰ τῆς συνειδήσεώς του καὶ κατεδέχθη νὰ ἐπανέλθῃ εὐμενῆς πρὸς τὸν δυστυχῆ συνεταῖρόν του.

— Κύριε, τῷ εἶπεν, ἐπακουμβῶν εἰς τὴν ρίζαν ἐνὸς δένδρου ἐπὶ τινος ὑψώματος ἐκ πρασιάς, ποτὲ δὲν ἠγάπησα οὐδένα, καὶ ἐνέπειθα πάντοτε τοὺς δυστυχεῖς, τοὺς παραπονουμένους καὶ τοὺς ὑποφέροντας ἐπὶ προσθέν μου, σήμερον ὁμῶς ἐκτάκτως καταλαμβάνομαι ὑπὸ τῆς ιδέας τοῦ νὰ συμπαθῶ ἕνα τῶν ὁμοίων μου. Ἄλλοτε ἦτο σύνηθες, ἀκόμη καὶ χθές· ποῦς δὲν ἤθελα ἀνησυχῆσαι, περὶ τῆς αἰτίας τῆς δυστυχίας σου, περὶ τῆς ἀπελπισίας σου, σήμερον εἶναι παράδοξον!... πολλὸ ἐπεθύμουν νὰ μάθω τίς εἴσθε, τί ἐπράξατε, ἐξ ὁποίων θλίψεων παραδίδοσθε καὶ διατι ἐμμένετε τοσοῦτον ν' ἀποθάνετε.

— Κύριε, ἀπήντησεν, ὁ Πέτρος Λαβρίχιος, ἐξωμολογήθη ἡδὴ πρὸς τὸν θεόν.

— Ποτὲ δὲν ἐφαντάσθη νὰ σὰς ζητήσω ἐξωμολογήσιν... Ἄλλὰ λάβετε τὴν καλοσύνην νὰ μὲ κάμψετε ἀπλῶς ἐμπιστευόμενος σας, ἐμὲ τὸν ταπεινότερον δούλον σας... Ἀφήσετε σὰς παρακαλῶ τὸν λαιμοδέτην... Βλέπετε ὅτι ὁμιλῶν σας, δὲν φροντίζω πλέον περὶ τοῦ σχοινίου μου... Ἀποκριθῆτέ μοι, πῶς ὀνομάζεσθε;

— Ὀνομάζομαι Πέτρος Λαβρίχιος.
— Τὸ ἐπάγγελμά σας;
— Ἐμπορος εἰς Ρουφρέκ.
— Ἡ οἰκογένειά σας;

Ἐχὼ μόνον ἕν ἄρβρον... καὶ μίαν θυγατέρα... τὴν λατρευτὴν Λουίζαν μου!

— Ἡ ἡλικία τῆς Λουίζας σας;
— Εἶναι δεκαοκταετής, κύριε.
— Φαντάζομαι ὅτι εἶναι ἀγαθὴ, ὠραία καὶ σώφρων;

— Ὁραϊότης τῷ ὄντι ἐξαισιος... καὶ ἀρετὴ παραδειγματικὴ.

— Ὁ θεὸς σὰς ἔδωκεν ἕνα θυσασρὸν ταλαίπωρον καὶ σὰς σκέπτεσθε ν' ἀποθάνετε, δι' ἔλλειψιν ἴσως ἐλίγων χρημάτων;

— Δι' ἔλλειψιν ἐλίγης τιμῆς! ἀναγνώσατε!

Ὁ Πέτρος Λαβρίχιος, ἤνοιξε τὸ σημειωματάρειόν του, ὁ δὲ Βαρόνος ἤρχιζε ν' ἀναγινώσκῃ μετὰ συγκινημένης φωνῆς τοὺς τελευταίους ἀσπασμούς, οὗς ὁ ἔμπορος τοῦ Ρουφρέκ διεύθυνε πρὸς τὴν δυστυχῆ θυγατέρα του.

— Τίς ὁ νεανίας οὗτος, ὁ Λουκιανὸς Φουγέρης; ἠρώτησεν ὁ Κ. Φορβίνος.

— Φίλος τις ἐπιθυμῶν νὰ νυμφευθῆ τὴν θυγατέρα μου.

— Ἡ θυγάτηρ σας τὸν ἀγαπᾶ καὶ αὐτῆ;
TOM Δ' (Φυλλάδ. 94.)

— Τὸν τιμᾶ!
— Δὲν ἀρκεῖ τοῦτο. Ὅταν ἡ γυνὴ εἶναι ἀσχημὸς εἶναι ἀρκεῖν τὸ νὰ τιμᾶ τὸν σύζυγόν της, ἀλλ' ὅταν ἦναι εὐμορφος, θελκτικὴ, πρέπει νὰ νυμφεύεται ὄν ἀγαπᾶ.

— Ὅθι τὸν ἀγαπήσει.
— Τίς σὰς τὸ εἶπε;... Μοι φαίνεται, ὅτι ποτὲ δὲν θὰ τὸν ἀγαπήσει.
— Εἶθε μὴ σὰς ἀκούσει ὁ θεὸς, κύριε!
— Εἶμαι βέβαιος ὁμῶς ὅτι ὁ διάβολος μὲ ἤκουσεν ἡδὴ.

— Καὶ σεῖς τώρα, ἀπήντησεν ὁ Πέτρος Λαβρίχιος, ἀποκριθεῖτε μοι, πρὸς τίνα ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὁμιλῶ;

— Ὀμιλεῖτε πρὸς τὸν Κ. Φορβίνον Ζονζάκ!...
— Ὁ Βαρόνος δὲ Φορβίνος Ζονζάκ!...
— Ἐ θεέ μου, ναί, ... αὐτὸς ὁ ἴδιος... Καθῆσατε λοιπὸν εἰς μετὰ μου;... μείνατε πλησίον μου;... παύσατε τοῦ νὰ ταπεινοῦσθε οὕτως, ἐμπροσθεν τῆς εὐγενείας καὶ τῆς περιουσίας μου... Τὸ δικαστήριον τοῦ θεοῦ τὸ ὅποιον μέλλει νὰ δικασῇ ἀμφοτέρους σήμερον, τὸν εὐγενῆ καὶ τὸν ἀγενῆ, τὸν πλούσιον καὶ τὸν πτωχόν, δὲν θεωρεῖ ἡμᾶς ἴσους;... Μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας θέλομεν ἀποθάνει ὁμοῦ, δὲν εἶναι ἀληθές;... καὶ καθὼς εἶπεν εἰς τῶν καλητέρων ποιητῶν μας;

Ὅποταν ὁ θάνατος πλησιάζει, ἡ ἰσότης ἀρχεται!

— Κύριε, ἐπανέλαβεν, δισταζὼν ὁ Πέτρος Λαβρίχιος, ἀπήντησα εἰς σὲ, κατεδέχθητε νὰ μὲ ἐρωτήσετε, θέλετε ἐπίσης καὶ ὑμεῖς καταδεχθῆ ν' ἀποκριθῆτε εἰς σὲ, τὴν ἤθελα τολμήσει νὰ σὰς ἐρωτήσω;

— Σὰς ἀκούω, καὶ δίδω πρὸς ὑμᾶς τὴν ἀδειαν νὰ ἤσθε περίεργος.

— Εἶσθε ἐκ τῶν εὐγενῶν τῆς καλῆς ἐποχῆς, ἀπόγονος τῆς ἀρχαίας ἡμῶν εὐγενείας.
— Σεμνύνομαι, κύριε Λαβρίχιε.
— Κατέχετε περιουσίαν ἀξιόλογον.
— Εἶμαι ἕνας πτωχὸς ἑκατομμυριοῦχος.
— Ἐχετε πνεῦμα.
— Τὸ πιστεύω.
— Τιμὰς καὶ ὠραιότητα.
— Μὲ τὸ εἶπον.

— Ὁ θεὸς σὰς ἔδωκε τοιοῦτους θησαυροὺς, ταλαίπωρε!... Συγχωρήσατέ μοι... Ὁ θεὸς ἔδωκε πρὸς ὑμᾶς τοιοῦτους θησαυροὺς, κύριε Βαρόνε, καὶ σκέπτεσθε ν' ἀποθάνετε ἴσως δ' ἔλλειψιν ἐλίγης γεναιότητος;...
— Δι' ἔλλειψιν ἐλίγης εὐδαιμονίας, ἀναγνώσατε.

Ὁ Κ. Φορβίνος ἤνοιξε τὸ σημειωματάρειόν του, ὁ δὲ Πέτρος Λαβρίχιος ἤρχιζε μεγαλοφώνως ν' ἀναγινώσκῃ τὰς ἀσεβεῖς ἐκφράσεις τῆς ἀθυμίας καὶ ἀηδίας, ἃς κορσεθεῖς ἄσματος, ἔλαβε τὴν ἀυθάδειαν νὰ γράψῃ πρὸς θεόν τε καὶ ἀνθρώπους.

— Εἰσέτι νέας, ὠραῖος, εὐγενῆς, πνευματώδης καὶ εὐπορος, ἀηδιάζετε τὸν κόσμον τοῦτον! ἐκραύγασεν ὁ Πέτρος Λαβρίχιος· ἀλλοίμονον! Βίς τί μετεχειρίσθητε τὴν νεότητά, τοὺς τίτλους, τὴν ὠραιότητα, τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ἀργύριον ὑμῶν;

— Ἀληθῶς, τὸ ἐξωμολογῶμαι πρὸς ἐπαῖνον ἢ αἰσχύνην μου, δὲν ἤξευρα νὰ ὠφελθῶ, οὔτε ἐκ τῶν προτερημάτων, οὔτε ἐκ τῆς περιουσίας μου, τῆς θρασύτητος μου καὶ ἐν γένει ἐξ ὧν ἐκάλουν ἄλλοτε μικρὰν μου ἰκανότητα· κατεγράσθη τῆς ὠραιότητός μου· κατεγράσθη τὸ πνεῦμα καὶ τῶν οἰστρῶν μου, διὰ νὰ κατασταθῶ φλύαρος τις ἀνυπόφορος· τῆς κληρονομίας μου, διὰ νὰ γίνω ἐγώσιμος τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς

208.

Η ΔΕΙΑ ΕΝΟΣ ΛΟΓΟΥ.

ΔΙΗΓΗΜΑ ΑΛΗΘΕΣ.

(Συνέχεια, ἴδε φυλ. 93)

—ο—

Περιττόν ἤθελεν εἶσθε νὰ περιγράψωμεν τὴν ἀ-
παλπησίαν, εἰς ἣν ἔβριψεν ἡ φρικώδης αὕτη εἰδησις
τὸν δούστηνον νεανίαν· ἐπειδὴ ἕκαστος τὸ καταλαμβάνει,
προτιμῶ νὰ ἐξηγήσω, ὅσον δύναμαι ἀκριβέστερον, τὴν
συνέχειαν τῶν περιστάσεων αἰτινες, ἐναντίον πάσης ἀ-
ληθείας καὶ πιθανότητος, ἔβριψαν ἀθῶαν κόρην εἰς τὴν
φρικωδέστεραν κατηγορίαν.

Ἡ ἀνάκρισις εἰς οὐδεμίαν ἄλλην παρὰ τὴν μαρτυ-
ρίαν τῆς γραίας Δουράνδου ἐστηρίζετο. Ἡ πλύστρια
πιθανῶς δὲν ἐκινεῖτο ὑπὸ κακῆς τινος θελήσεως κατὰ
τῆς ὑπηρετίας, ἀλλὰ, καθόσον ἐξηκολούθη ἡ ἀνάκρι-
σις, παρετήρησε βαθμηδὸν οὐκ ἢ Ἀννέττα ἦτο τὸ ἀντι-
κείμενον σπουδαίων ὑπονοῶν, καὶ ὅτι, ἐπὶ τὸν τὴν
ἡρήτων περὶ αὐτῆς, ἐφαίνοντο ἀποδίδοντες περισσοτέ-
ραν σπουδαιότητα εἰς ἕκαστον λόγον τῆς. Ὅποιος
θρίαμβος διὰ τὴν φιλαυτίαν τῆς φλυαρίου ταύτης γραίας!
Ἰσως δὲ ἀφίνουσα ἑαυτὴν ν' ἀποκρίνεται εἰς τὰς συνε-
χεῖς ἐρωτήσεις τοῦ ἀνακριτοῦ, ἐσχλημάτισε τέλος τὴν
γνώμην οὐκ ἂν συμμερίζεται τὰς παραδεδομένας ὑπο-
νοίας.

Τὰ ὄρια τῆς μικρᾶς μας διηγήσεως δὲν μὲ συγ-
χωροῦσι ν' ἀναφέρω εἰς τοὺς ἀναγνώστῃς τὰς λεπτο-
μερείας τῆς δυσκόλου ταύτης ἀνακρίσεως· θέλω εἰ-
πεῖ μόνον, ὅτι παρέσχε τὴν ἀποδείξιν, καὶ ὡς πολλὰ
ἄλλα, τοῦ κινδύνου εἰς ὃν ὑποπίπτει τις, ὅτε δι' ἑλλει-
ψιν ἀμέσων καὶ θετικῶν ἐνδείξεων, ἐπιστηρίζεται εἰς
παρεμπιπτούσας περιστάσεις. Ἡ Ἀννέττα ἐφάνη εἰς
ἄκρον τέταραγμένην· εἶχε προσπαθήσει νὰ θλάσῃ τὸν
μοχλὸν τοῦ κλειθροῦ, ἐν ᾧ εἶχε τὸ κλειδίον εἰς τὸν
κόλπον τῆς· ἐμποδιζέτο δὲ καὶ ν' ἀποκριθῇ εἰς τὰς
παναχάθην ἀπευθυνόμενας πρὸς αὐτὴν ἐρωτήσεις· τὸ
ἐγχειρίδιον τοῦ φονέως ἐλλήθη προφανῶς ἐκ τοῦ μα-
γειρίου, δὲν εἰσῆχθη δὲ διὰ τοῦ παραθύρου, ὅπερ εἶχαν
ἀρεθῆ ἀνοιχτὸν, ὥστε αἱ ὑπόνοιαι νὰ κινήθουν κατὰ
τινος τῶν ἐκτός· μάλιστα δύο ἄλλα ἐγχειρίδια ὁμοία
εἶχον εὑρεθῆ εἰς τὸ μαγειρεῖον· ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ ὁ δολο-
φόρος μετεχειρίσθη εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ ἐκοπτε καλ-
λίτερον. Ἦτο δὲ γνωστὸν ὅτι, συνήθως ἡ θύρα τῆς οὐ-
κίας ἦτον ἀνοιχτὴ ἐνωρῆτερον παρ' ὅτι ἡ γραία Δουράν-
δου εἶχε παρατηρήσει τὸ παράθυρον ἀνοιχτὸν καὶ τὴν θύ-
ραν κλειστήν. Τέλος ἡ Ἀννέττα Βριζὰν ἐπεσε λειποθυ-
μημένη, ἅμ' εἶδε τὸ αἱματόφυρτον σῶμα τῆς κυρίας τῆς.

Καὶ αὐταὶ αἱ ἀπαντήσεις τῆς νέας ὑπηρετίδος συνε-
τέλεσαν μεγάλως νὰ τὴν ἐνοχοποιήσουν. Ἐγνώριζεν,
ὡμολόγησεν, ὅτι σκίζων τις τὴν σφαγιτίδα φέδρα ἐπρο-
ξίνει ἀμέσων θάνατον· καὶ ὅτι ἕκαμεν αὐτὴν τὴν
ἐξομολόγησιν — ὡς αὕτη ἡ ἰδία ἐξεφράσθη — ἔγεινε
τόσον ὡχρὰ, ὥστε ἐπίστευσαν ὅτι ἐμελλε νὰ λειποθυ-
μήσῃ· ὡμολόγησεν ἐπίσης ὅτι εἶχεν ἀναδιβάσει τὸ ἐγ-
χειρίδιον εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ ὅτι τὴν ἠρώτησαν περὶ
τῆς ποιότητος τῆς αἱχμῆς, συνήνεσεν ὅτι τὸ εἶχεν
ἐκλέξει, ἐπειδὴ ἔκοπτε καλλίτερον τῶν ἄλλων, ὅτι
ἤθελε νὰ κόψῃ τὸν ἄρτον εἰς λεπτότατα τεμαχίαι·

ὡμολόγησεν ἐπίσης, ἀφ' οὗ πολὺ τὴν ἠνάγκασαν, ὅτι
ἐγνώριζεν ὅτι ἐμελλε ν' ἀποκτήσῃ μεγάλην ποσότητα
χρημάτων μετὰ τὸν θάνατον τῆς κυρίας τῆς· ὡμολό-
γησεν ὅτι ἐγνώριζε τὸ μέρος ὅπου ἡ κυρία Περὸν
ἐκρυπτε τὰ χρήματά της, καὶ ὅτι κατεκλήθη τὴν ἐσπεί-
ραν ἐκείνην ὀλίγον ἀργότερα τοῦ συνήθους. Ἐρωτη-
θεῖσα δὲ πόθεν προήρχετο τὸ αἶμα, τὸ ρυπαῖνον τὴν
ἐσθῆτά της εἰς πολλὰ μέρη, ἐνῶ μέχρι τοῦδε ἦτον
ὡχρὰ, ἔγεινε ὡς πτώμα, καὶ ἀπεκρίθη ψελλίζουσα ὅτι
δὲν ἤξευρε τίποτε. Βαθεῖα τις ἀμυχή ἐπὶ τῆς χειρὸς
τῆς, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς γεγεννημένη, ὅτε εἶχε πέσει ἐπὶ
τῆς κλίνης τῆς κοιλίας αὐτῆς, ἔδωσε μεγάλην βαρύ-
τητα εἰς τὰς ὑπονοίας τῶν δικαστῶν. Ἐκ τῆς πληγῆς
ταύτης πολὺ μὲν αἶμα ἐξέβρυσεν, πλὴν δὲν δυνάμεθα
ἐξ αὐτῆς μόνης τῆς αἰτίας ν' ἀποδώσωμεν τὴν κοι-
λίδα τῆς ἐσθῆτός της· διότι καὶ ἡ περινημῆς καὶ τὸ
κράσπεδον ἦσαν καθημαγμένα, ἐννοεῖται δὲ ὅτι εἶχον
αἱματωθῆ ἐκ τοῦ ἐκ τῆς κλίνης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους χυθέν-
τος αἵματος, ὅτε εἶχε πέσει ἐπ' αὐτοῦ λειποθυμημένη.

Ὅλοι αὐταὶ αἱ ἀποκρίσεις ἐπροξένησαν παρὰ τὸν
δισταγμὸν καὶ εἰδὸς τι ἀποστροφῆς εἰς ἄκρον ἀνα-
πτυχθείσης κατὰ τῆς νεανίδος, ἥτις μ' ὄλον τοῦτο πα-
σῶς δὲν ἀμφίβαλλε περὶ τοῦ σκοποῦ· ὅστις τὰς ὑπαγό-
ρευεν. Ἀλλ' ἡ τοσοῦτον ταραχθεῖσα ψυχὴ τῆς ὑπὸ τοῦ
φρικτοῦ συμβεβηκότος καὶ εἰς τὸ ὀμιλεῖν αὐτὸ ἠθῆ-
νετο ἑαυτὴν ἐγκληματίαν καὶ, ὅτε τέλος ἐρωτήθη ὑπὸ
τοῦ ἐπιμόνου δικαστοῦ αὐτῆς, ἐὰν εἶχε σκοπὸν νὰ
συζευχθῇ τὸν Φραγκίσκον Μορέρ, ἀφ' οὗ ἐγένετο ἀτο-
χος τοῦ κληροδοτήματός της, τοσοῦτον ἐπληγῆθη ὑπὸ
τῆς δεινῆς ταύτης χλεύης, διότι εὐρέθη συγχρόνως
εἰς δύο περιστάσεις, ὧν ἡ μὲν ἕκαμεν αὐτὴν τὴν εὐ-
δαιμονοτέραν ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ δὲ τὴν πλεονεκτήσι-
μην, τοσοῦτον λέγομεν ἐπληγῆθη, ὥστε παρ' ἐλί-
γον νὰ παραφρονησῇ. Ἀντὶ δὲ ἀποκρίσεως, ἀφῆκε
κραυγὴν φρικώδη, καὶ, χωνυπεθῶσα ἀπάναντι θρο-
νίου, ἐκρυψε τὸ πρόσωπόν της ἐντὸς τῶν παλαμῶν,
ὡς νὰ μὴν ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ τὰ βλέμματα, κα-
τὰ ἐπ' αὐτῆς κατευθυνόμενα. Εἰς τὸ κίνημα δὲ τοῦτο τῆς
εὐαισθησίας τῆς εἶδον μόνον τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ συνε-
δότος καὶ τοῦ αἵχου.

Ὁ πρόεδρος ἀντήλλαξε χαμηλῆ τῆ φωνῆ μετὰ
τοῦ γραμματέως λέξεις τινὰς, ὧν τὸ ἀποτέλεσμα ἦτον
ἡ διαταγὴ τῆς κρατήσεως. Τὸ δικαστήριον ἐσκέφθη,
ὅτι ἡ Ἀννέττα μετὰ τριήμερον φυλάκησιν, θέλει ὁ-
μολογήσει τὸ ἐγκλημά της.

Οὕτως, ἡ νεανὶς ἔχασε τὴν ἐλευθερίαν της, καίτοι
μηδὲν ὁμολογήσασα. Ἐκτὸς τούτου, ἀντὶ νὰ φανῇ ἀπο-
κεκμηκυῖα, διότι τὴν ὑπέπτουν ὡς δολοφόνου τῆς κυ-
ρίας τῆς, ἡ φυσικὴ σταθερότης τοῦ χαρακτήρος της
ἀπέδωκεν εἰς αὐτὴν τὴν γαλήνην, τὴν τοσοῦτω ἀναγ-
καίαν κατὰ τὴν ἀνάκρισιν της. Μετὰ παρέλευσιν στιγ-
μῶν τινῶν, ἐπέισθη ὅτι ἅπαντες τὴν ἐνόμιζον ἔνοχον,
καὶ ὅτι ἡ κράτησις δὲν ἦτον ἀπλοῦς τύπος τοῦ νόμου,
πλὴν μ' ὅλα ταῦτα, τὸ πρόσωπόν της ἀνέλαθεν ἐντελε-
στεραν γαλήνην, ὅπερ ἐνόμισαν ἀνεκόνισμα τῆς φρί-
κης. Τέλος πάντων, πρέπει νὰ τὸ εἰπωμεν, ὅτι συνήλ-
θεν ἐντελῶς εἰς ἑαυτὴν μόνον ἀφ' οὗ συνωμίλησε μετὰ
τοῦ Μορέλ, ὅστις δὲν ἐβράδυνε νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ· διότι
οὗτος μόλις λαβὼν τὴν ἀδειαν νὰ τὴν ἴδῃ, εἰσῆλθεν εἰς
τὴν φυλακὴν.

Ὅταν δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὴν φυλακὴν της, ἡ ἐρυθρότης,
ἡ καλύπτουσα τὰς παρειὰς τοῦ νεανίου, ἡ φάδξ, ἡ λάμ-
πουσα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, ἤθελεν ἐξηγηθῆ ὀριστεῶς.

ἀλλ' ἡ ἀβεβαιότης του δὲν ἠδύνατο νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πο-
λὺ, διότι ἔστρεψε πρὸς τὴν δεξιάν· ἥτις εἶχεν ἐφερθῆ
εἰς τὴν προτέλευσιν του, καὶ ἠθέλησε νὰ τὴν περιπτύ-
ξῃ εἰς τὰς ἀγκάλας του.

— Μίαν στιγμὴν, Φραγκίσκε, τῷ εἶπεν ἐκτείνουσα
τὸν βραχίονα ὅπως τὸν ἐμπόδιση προχωροῦντα, μίαν
στιγμὴν· ἀφῆσάν με κατὰ πρῶτον νὰ σὲ θεωρήσω.

Τὸν ἐθεώρησαν· οἱ ἀφελεῖς τῶν ὀφθαλμοῦ συναντηθέν-
τες ἐδήλωσαν τὴν ἀθωότητά των.

— Ἀρκεῖ, Φραγκίσκε, ἐπανάλαθεν, πλησιάζουσα
πρὸς αὐτὸν, καὶ στηρίζουσα μετὰ πίστεως τὴν κεφαλὴν
της ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ νεανίου. Μὴ φοβοῦ δι' ἐμέ· ἐγὼ
δύναμαι τὰ πάντα νὰ ὑποφέρω ἤδη. Ἄλλως τε, ἡ
κατάστασις αὐτῆ δὲν θέλει διαρκέσει ἐπὶ πολὺ. Παρα-
κάλεσε μόνον τὴν καλὴν σου μητέρα νὰ μοὶ στέλλῃ
ὀλίγην ἐργασίαν νὰ ῥάπτω· ἀλλὰ μὴ θελήσῃς νὰ
ἔλθῃ κανεὶς ἐξ ὀμῶν νὰ με ἴδῃ· διότι τοῦτο προξενεῖ
εἰς ἐμέ θλίψιν, εἰς ἐμέ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους· καὶ ἐπειτα
εἶναι ἀνωφελές, διότι ἀδύνατον νὰ διαρκέσῃ ἡ φυλα-
κὴ μου πολὺν χρόνον.

Ὁ Φραγκίσκος τὴν ἐνόησεν ἐντελῶς. Τὸ ἐπ' αὐ-
τοῦ ρίφθεν ἐρωτηματικὸν βλέμμα, τὸ ὕψος τῆς ἱκανο-
ποιήσεως, ὅπερ εἰδείξεν ἀκολούθως, ἡ ἐπιθυμία της
πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι, συνετέλεσαν εἰς τὸ ν' ἀποδείξουν
εἰς τὸν Φραγκίσκον τὴν ἀθωότητά της, χωρὶς αὐτὸς
ν' ἀναγκασθῆ νὰ τὴν ἐρωτήσῃ περὶ οὐδενός.

Ἐν τούτῳ ἔτις νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ Ἀννέττα ἦτο
ἐν τῷ σκοπῷ νὰ εἴδῃ τὸν Μορέρ, καὶ ὅτι ἡ Ἀννέττα
ἐπὶ τῆς ἀποδείξεως, ὅτι εἶχε πέσει ἐπὶ τῆς κλίνης
τῆς κοιλίας αὐτῆς, ἔδωσε μεγάλην βαρύτητα εἰς τὰς
ὑπονοίας τῶν δικαστῶν. Ἐκ τῆς πληγῆς ταύτης πολὺ
μὲν αἶμα ἐξέβρυσεν, πλὴν δὲν δυνάμεθα ἐξ αὐτῆς
μόνης τῆς αἰτίας ν' ἀποδώσωμεν τὴν κοιλίδα τῆς
ἐσθῆτός της· διότι καὶ ἡ περινημῆς καὶ τὸ κράσπεδον
ἦσαν καθημαγμένα, ἐννοεῖται δὲ ὅτι εἶχον αἱματωθῆ
ἐκ τοῦ ἐκ τῆς κλίνης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους χυθέντος αἵματος,
ὅτε εἶχε πέσει ἐπ' αὐτοῦ λειποθυμημένη.

Καθὼς καὶ ἡ Ἀννέττα αὕτη ἐλλόθως τὸ ἐσκέφθη,
δὲν ἤργησε νὰ δικασθῇ. Νὰ εἰπωμεν δὲ ὅτι δὲν ἐ-
ταράχθη κατὰ τὸν καιρὸν τῆς δίκης της, εἶναι ἀτο-
πον. Ἡ συγκίνησις τις ὑπῆρξε ζωηροτάτη, ἀλλ' αὐ-
τὴ δὲν ἐδήλωσεν οὔτε ταραχὴν, οὔτε συγκίνησιν.
Ἐσωτερικῶς τε καὶ ἐξωτερικῶς ἐβύλαττε μεγάλην ἀ-
ταραξίαν. Οὐδέποτε ἐστοχάσθη, ὅτι ἠδύνατο νὰ νομι-
θῇ ἔνοχος φόνου. — ἔνοχος ὅτι ἐσφαγίασε τὴν ἀγα-
θὴν τῆς κυρίας. Ἐὰν ἐκατηγόρητο δι' ἐγκλημα ἦττον
ἀποτρόπαιον, καὶ μᾶλλον πιθανόν, ἢ ἡτο βεβαίως ἀ-
νήσυχος.

Ἡ μαρτυρία τῆς γραίας Δουράνδου ὑπῆρξε σχοι-
νοτενῆς καὶ διεξοδικῆ. Ἐπροσκάλεσαν ἀκολούθως τὰ
δύο ἄτομα τὰ σταματήσαντα ἐνώπιον τῆς θύρας τῆς
κυρίας Περὸν, διότι τὴν εὔρον κλειστήν. Εἶχον δὲ δη-
λώσει τὴν μεγάλην πρὸς αὐτοὺς προξενηθεῖσαν ἐκ-
πληξίν διὰ τὴν ἐναντίον τῶν συνθημάτων τῆς ὑπηρετίδος
παρουσῆσαν περίστασιν. Ἀλλ' ἡ Ἀννέττα ἠκροάετο τὰς
διαφόρους ταύτας μαρτυρίας μὲ τὴν ἀναλλοίωτον γα-
λήνην, ἥτις οὐδέποτε τὴν ἐγκατέλειπεν.

Ἀλλ' ὅταν ὁ δημόσιος κατήγορος ἀπήγγειλε τὴν
ἐκθεσίαν του, ὅταν εἶδεν ὅλας αὐτὰς τὰς λεπτομερείας,
τὰς ἀσημάντους ὡς πρὸς αὐτὴν, νὰ μεγαθύωνται·
παρὰ τοῦ κατηγόρου, νὰ συνυφαινωταί, νὰ συνυποστη-
ρίζωνται· καὶ ν' ἀποτελοῦν ἐνδείξεις τόσον σοβαράς,
τόσον συμφωνούσας, ὥστε δὲν ἦτο πλέον ἀμφιβολία
ὅτι ἄλλος τις ἐπραξεν τὴν δολοφονίαν. — Ἄ τότε, ἡ-
νοῖσαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς δυστυχούς νεανίδος· τότε ἤ-
φθη νὰ περιπλανηθῶν τὰ ἐκτεπληγμένα βλέμματά
της ἐπὶ τοῦ προέδρου, ἐπὶ τοῦ εἰσαγγελέως, ἐπὶ τῶν
ἐνόρκων, ἐπὶ τοῦ γραφείου, ἐπὶ τοῦ ἀκροατήριου, ὡς
νὰ ἠγέρθη ἐκ βαθέως τινὸς ὕπνου· ἐξ ὄλων τῶν παρευ-
ρισκομένων, εἰς μόνον ἐνόησε τι συνέβαινε εἰς τὴν

καρδίαν τῆς δυστυχούς, ὡς ἂν εἶχεν ἀπαγγέλλει
τὸν εὐφραδέστερον διάλογον. Ὡ! αὐτὸς μόνον τὴν
ἐγνώριζε καλῶς! Οἱ δὲ λοιποὶ ἐσκέφθησαν μόνον
ὅτι ἤρχισε νὰ φοβῆται καὶ ὅτι ἦτο πολλὰ φυσικόν.

Ἦλθεν ἡ σειρά τοῦ συνηγόρου τῆς κατηγορουμένης,
ὅστις ἦτον δικηγόρος εὐφραδῆς μὲν, ἀλλὰ συνεμερίζετο
τὴν κοινὴν γνώμην, καὶ τὴν ἀπάντησιν του ἕκαστος τὴν
συνηθάνετο· ἡ μόνη φιλοδοξία του λοιπὸν ἦτο νὰ
ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ τῆς πελάτιδος του τὰς ἐλαφρυντικὰς
περιστάσεις, καὶ πρὸς τοῦτο προσφορώτερον εὔρε τὸν
σοφρὸν ἔρωτα ταύτης πρὸς τὸν Φραγκίσκον, ὡς μὴ
δυναμένης ἄλλως νὰ ἐπιτύχῃ, εἰμὴ διὰ τοῦ κληροδο-
τήματος τῆς κυρίας τῆς, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὕτη ἐσπρωξεν
αὐτὴν εἰς τὸ νὰ ἐπιβουλεύθῃ τὴν ζωὴν τῆς εὐεργε-
τίας της.

— Ὡ! ὄχι, ὄχι! ἤθελον προτιμήσει μᾶλλον νὰ
χάσω τὸν Φραγκίσκον, διὰ νὰ σώσω τὴν ζωὴν της!
— δέχομαι ζωηρῶς ἡ κατηγορουμένη μετὰ τοιούτου
ἤχου φωνῆς, ἥτις εἰδείκνυε καθαρὰν ἀλήθειαν, ὥστε
ἅπαν τὸ ἀκροατήριον ἀνεσκόρθησεν.

Αἱ λέξεις αὗται ὑπῆρξαν ὡς λάμψις τις φωτὸς,
ἀνακαλύψασα νέα ἴχνη εἰς τὸν δικηγόρον· ἐσκέ-
φθη, ἐπίστευσεν, πρῶτην ἤδη φοράν, ὅτι ἡ πελάτις
του ἠδύνατο νὰ ἦναι ἀθῶα, καὶ πάραυτα μεταβαλὼν
τρόπον.

— Κύριοι ἑνορχοὶ! ἀνέκραξεν. Ἐὰν, ἀκολουθῶν
μέχρι τοῦδε τὸ ἐξ εἰκασίῶν συμπέρασμα τοῦ εἰσαγγε-
λέως ἠθέλησα νὰ σὰς δείξω ὅτι, κατ' αὐτὸ ἀκόμη
τὸ σύστημα τῆς κατηγορίας ἡ λαίμητόμος δὲν ἠδύνατο
νὰ ἐφερθῆ διὰ τὴν Ἀννέτταν Βριζὰν, σπεῦδε ἤδη νὰ
καταστρέψῃ τὸν σωρὸν ἐκείνον τῶν εἰκασίῶν, εὐκό-
λως συνδυασθεῖσάν κατὰ τῆς ἀθῶας, πρὸς ὄφελος
τοῦ ἀληθοῦς ἐνόχου, ὃν μίαν ἡμέραν θέλετε δικάσει·
διότι ἡ Πρόνοια δὲν ἀρίνει τοιαῦτα κακουργήματα
ἀσυγχώρητα.

Λαμβάνων τότε ἐν πρὸς ἐν δια τὰ ἐπίσημα ἐγγράφα
τῆς κατηγορίας, ἐξηγῶν τὰ κατὰ τῆς πελάτιδος του
εἰκαζόμενα, διὰ φυσικῆς ἐξηγήσεως, ὁ εὐφραδῆς ὑπε-
ρασπιστῆς εἰδείξεν, ὅτι οὐδεμία ἀποδείξις ὑπῆρχε
κατ' αὐτῆς καὶ ὅτι αἱ ὑπόνοιαι αὐταὶ αἰ ὑποστηρίζομε-
ναί τοσοῦτον ἰσχυρῶς ἦσαν ἀνυποστήρικται ἐπίσης,
καὶ διελύοντο ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, ἐὰν τις κατὰ
μόνας ἤθελε τὰς ἀναλίσει.

— Κύριοι ἑνορχοὶ, προσέθηκε τελευτῶν τὸ κα-
θηκόν σας εἶναι ὠραῖον καὶ μέγα εἰς μόνην τὴν ὑ-
μετέραν συνείδησιν χρεωστῆτε νὰ ἀρυσθῆτε τὰ στοι-
χεῖα τῆς ἀποδείξεως, ὅταν λέιπουν αἱ ἀποδείξεις τοῦ
ἐγκληματός. Χρεωστῆτε νὰ ἐξετάσετε τὸν παρελθόντα
τοῦ κατηγορουμένου βίον, νὰ ἐρευνησῆτε τὰ πεπραγ-
μένα, τὰ ἦθη του, τὸν χαρακτήρα του. Ἡ Ἀννέττα
Βριζὰν δὲν εἶχε ὡς πρὸς ταῦτα κἀνὲν ἐπιλήψιμον.
Μὴ νομίσητε λοιπὸν ὅτι ἔρχομαι ν' ἀπαιτήσω παρ' ὑ-
μῶν τὴν ἐπονείδιστον εὐεργεσίαν τῶν ἐλαφρυντικῶν
περιστάσεων· ἡ κατηγορουμένη εἶναι ἀθῶα· καὶ προ-
σέμνω τὴν ἀθῶσίν της αὐτὴν ἐκ τῆς δικαιοσύνης σας·
δὲν θὰ τὴν πρὸςμεῖνω ματαίως.

Μετὰ τὴν ἀνακεφαλαίωσιν τοῦ προέδρου, εὐθα ὑπε-
δείκνυετο ἡ ἰδέα, ὅτι ἡ κατηγορουμένη ἦτον ἔνο-
χος, ἀλλὰ καὶ ὅτι ὑπῆρχον ἴσως ἀρκεταὶ ἀποδείξεις
πρὸς κατηγορίαν της. — Ἀνακεφαλαίωσιν ἦτις, ὡς αἱ
πλείστα τῶν ἀνακεφαλαίωσεων, δὲν περιεῖχε τίποτε·
οἱ ἑνορχοὶ συνῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον τῶν διασκέψεων.
Μετὰ παρέλευσιν δὲ μιᾶς ὥρας ἐξῆλθον, καὶ ἐν τῷ μέσῳ

βαθείας σιγής και αγωνίας γενικής, ο αρχηγός, την χείρα έχων επί της καρδιάς, έπρόφερε με φωνήν τεταραγμένην τας επισήμους ταύτας λέξεις.

— Όχι, ή κατηγορούμενη δέν είναι ένοχος.

Κατά συνέπειαν δέ της έτυμηγορίας ταύτης, ο πρόεδρος άθώωσε την Άννέτταν Βριζάκ, και διάταξε την απόλυσιν της· άκολούθως, εις βραχείαν τινά άγόρευσιν, την ύπεχρέωσεν νά αναδηρίση έν τώ βάθει της καρδιάς της, νά ώρεληθή έκ του μαθήματος τούτου, και νά ζητήση την έπίεικταιν του Θεού μετά συντριβής έξομολογούμενης.

Η πικρία είχε μείνει εις τόν πυθμένα του ποτηρίου και έπρεπε ή Άννέττα νά τó κενώση έλοσχερώς. Άθωωθείσα υπό δώδεκα έκ τών συμπολιτών της, έφαινετο καταδικασμένη υπό πάντων σχεδόν τών λοιπών. Οί πρώην φίλοι της, οί γνώριμοί της απέστρεψαν άπ' αúτης τó πρόσωπόν των, άπ' αúτης έκ της φυλακής έξελθούσης.

Αúτη δέ δέν ήδύνατο νά μεμψιμοιρήση διά την άδικίαν, άλλως τε είχε κατηγορηθί, δικασθί και άθωωθί· και έν τούτοις έστερήθη της κοινής ύποληψέως, ώς νά έπραξε μυρίους φόνους· έκαστος την άπέφυγεν ή την μετεχειρίζετο με ψυχρότητα· έκαστος, έκτός όμως του Φραγκίσκου Μορέλ. Η αúτη μέν πρòς αúτην έλαμπε τρυφερότης εις τούς όφθαλμούς του, άλλ' ή θλιψίς τόν κατέτρωγε, και ήπείλει νά του συντέμη τας ήμέρας.

Όυτε ο πατήρ του μυστήρòς της, ούτε ή μήτηρ, ούτε ή αδελφή, ουδέ ο άνδραδέλφος ώμίλου πρòς την νεάνιδα με σκληρούς λόγους, πλήν της ώμίλου πòσον όλίγον! είναι άληθές· ότι άντι νά επανέλθη εις την έρημωθείσαν οίκίαν της Κυρίας Περòν, ώδηγήθη υπό του Φραγκίσκου Μορέλ εις την οίκίαν της οίκογενείας αúτου· πλην και ένταύθα, μ' έλον ότι ή μήτηρ του νεανίου την ύπεδέχθη μετά φίλοστόργου ύποδοχής και τή ειπεν, ότι ειχεν εύχαριστήσιν νά την έλέπη πλησίον της, μέχρις ού ευρισκεν έτέραν τινά διαμονήν, άλλ' ήτον τούτο άρκετόν διά την καρδίαν της Άννέττας;

Όυδέποτε ώμίλου περί του κληροδοτήματος έπί παρουσία της. Άπαντες ήρθάνοντο πòσον οδυνηρά θά ήτο τοιαύτη όμιλία, μολονότι, μετά τó φρικώδες συμβάν, ή Άννέττα εύρέθη έχουσα εισόδημα 600 φράγκων. Τούτο μέν ήτον όλίγον· άλλ' εις τó μέρος όπου έκατοίκει, ή ποσότης αúτη έπήρκει πρòς τας ανάγκας της· έσπευσε δέ τότε, διά νά μη λυπή, ως ένόμιζε, τούς φιλοξενούντας αúτην γονείς του Μορέλ, νά μεταοικήση, και μόνη της εις έτέραν οίκίαν νά έγκατασταθί.

Ό πρòς την φθειρομένην ως άνθος και ώχραν νεάνιδα έρωσ του Φραγκίσκου ήτον έπίσης περιπαθής, και φλογερòς, όσον ουδέποτε άλλοτε ίσως· και, άν δέν έφρεβίετο μήπως θραύση την καρδίαν της μητρός του, και όδηγήση πρòς τόν τάφον τόν πολιδν πατέρα του, νυμφευόμενος γυναίκα, ήν άπαντες ύπωπτεύοντο και άπέφυγον, δέν ήθελεν ούτε καν τόν όρισθέντα καιρόν προσμείνει, διότι παρευθός ήθελε την νυμφευθί. Είχε δέ αποφασισθί, μετά παρέλευσιν δύο έτών, ότε ή καταστροφή ήθελε λητμονηθεί, νά νυμφευθί την Άννέτταν, μ' έλθν την αντίστασιν των γονέων του και φίλων, και ν' αποδημήση μετ' αúτης εις μεμακρυσμένην τινά πόλιν· διότι αúτος, τούλάχιστον, ουδέποτε άμφίβαλλε περί της τελείας άθωότητός της.

Ότε ο Φραγκίσκος άπεχωρίσθη, όπως συνωδέυτη την Άννέτταν εις την όποιαν έξέλεξεν αúτη μετρίαν

κατοικίαν, ένόμισεν άρμόδιον τόν καιρόν νά τή έκφράση τούς μέλλοντας σκοπούς του. Άλλά μόνον, ότε έφθασαν εις τó κατώφλιον της νέας αúτης κατοικίας, ο Φραγκίσκος άπεκδυόμενος την συστολήν, δι' ής κατείχετο μέχρι τούδε, έκαμα την δαδήλωσιν ταύτην· πλην ο τρόπος, δι' ού ή Άννέττα την ύπεδέχθη, ύπήρξε πολλύ άλλότριος της προσδοκίας του.

— Φίλτατε Φραγκίσκε, τώ άπεκριθη, συγχωρούσα πρώτην ήδη φοράν μετά την δικήν της εις τούς όφθαλμούς της και εις την φωνήν της νά έκφράσωσιν όλον τόν έμπερισχόμενον έν τή καρδία της έρωτα· — φίλτατε Φραγκίσκε, ήδη παρά ποτε ύπήρξες ο προσφιλέστερος της καρδιάς μου, διότι ποτέ δέν συνέλαβες ύπόνοιάν τινά κατ' έμού. Ηξέουεις ότι ποτέ δέν ήναγκάσθης νά με όρκίσης· και δι' αúτό μοι ειται έτι μάλλον προσφιλής, άλλά δι' αúτό τούτο δέν ήελω ποτέ γίνεαι σύζυγός σου. Όύτως άπεφάσιτα, έχεις δέ ίκανήν πίστιν πρòς έμέ, ώστε δέν είναι δυνατόν νά μη με νομίσης είλικρινή — έννοείς ότι δέν πρέπει πλέον νά βλέπωμεθα. Όχι! όχι! προσέτηκεν αúτη, την στιγμήν καθ' ήν έξέτεινε την χείρα όπως την έμπεδίσθη, είναι άνωφελές νά έπμείνης· τούτο ήθελε μάς φονεύσει άμφοτέρους... χαιρε! χαιρε! διά πάντός!

Ταύτα δ' είπούσα έγεινεν άριστος, της θύρας κλειθείσης· μόνη δέ τότε έν τώ κόσμω εύρεθείσα ή νεάνις έντός του θλιβερού και μετριου θαμβασίου της, ήρχισε νά ύπολογίη πòσον χρόνον ήθελε διαύσει εις οδυώς και θλιψίς, μέχρι της ήμέρας του θανάτου της.

Έλλόγως ειπεν ή Άννέττα, ότι ο Φραγκίσκος δέν ήδύνατο ν' άμφιβάλλη περί της είλικρινείας της· Ησθάθη ότι ή απόφασίς της ήτον ακλόνητος· και, άφ' ού εκλείσεν ή θύρα, ή καρδιά του έγεινε παγερά, τά χείλη του ένεκρώθησαν, φρικασίς διαπέρασεν άπαντα τά μέλη του, ένόμιζε δέ ότι έμελλε ν' αποθάνη.

ΣΤ'.

Είναι άνωφελές νά περιγράψωμεν τας συγκινήσεις των δύο τούτων δυστυχών νέων, ότας ύπέφερον κατά τας θλιβεράς νύκτας των και τας μακράς ήμέρας του χωρισμού των. Ο Φραγκίσκος έξηκολούθει νά μεταδίνη καθ' εκάστην εις τó έργαστήριον, όπερ ειχεν έννοικιάσει, ότε ειχε σκοπόν νά έγκατασταθί. Άλλ' ότι έκαμνε δέν ήδύνατο νά όνομασθί έργασίαν, και, έπειτα, πòθεν νά προμηθευθί έργασίαν; οι άνθρωποι άηδύσαντες πλέον ως έκ του άδιαφόρου τρόπου μεθ' ού έδέχετο τας παραγγελίας των, και έτι μάλλον έκ της άμελείας, δι' ής έξετείλει αúτας· διευθύνοντο άλλωχού. Η δέ Άννέττα έξήρχετο δις μόνον της ήμέρας έκ της οίκίας της· την πρώτην από πρωίας έν άγοράση τόν πιωχικόν άρτον της και τó γάλα, άπερ άπετέλουν την μοναδικήν τροφήν της και την έσπέραν, ίνα περιπλανηθί εις την περίχωρον της πόλεως μναξίαν.

Πρωίαν τινά, διαβαίνουσα εις άπόκεντρόν τινά διόδον, όπως υπάγη εις τόν άρτοποιόν της, ένθυμήθη ότι της έχρειάζετο νήμα· έπρεπε λοιπόν, διά νά προμηθευθί τούτο, νά εισχωρήση εις οδόν τινά πολυάνθρωπον· άλλ' ήτον άκόμη πολλά πρωί, και ήτο σχεδόν βεβαία ότι δέν θά άπήντα τινά, άπεφάσιον όμως νά κάμη τόν δρόμον της. Η δόξ την ώδήγησεν έμπροσθεν του έργαστηρίου, εις ο ήργάζετο ο Νικόλας Στάρκιος, ο

Η ΚΥΘΝΟΣ

ΚΑΙ

ΤΑ ΛΟΥΤΡΑ ΑΥΤΗΣ.

— 0 —

Α.

Τό περί των έν Κύθνω θερμών ύδάτων συνταγματίον του άξιότιμου Κ. Λάνδερρ και ή μεγίστη φήμη αúτων παρεκίνησαν κ' έμέ, ως πολλούς άλλους, νά μεταβώ έφέτος εις τά λουτρά ταύτα χάριν διατριβής άμα και ίάσεως. Έσπέριος κατήλθον εις Πειραιά, εύλογών την ώραν, καθ' ήν, έστω και πρòς όλίγον, έμελλα νά έξέλθω των Άθηνών, χώρας, ήτις διαρκούντος του θέρους μάλιστα, είναι, κατ' έμέ, ή δχληροτέρα των δύο ήμισφαιρίων.

Τρείς μόνον φίλοι, τυχόντες έν τή οίκία μου, με συνώδευσαν εις Πειραιά, μη θελήσαντες νά μ' αφήσωσι μόνον και έρημον κατά την ώραν της άποδημίας μου, ως προπέμπουσιν εις τó τελευταίον αúτου άσυλον δύο ή τρείς χριστιανοί τó λείψανον άγνωστου τινός και ξένου, άπαντήσαντες αúτό καθ' οδόν.

Καθ' όσον προσέβαινεν ή νύξ, οι άγαθοί φίλοι με έγκατέλιπον· ο εις κατόπιν του άλλου, κ' έγώ μονήρης ήην εύρεθείς, εκεί,

πρά ούνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης

περιέμενον την ώραν της αναχωρήσεώς μου.

Νεαρά σελήνη άνέτειλεν εις τόν γλαυκόν και άνέφελον ούρανò της Άττικής και τó διαφανές κύμα του Αίγαίου ύπέσει σιγαλώς ή νυκτερινή αύρα. Όταν δέ μεμωνομένος ούτως εύρέθην έπί της ακτής, έτοιμος πρòς άποδημίαν, υπό άορίστου τινός και ένδομούχου έκυριεύθη αισθήματος μελαγχολίας, ως αν άπεμακρυνόμεν φιλτάτων όντων, άτινα δέν έμελλα νά επανίδω, ως αν τύχαι άγνωστοί με άνέμενον, και όμως ουδέίς πρόσ, ουδέν φίλτρον, ουδέμια τερπνή άνάμνησις με συνέδεε πρòς την πόλιν της Παλλάδος, την όποιαν, έξέναντίας, έφευγα μετ' άνεκφράστου χαράς. Μυστήριον διά πάντός άνεξίχνιαστον ή καρδιά του ανθρώπου, έν ή ή λύπη και ή χαρά, ή άγγαλλίασις και ή οδυνη είναι αισθήματα τούτου συγγενή, ώστε πολλάκις ταράττουσιν αúτην συγχρόνως και συγγέονται εις έν...

Πραγματικώς άνεχώρουν έκ των Άθηνών, κατά πρώτον ή ή άφ' ής έβρίθην ως ναυαγός τις εις τας ακτάς της, διότι πνοή άφροσύνης, ως παρ' όλίγον νά καταπονίσθη τó σκάφος μου λέγω δέ άφροσύνης, διότι ήτο όρμη τις αúτη έξαλλός του της πατριδος αισθηματος... Τότε έθρήνησα την σπαρταρομένην υπό έμφυλίων διχονοιών, την βρεχεμένην από αίμα Έλληνικόν πατρίδα, και ταπεινωθείσαν, ήλπίζα ότι ήθελον την ιδεί ανακίπτουσαν, ένδοξον, μεγάλην.

Άλλοίτις άκολούθως ύπήρξεν ή άπογοήτευσίς μου, άπογοήτευσίς από πάντός, ότι ισρώτερον, ότι προσφιλέστερον έχει ο άνθρωπος έν τώ κόσμω τούτω.

κρεπωώλης, ο αρχαίος έραστής της, ένταύθα, είχε νά διαβή έν βυπαρώτατον βυάκιον, και, επειδή δέν είχε λησμονήσει την έξιν της καθαρότητος, έσήκωσε όλίγον ύψηλά την έσθητά της, διά νά μη βυπαρωθί.

Κατά την στιγμήν ταύτην, ο Νικόλας, όστις ίστατο εις τó κατώφλιον του έργαστηρίου του, και ού οι μοχθηροί χαρακίτες ένεφαινον την άγρίαν ήδονήν, ήν συνησθάνετο, βλέπων την ταπεινώσιν και έξουδένωσιν εκείνης, ήτις είχε άποπειθή την χείρά του, ήναψεν από γέλωτα και άνεφώνησε με τόνον χλευαστικόν.

— Ίδού κνήμη αξία μεταξωτής περικνημίδος.

Η Άννέττα, άκούσασα τόν λόγον τούτον, άνεσκήρτησεν, έδίστασεν έν ήμίλειπον, έπειτα έξηκολούθησε τόν δρόμον της χωρίς νά ταχύνη ή βραδυνη τó βήμά της.

Άλλ' έπήγε ν' αγοράση τó νήμα· ώ! όχι! διευθύνη κατ' εύθείαν πρòς τόν εισαγγελέα, έλαβε παρ' αúτου άκρόασιν μυστικήν ένός τετάρτου, κατά συνέπειαν της όποιας, δέκα λεπτά μετέπειτα, ο Νικόλας Στάρκιος συνελήθη ως άτυχερός ή συνένοχος του φόνου της κυρίας Περòν.

Έκαστος έννοεί τά λοιπά.

Ο τελευταίος λόγος, προφερθείς υπό της Άννέττας όλίγας στιγμάς πρην αúτη την ήδη τó έσχατον ζώσαν, ειχεν εις την μνήμην της νεάνιδος έντυπωθί, ως τύφισ τις συνειδότος. Έβρικίασε δέ άκούσασα τας αúτας λέξεις άντηχούσας εις την άκοήν της· έπειτα τó πνευμά της έφωτίσθη, έμάντευσεν ότι ο Νικόλας Στάρκιος ήτον ο δολοφόνος της κυρίας της, και ότι ειχε κρυφθί έν τώ κοιτώνι του θύματος του, υπό την κλίνην της ίσως, την στιγμήν καθ' ήν ή Άννέττα ώμίλει εύθύμως διά την χαρίεσσαν κνήμην της.

Έάν δέ ή Άννέττα, είχε διατηρήσει την αúτην ένέργειαν και έν τή άνακρίσει της πρòς τόν εισαγγελέα, είναι πιθανόν ότι ουδέποτε ήθελε παρασταθί εις δικαστήριον.

Η ανακάλυψις αúτη έκαμα τόν εισαγγελέα νά πεισθί περί της άθωότητός της και νά πράξη μετά ταχύτητος πών ό,τι πρòς επανόρθωσιν της άκουσίς του. Άπαξ δέ συλληθέντος του άληθούς δολοφόνου, και φυλακισθέντος, έκαμον κατ' οίκον έρευναν, και εύρον τά κλαπένια άντικείμενα του οίκου της Κ. Περòν, πρòς δέ τούτοις και ποσότητά τινά είκοσι διπλών νεαπολεοντειών, άπερ ειχε δηλώσει έν τή άνακρίσει της ή ύπηρετίς. Ο δουτυχής ώμολόγησε τó έγκλημά του και άπεκεφαλίσθη.

Πρέπει νά προσθέσωμεν άλλο τι; Έννοείται βεβαίως και άδιστακτως, ότι ή Άννέττα Βριζάκ έγεινεν ή εύτυχεστέρα και ή προσφιλεστέρα σύζυγος, και ή οίκογένεια Μορέρ, όπως επανορθώσε την άδικίαν της, έδεικνυε την μεγαλητέραν ύπόληψιν εις την σύζυγον του Φραγκίσκου.

Έκαστος βλέπει ότι και εις λόγος έχει την αξίαν του.

Η. Η.

Β'.

Ἐκ τῶν τριῶν φίλων, τῶν συνοδευσάντων με εἰς Πειραιᾶ, ὁ πρεσβύτερος μάλιστα εἰς τὴν ἀνδρικήν εἰσῆρχετο ἡλικίαν, εἶχε δηλαδὴ, κατὰ τὴν ἐκφρασίαν τοῦ Πλουτάρχου « ὦραν, ἐν ἧ τὸ ἥδιον ἀνοῦσιν ἄνθρωποι, περιόντες εἰς ἄνδρας ἐκ παιδῶν »· οἱ δὲ ἄλλοι δύο ἦσαν ὄλως νεαροὶ καὶ μείρακες. Ἐὰν δὲν περιστοιχίζομην ὑπὸ ἐπισήμων τινῶν καὶ τρανῶν ἀτόμων, εἶον βουλευτῶν, καθηγητῶν, δημοσιογράφων, ὑπαλλήλων, πλὴν δύναμαι νὰ καυχῆθῃ διὰ τὴν συνοδίαν τῶν τριῶν ἐκείνων ἀγαθῶν νέων μοι ἦτο προσφιλεστέρα, εἶχε τι ἐμφαντικώτερον, διότι καὶ οἱ τρεῖς ἦσαν ἐκ τῶν χρηστῶν νέων, οἵτινες οὐδόλως ἀναμιγνύμενοι εἰς τὰς πολιτικὰς πλεκτάνας καὶ ῥαδιουργίας, ἐγωνίζονται νὰ πλάσσωσιν ἐν ἰδῶτι τοῦ προσώπου τῶν καὶ διὰ τῆς ἰκανότητός των τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον αὐτῶν στάδιον. Ὁ νεώτερος δὲ εὐτυχέστερον ἦθος. Ἀκολουθήσας τὰς ἐν τῇ Πανεπιστημίῳ σπουδὰς του μετ' ἐπιμελείας, καὶ συγχρόνως ἀπιόμενος κοσμίως τῆς κοινωνίας, εὐαρέστως καὶ ἀθροῦδως οὕτω προσητοίμασεν εἰς ἑαυτὸν πόρον ζωῆς καὶ στάδιον ἐντιμον. Ἀμέτοχος τῶν νεανικῶν φαντασιοκοπιῶν καὶ πολιὰς λαβῶν ἐν νεότητι φρένας, ὁ νέος οὗτος εἶθε πάντοτε, ὁδηγὸν ἔχον τὸ θετικὸν καὶ τὸ βᾶσιμον. Εὐτυχῆς, διότι μὴ ἐμπλεκόμενος εἰς τὰς πλάνας τῆς νεότητος, δὲν θέλει πληρῶσαι τὴν ζωὴν του πικριῶν!

Ὁ ἕτερος, τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἄγων μετὰ τοῦ πρώτου ἡλικίαν, δι' ἀντιθέτου ἐπροικίσθη παρὰ τῆς φύσεως χαρακτήρος. Ὑπὸ τοῦ ἔρωτος τῆς μαθήσεως φλεγόμενος, ἀλλὰ μὴ εὐτυχῆσας νὰ περαιώσῃ τὰς σπουδὰς του, διότι μάλιστα διήλθε τὰ τοῦ Γυμνασίου μαθήματα, ἐξ ὧν ὀλίγον ὠρελοῦνται καὶ αὐτοὶ οἱ τελεοδιδασκτοὶ, ἠναγκάσθη πόρον τινὰ μικρὸν νὰ ζητήσῃ ζωῆς, ὡς οἱ πλείστοι τῶν ἡμετέρων νέων. Φιλότιμον δὲ ἔχων τὴν φύσιν καὶ φαντασιώδη, δὲν ἐθήρευσεν μιανὰν τινα ὑπαλληλίσκου θέσιν, προσητὴν αὐτῷ, ἀλλὰ ῥοπήν ἀκατάσχετον πρὸς τὸ συγγράφειν αἰσθανόμενος, ἐπίστευσεν, ἐκ τῶν πρώτων ἀναγνώσεών του, εἶτι δύναται καὶ αὐτὸς νὰ συγγράφῃ. Δὲν στερεῖται ὁ νέος αὐφύας (καὶ τίς Ἑλληνόπαις δὲν εἶναι εὐφυῆς;) ἐννοεῖ μὲν διὰ τὴν ἀδυναμίαν του τῆς θελήσεώς του ὑπερτηρεῖ, δὲν ὑποχωρεῖ ὅμως· ἐντεῦθεν γεννᾶται καθ' ἑκάστην πάλῃ ὀδυνῆρά ἐν τῇ ψυχῇ του, ῥιπτασμός τις καὶ ἀνησυχία διηλεκτής, καθιστώντα αὐτὸν δυστυχῆ. Δυστυχῆς, τῶντι διότι ἰδοὺ παρέσυρεν αὐτὸν μία πλάνη, μία Σειρὴν τῆς νεότητος. . . .

Ὁ τρίτος ἔχει πρὸ πολλοῦ ἤδη ὠρισμένον τὸ στάδιον του, στάδιον ὅμως πιστεύω μαρασμῶδες δι' αὐτὸν, καὶ ἄνευ περαιτέρω προόδου, διότι δὲν εἶναι ἐκ τῶν φορτικῶν καὶ ἀφιλοτίμων ἐκείνων ἀνδρῶν, οἵτινες διὰ παντὸς μέσου θηρεύουσι τὴν προαγωγὴν των. Ἀλλ' ἂν ποτε ἐν Ἑλλάδι ὑπερισχύσωσιν ἡ εὐφυΐα καὶ ὁ νοῦς, ἡ χρηστικότητα καὶ τὸ φιλότιμον, ἡ πρόδοξος του εἶναι βεβαία. Εἶναι δὲ ὁ νέος οὗτος ἐκ τῶν ποιητικῶν ἐκείνων φύσεων, τὰς ὁποίας ῥίπτει ὁ πλάστης εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, νὰ ὑποδείξῃ θέλων ὅτι δὲν εἶναι ἐν αὐτῷ τὸ πᾶν ὕλη καὶ ταπεινότης.

Εἰς τοὺς τοιοῦτους τὰ πάντα ὕψος καὶ φαντασία, τὰ πάντα ποιήσις καὶ ὀνειρώξις. Εἰς τινὰ τάξιν τοῦ ἠθικοῦ κόσμου, πιστεύουσιν ὅτι τὸ κακὸν δὲν ὑπάρχει, ὅτι ὁ κόσμος εἶναι μόνον ἀρετὴ καὶ χρηστότης, ἂν δὲ πείρα

τις θλιβερὰ ἔλθῃ νὰ πείσῃ αὐτοὺς περὶ τοῦναντίου, δὲν θέλουσι νὰ πεισθῶσιν. Ἐχόντες ψυχὴν ἀφοσιώσεως καὶ στοργῆς πλήρη, εἶναι εὐπαθέστατοι εἰς ἔρωτα καὶ φιλίαν, τὰς δύο μόνως τῆς ζωῆς των θεότητος. Διὸ καὶ ἀπατῶνται εὐκόλως, ἂν τις θέλῃ νὰ τοὺς ἀπατήσῃ, καὶ τῆς ἀπάτης των, ὡσεπιτοπολὺ, γίνονται θύματα.

Πιστεύω, ὅτι εἰς τινὰς τούτων ἡ ποιήσις, ἡ πλάνη, τὰ ἐνθερμα αἰσθήματα, ἡ σύννοια καὶ ἡ μελαγχολία εἰς τὴν συνεχῶς ὑποπίπτουσι καὶ νὰ ὑποκρῶσιν δὲν εἶναι ἰκανοί, διαρκεῖ μεχριστὴν ἡ πείρα, ὁδηγῆρά καὶ ἀμετάκλητος; δὲν ἔλθῃ νὰ τοὺς φωτίσῃ, καὶ τότε, ἡ ἀγαθότης των μεταβάλλεται εἰς μισανθρωπίαν, ἡ ποιήσις των εἰς πικρὰν κατὰ τῶν ἀνθρωπίνων εἰρωνίαν. . . . Ὁ φίλος μου εἶχε, κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας, σφοδρὰν τῆς καρδίας ταραχὴν, καὶ ἦσαν δάκρυα καὶ μελαγχολία τὰ χεῖλη του, οἱ ὀφθαλμοὶ του, τὸ μειδιάμα του. . . .

Ἀποχαιρετῶν αὐτὸν,
— Διατί, τῷ λέγω, φίλε Γεώργιε, καταβάλλεσαι, παθένεσαι τοσοῦτον; . . . ἀνήκεια ταῦτα εἰς ἀνδρικόν χαρακτήρα.

Καὶ οὗτος πικρὸν μειδιάσας,
— Βλέπεις ἐκεῖ κάτω, εἶπεν, εἰς τὴν οὐμίχλην τῆς ἐσπέρας τὴν νῆσον ἐκείνην θελκτικῶς σκιαγραφουμένην εἰς τὸν ὀρίζοντα.

— Βλέπω, εἶναι ἡ Αἴγινα.

— Ἐκεῖ διαμένει ἡδὴ καὶ ἀτῆ, δύο θήματα μακρὰν μου, καὶ ἐν τούτοις ὡς νὰ μᾶς ἐχώριζεν ἐν ὄλῳν ἡμισφαίριον· διατί δεσμεύονται οἱ πόδες μου, ἡ θέλησίς μου; εἰς Πειραιᾶ κἂν εἶμαι πλησιέστερον αὐτῆς, βλέπω τὴν γῆν, ἐπὶ τῆς ὁποίας πατεῖ. Ἐπανερχόμενος εἰς Ἀθήνας θέλω στερηθῆ καὶ τούτου ὦ! ἂν ἐγνωρίζες τὴν φίλην μου. . . Ἡ ποιήσις καὶ τὸ αἰσθημα, τὸ κάλλος καὶ ἡ ἀφοσίωσις. . . ἰδοὺ ἡ εἰκὼν τῆς.

Ἐσιώπησεν, ἐγὼ δὲ δὲν διέκοψα τὴν σύννοιαν του, ἀλλ' ἐμακάρισα αὐτὸν, κατὰ διάνοιαν, ὅτι τοιαύτην εὖρε φίλην τῆς καρδίας του. Εἶναι τοσοῦτον σπάνια αἱ ἐνόησαι ὅλα ἐκεῖνα τὰ προτερήματα! . . .

Γ'.

Ἦν ἡδὴ ὦρα ἡ δεκάτη τῆς νυκτός, ἔτε δειπνήσαντες εἰς τὸ ξενοδοχεῖον μετὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐθνικοῦ Κοιτηρίου ὁ Πολυδεδύκης, ὅπερ μοι παρεχωρήθη ὅπως μὲ μεταφέρῃ εἰς τὰ λουτρά, ἐπέβημεν τοῦ πλοίου καὶ ἀνήχθημεν εἰς τὸ πέλαγος. Ὁ πλοῦς ἡμῶν ἐγένετο σύντομος καὶ εὐτυχῆς· λεπτὴ αὐρα ἐκόλπου τὰ ἰστία μας, τὸ ἄξιον πλοιαρίον μας ἐναυσιπόροι ὡς ἂν ἄμαξα τρέχουσα ἐπὶ εὐθείας καὶ ὀμαλῆς ὁδοῦ. Εἰς τὰς δέκα δὲ τῆς ἀκολουθοῦ ἡμέρας προσωρμίσθημεν εἰς τὸν μεσημβρινὸν λιμένα τῆς Κύθνου, Μεριχὰ λεγόμενον, μὴ συγχωρῶντος ἐνταῦθα τοῦ ἐναντίου ἀνέμου νὰ κάμψωμεν τὴν βόρειον ἄκραν τῆς νήσου, ὅπου κεῖνται τὰ λουτρά.

Πρὸ πολλοῦ χρόνου εἶχον στερηθῆ ἡδονῆς μεγίστης δι' ἐμέ, τοῦ νὰ σαλευθῶ ἐπὶ τῶν κυμάτων, τοῦ νὰ περιπνεύσῃ με αὐρα ποντίας, καὶ νὰ ζωογονήσῃ τὰς νεοαρκωμένας ἀπὸ τὴν σκαίαν τύρην τῶν Ἀθηνῶν αἰσθήσεις μου. Ἦδη ἀνέπνεον ἀπλήστως τὸν θροσερὸν ἐκεῖνον καὶ ζωογόνον ἀνεμον, καὶ ἐπὶ τοῦ ἴστου σιγ-

ριχθεῖς, ἐθεώμην, εἰς ἡδυτάτην βεβουθισμένον μελαγχολίαν, τὸ κυανοῦν κύμα, χρυσοῦμενον ὑπὸ τῆς σελήνης καὶ παίζον με τοῦ πλοίου τὴν πύραν, τὸ περὶ ἐμέ πέλαγος, τὰς Ξηράς, τὰς ἐκτάσεις. . . Εὐτυχῆς ὁ δυνάμενος συγχρότερον νὰ φεύγῃ τὴν κοινωνίαν καὶ τὰς πλάνας αὐτῆς καὶ τὰς κακίας, νὰ ζῆ δὲ χρόνον τινὰ, ἂν ὄχι διὰ παντὸς, σαλευόμενος ἐπὶ τῶν κυμάτων, καὶ ὑπὸ τῶν τρικυμιῶν, ἡ ὀνειρώττων εἰς χλοεράν τινα καὶ ἔρημον ἀκτὴν.

Δ'.

Τὰ λουτρά, ὅπου ἐμελλον νὰ διευθυνθῶ ἀπέχουσι τοῦ Μεριχὰ ὑπερ τὰς δύο ὥρας· ὁ πλοίαρχος τοῦ Κοιτηρίου Κ. Διαμαντῆς Περαιματῆς ἐκ Πόρου, ναυτικὸς, νέος μὲν τῆν ἡλικίαν, πολὺπειρος δὲ, περιποιητικὸς καὶ ἀγαθὸς πρὸ πάντων ἀνῆρ, ἠθέλησε νὰ με συνοδεύσῃ εἰς τὰ λουτρά, ὅπου ἄλλως, εἶχεν ἰδιαιτέραν ἐντολήν, ἀφοῦ μετέφερον ἕνα δημοσιογράφον τῆς συμπολιτεύσεως, νὰ παραλάβῃ ἕτερον τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἡ κυβέρνησις τοσοῦτον ἐδείχθη αἰετοπε φιλοφρονητικὴ πρὸς πάντας, καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἐναντίους τῆς ὡς ὁ ἥλιος, ὅστις ἀνατέλλει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους — διὸ εἶδομεν ἐφέτος πλοῖα ἐθνικὰ νὰ μεταφέρωσιν εἰς τὰ λουτρά τῆς Κύθνου, καὶ εἰς περιοδείας, οὐ μόνον ὑπουργῶν παρόντων οἰκογενείας, οἰκογενείας ὑπαλλήλων καὶ βουλευτῶν, ἀλλὰ καὶ πρώην ὑπουργῶν καὶ ἀντιπολιτευομένων καὶ ἰδιωτῶν.

Ὁ πλοίαρχος ἔχων γνωρίμους εἰς τὸ χωρίον ἐμήνυσται καὶ μᾶς ἐστάλησαν ἡμῖνοι, ἐφ' ὧν ἀναβάντες ἐφθάσαμεν περὶ τὴν ἕκτην ὥραν. Τὸ χωρίον τοῦτο τὸ καλοῦμεν καὶ χωρίον πρὸς διαστολὴν τῆς πρωτεύουσος τῆς νήσου, Χώρας, λέγεται δῆμος Ἀροσιῶδος. Ἡ τοποθεσία τοῦ χωρίου εἶναι ἀθλία, ἀθλιεστερά δὲ ἡ κατάστασις τῶν οἰκοδομῶν καὶ τῆς καθαριότητος φαίνεται ὅτι αἱ ὁδοὶ οὐδέποτε καθαρίζονται, οἱ χοῖροι περιφέρονται ἀκωλύτως καὶ ἐλευθέρως ἐν αὐταῖς, καὶ ὡς ἐκ τῆς στενότητός των, ἀναδίδουσι τὴν νύκτα τσαούτην ἀποφορὰν, ὥστε ἀδύνατον νὰ ὑποφέρῃ τις.

Διὰ τὸ πετρώδες καὶ ἄγονον τῆς νήσου, καὶ τὴν ἀπόστασιν τῶν χωρίων ἐκ τῆς θαλάσσης, οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ταῦτης πάσχουσι μεγίστην πείναν. Μὴ δυνάμενοι ἢ μὴ θέλοντες νὰ ἔχωσι ναυτιλίαν, ἐνῶ ἡ νησὸς των εἶναι εὐλίμενος, ὡς οὐδεμία ἄλλη, καὶ μάλιστα εὐρίσκοντες φαράγγας τινὰς καὶ ῥάχεις τῶν βουνῶν των νὰ καλλιερῶσιν, οὐδὲν σχεδὸν ἔχουσι προῖον, ἐκτὸς τῆς κριθῆς, ἧτις εὐδοκίμει κατὰ τῶν πετρῶν αὐτῶν σπειρομένη.

Ε'.

Εἰς τὸ περὶ Κύθνου συνταγματίον του, ὁ Κ. Ἀνδρεῆρ ἀποφαίνεται μετὰ πολλῶν ἐπαίνων περὶ τοῦ φιλοπόνου, φιλοξένου καὶ φιλοκαλοῦ τῶν κατοίκων τῆς νήσου ταύτης. Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ κοινὴ δόξα, οὐδὲ θέλομεν ἡμεῖς ἀμφισβητήσῃ αὐτήν. Φρονοῦμεν ΤΟΜ Δ'. (Φυλλάδ. 94)

ὅμως ὅτι ἡ ἀπό τινων ἐτῶν προϊούσα πείνα αὐτῶν, ἡ οἰσις τῆς εὐγενείας, ἢν τρέφει ἐκάστη οἰκογένεια, διότι καὶ ἐνταῦθα ὡς εἰς Κέα, οἱ πάντες εἶναι ἐξ εὐγενῶν, σώζοντες εἰσέτι καὶ τίτλους τινὰς πατριαρχικοὺς καὶ εἰς πᾶσαν αὐτῶν λέξιν ἐπὶ τῇ εὐγενείᾳ των· καυχόμενοι (ἧτις δὲν συγχωρεῖ εἰς πάντας, τοὺς φέροντας μάλιστα τὰ μακρὰ, νὰ μετέλθωσι βιομηχανίαν τινὰ ἐντιμον,) ἠλάττωσεν ἀπὸ τινος τὸ φιλόξενον καὶ φιλόκαλον, καὶ φιλόπονον τῶν καλῶν Κυθνίων.

Τὸ χωρίον, κατοικούμενον ἐν γένει ὑπὸ τοῦ κατωτέρου ὄχλου, περιέχει ὅμως ἅπαντας τοὺς εἰς τὴν βουλευτικὴν ἔδραν ἔχοντας ἀξιώσεις. Ἀλλ' ἐφέτος ἐπαίχθησαν ὑπὸ τῶν Κείων, ἐξ ὧν ἀνεδείχθησαν ἀμφότεροι ἡ τοῦ τμήματος Κέας, Κύθνου καὶ Σερύφου βουλευταί.

Φαίνεται, ὅτι οὐ μόνον εἰς τοὺς ἀρχαιότερους χρόνους, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους, οἱ Κεῖοι ἐφάνησαν εὐφύτεστοι τῶν γειτόνων των Κυθνίων. Ἡ Κεῖος ἐγέννησε τὸν Πρόδικον, τὸν Σιμωνίδην, τὸν Βακχιλίδην καὶ ἄλλους, οὐδένα δὲ μνημονεύει ἡ ἱστορία ὅτι παρήγαγεν ἡ Κύθνος, ἀλλ' ἡ πέρδικας καὶ λαγωὺς, ἐκτὸς ἂν ἐγεννήθη ἐνταῦθα μᾶλλον ἢ εἰς Χίον ὁ Ὀμηρος, οὗ τινος ἀγνωστος εἰσέτι μένει ἡ ἀληθὴς πατρίς. Ἄν λοιπὸν ὁ Ὀμηρος ἀποδειχθῆ Θερμιώτης, ἐλύθη οὕτω τὸ μέγιστον φιλογολογικὸν ζήτημα τῶν αἰῶνων! Ἐλητμονήσαμεν ἐν τούτοις, χάριν τῆς ἀληθείας, ν' ἀναφέρωμεν ὅτι, ἂν ἡ Κύθνος δὲν ἐγέννησε μεγάλους ἀνδρας, προήγαγεν ὅμως ἅγιόν τινα, τὸν Ἀγ. Πατάπην λεγόμενον, ἔχοντα μὲν ἐκκλησιδιδόν τι οὐ μακρὰν τῶν λουτρῶν, ἀλλ' ἀγνωστον καὶ εἰς τὸ μνησιῶν καὶ εἰς πάντα τὸν Χριστιανικὸν κόσμον.

Εἰς τὸ χωρίον μᾶς ἐφιλοξένησεν, ἑλληνικῆν τῶντι φιλοξενίαν, ὁ φίλος τοῦ πλοίαρχου Κ. Γ. Γονιδῆς, καίτοι τελῶν ὁ δυσυχῆς τὰ ἐνεήμερα τοῦ θανάτου τῆς συζύγου του. Ὁ ἀνῆρ οὗτος δὲν κατάγεται, ὑποθέτω, ἐξ εὐγενῶν, καὶ διάφορος κατὰ τοῦτο τῶν πλείστων συγχωριῶν του, ἐπιχειρεῖ πᾶσαν ἐντιμον ἐπιχειρήσιν καὶ ἐμπορίαν, ὥστε καὶ κατάστασιν ἀρκοῦσαν ἤδη ἔχει καὶ ἐπιβροῆν εἰς τὸν τόπον, φιλοτιμούμενος νὰ δώσῃ καὶ τὴν πρέπουσαν ἀγωγὴν εἰς τ' ἄρρενα τέκνα του.

Δὲν θέλομεν παραλείψῃ νὰ σημειώσωμεν, ὅτι τὸ χωρίον τοῦτο ἔχει ἕνα τῶν λογιωτέρων δημάρχων τοῦ Κράτους, τὸν Κ. Ἀγγελίδην. Διανυκτερεύσαντες εἰς τὸ χωρίον, τὴν ἀκόλουθον πρωῖαν ἐκινήσαμεν, ἐπὶ ἡμιόμων, διὰ τὰ λουτρά. Οἱ δρόμοι ἐν γένει τῆς νήσου εἶναι τοσοῦτον ἀθλίοι καὶ δύσβατοι, ἡ ὀλιγορία δὲ τῶν κατοίκων τσαούτη εἰς τὸ νὰ τοὺς διορθώσωσιν, ὥστε ἀδύνατον νὰ διέλθῃ τις αὐτοὺς, καὶ νὰ μὴ βλασφημήσῃ τὴν ἡφαίστειαν καταγωγὴν τῆς νήσου.

Φθάσαντες εἰς τὴν Χώραν, κειμένην εἰς θέσιν τερπνοτέραν, καὶ οὕταν κατὰ τι πλέον περιποιημένην τοῦ Χωρίου παρεμείναμεν αὐτοῦ ἐπ' ὀλίγον. Ἐνταῦθα μᾶς ἐληροφορήσαν, ὅτι εἰς τὰ λουτρά ὑπάρχει τσαούτη σφύρα, ὡς δὲν εὐρίσκειται οὐδόλως μέρος, ἐνθα νὰ διαμῆναι τις. Ἀλλ' ἐγὼ φέρων τρία ἰσχυρὰ συστατικά πρὸς τὸν ἱπτρὸν καὶ ἐπιστάτην τοῦ καταστήματος, ὧν τὸ ἐν 209

τοῦ ἀνωτέρου του, καὶ τὸ ἕτερον τοῦ ἀξιώτιμου Κ. Λάνδερν ἀνέβην θαρραλέως ἐπὶ τοῦ ἡμίονου μου καὶ ἤλασα πρὸς τὰ λουτρά. Πλὴν εἰς μάτην τὰ στατικά μου ἅπαντα... οὕτε γωνία ὑπῆρχεν ἐντός ἢ ἐκτὸς τοῦ καταστήματος, καὶ κατ' εὐλογον τοῦ ἱατροῦ παρακίνησιν, ἐπέστρεψα πάλιν εἰς τὴν Χώραν.

(*Ἀκολουθεῖ.*)

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΕΙΣ ΛΟΝΔΙΝΟΝ.

(*Συγγραφή Φραγκίσκου Βεῦ, μετάφρασις Ἀλεξάνδρου Ἰωαννίδου.*)

(*Συνέχεια ἴδου φυλλάδ. 93.*)

Ἡ ὥρα τοῦ προγεύματος ἐσήμανε. Ἡ οἰκογένεια τοῦ ξενιζοντός με εὐρίσκειτο εἰς Χ***. Μὲ παρεκάλεσε νὰ προσφέρω τὸν βραχιονά μου εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ, εἰς δὲ τὴν τράπεζαν μὲ ἔθεσεν οὐχὶ παρ' αὐτῆς ἢ παρὰ τῆς οἰκοδεσπινῆς, ἀλλ' ἐκ δεξιῶν τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, ἣτις, διαρκούντος τοῦ προγεύματος, ἔλαβε μέρος σπουδαιότατον εἰς τὰς συνδιαλέξεις ἡμῶν.

Περὶ δὲ τὰς ἐπιτά καὶ ἡμίσειαν, ἐπιστρέψαντες εἰς Λονδίον, κατήλθομεν εἰς Belgrave-Square, τὴν εὐρύτεραν καὶ μεγαλοπρεπεστέραν καὶ οὐσκίον πλατεῖαν, ἐξ ἧσων ἡ θαυμάσιος ὠραίαται πόλις αὕτη. Ἐκάστη οἰκία ἐμοιάζει παλάτιον ἐν τῇ συνοικίᾳ ταύτῃ, καὶ μία τῶν ἥττον μεγαλοπρεπῶν εἶναι ἢ ὑπὸ τοῦ δουκὸς τοῦ Βορδῶ πρὸ πέντε ἐτῶν κατοικηθεῖσα. Φέρει δὲ ἡ οἰκία αὕτη τὸν ἀριθμὸν 35, μάθημα ὠφελίμων τοῖς μετὰ ζήλου τὰς τοιαύτας ἀναμνήσεις ἀναζητοῦσι.

Τὸ ἡμεροῦσιον φῶς δὲν εἶχεν ἔτι ἐκλείψει, καὶ μολοντί ἡ ὥρα ἐκείνη ἦν ὥρα περιπάτου ἀπῆντων κατὰ τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ Πικκαδιλίου, τοὺς περιέρχους ἐκείνους ἀνθρώπους οἵτινες μετασχηματίζουσιν ἑαυτοὺς εἰς ἀγγελίας περιφορητάς. Εἰς αὐτῶν ἀλουργόν τι ὑπόδημα, δίκην πιλοῦ φέρων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἔχων δὲ τὸ σῶμα ὑπὸ ποικίλων καλυπτόμενον σανδαλίων, ἐχρησίμευεν ὡς ἀγγελία τῆς ἐπιτηδείουτος ἐνὸς ὑποδηματοποιῦ! Οἱ ὦμοι ἀγαθοῦ τινος Ἀτλαντος γηραλέου φέρουσι μετὰ δυσκολίας τὴν ἀηδῆ ἀγγελίαν καταστήματος τινος τοῦ συρμαῦ. Ἐὰν δὲ ἡ ἀγγελία ἀπαιτεῖ διασαφήσεις περισσοτέρας τότε βλέπεις ἀνθρώπους τινὰς μεταμορφωμένους εἰς οἰκοδομὴν γελιοῦδη καὶ περιεργόν· διότι περιβάλλονται διὰ τεσσάρων ξυλίνων τείχων, τὴν δὲ κεφαλὴν αὐτῶν καλύπτουσιν ὑπὸ μικρᾶς τινος ῥίγης· ἔπειτα εἰς τὸ μέγα τοῦτο διάστημα διαγράφουσιν τὰ προτερήματα καὶ τὰς ἀγαθὰς ποιότητας τῶν πραγμάτων τοῦ καταστήματος, ὅπερ ἐκπέμποι εἰς τὰς ὁδοὺς τὴν περιεργὸν ἀγγελίαν ταύτην. Ὁ δέσμιος εὐτος, στενοχωρούμενος ὑπὸ τοῦ τοσοῦτου βάρους, βαδίζει βραδέως καὶ μὲ δυσκολίας ἐν τῇ κογχύλῃ αὐτοῦ. Ἐκ τῶν ἀγγελιῶν τούτων ἢ μᾶλλον ἀρχιτεκτονικὸν φέρουσα χαρακτηρὰ, εἶναι ἡ τῆς

Railway, ἐφημερίδος τῶν σιδηροδρόμων, ἣτις εἶναι κοινὴν τι ἱκρίωμα συρόμενον ὑπὸ ἵππων.

Αἱ δὲ μέθοδοι αὗται τοῦ δημοσιεύειν δικαιούνται ἀρκούντως διὰ τὸ ἀπειρομέγεθες τῆς πόλεως· πολλάκις δὲ αἱ ἀγγελίαι κατακαλύπτουσι καὶ τὰς πλακάδας ἢ τὸν ἀσφαλτον τὸν πεζοδρομίων (trottoirs). Ὅπερ ἀναγκάζει τοὺς οὕτω ἀναγγέλλοντάς τι νὰ βλέπωσι μετ' εὐχαριστήσεως τὴν βροχὴν, ἣτις καθαίρουσα ἀπὸ τῶν εἰς τὸ ἔδαφος γεγραμμένων ἀγγελιῶν τὸν κονιορτὸν, καθιστᾷ αὐτὰς καθαρὰς καὶ εὐαναγνώστους.

Ἐπανακάμψας εἰκάδε, εὗρον εἰσητήριόν τι διὰ τὸ Covent-Garden. Ἐν τῶν δύο Ἰταλικῶν θεάτρων, καὶ μολοντί ἡ ὥρα παρήλθεν ἤδη, καλῶς ποιήσας ἔσπευσα ἴσα ἐνδύθῃ. Ἡ βασίλισσα παρίστατο εἰς τὴν παράστασιν τοῦ Προφήτου, εἰς δὲ τὸ ἀπέναντι θεωρεῖον εὐρίσκειτο, μετὰ τῆς συνοδίας αὐτοῦ, ὁ πρέσβυς τοῦ Nepal. Περιέρχον δὲ ὅτι ἔσον ἢ αἰθουσα τοῦ θεάτρου τῆς Α. Μεγαλειότητος εἶναι ψυχρὰ καὶ μελαγχολικὴ, τοσοῦτον ἢ τοῦ Covent-Gardent εἶναι χαρμόσυνος καὶ ἰλαρά. Ἡ ὄρχηστρα διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ Κώστα μοῦ ἤρесе καθ' ὑπερβολὴν. Ὁ Μάριος ἀντικαθίστα τὸ πρόσωπον τοῦ Ρογήρου. Ἡ δὲ συμπαθητικὴ αὐτοῦ φωνὴ καὶ ἡ ἐλαστικότης αὐτῆς, καὶ τῶν σχημάτων Ἰταλισμοῦ ἀπόζοντα γλυκύνουσιν ὀλίγον τὴν γερμανικὴν ἐκείνην βαρυφωνίαν τὴν ἀφαιρούσαν μέρος τῆς καλλονῆς αὐτοῦ ἐκ τῶν μελωδιῶν τοῦ Meyerbeer.

Ἡ ἐθιμοτυπία τῆς αὐτῆς τῆς Ἀγγλίας ἀπαιτεῖ μετ' αὐστηρότητος ὅπως αἱ γυναῖκες καλύπτωνται ἀείποτε τὴν κεφαλὴν ὑφ' ἐνὸς ἢ δύο πτερῶν Ἰνδικοῦ ἐρωδιῦ (marabouts), ἀντιστρόφως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τιθεμένων καὶ πιπτόντων ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ, ὡς τὰ ὦτα ἐντρόμου τινὸς κυναρίου. Ἡ βασίλισσα Βικτωρία ἔχει τὸ πρόσωπον στρογγύλον, τὸν λαιμὸν ἱκανῶς καμπύλον, καὶ ῥίνα ὀλίγον ὑπὲρ τὸ δέον ἐξέχουσαν· ἔχει δὲ τὸν ὀφθαλμὸν ζωηρὸν, τὸ χρῶμα λαμπρὸν, τὴν χειρονομίαν ταχεῖαν, καὶ ὀμιλοῦσα ἐμψυχοῦται καὶ ταράττει τὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς πτερά, ὅπερ περιποιῇ αὐτῇ χάριν τινὰ θελητικὰρδιον μᾶλλον ἢ βασιλικὴν μεγαλοπρέπειαν. Ἡ ἔκφρασις τοῦ βλέμματος αὐτῆς εἶναι μοναδική, οὐρούσα τὴν περιέργειαν ἐκάστου διὰ τῆς βαθείας, δότ' εἰπεῖν, ἀφελείας αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐπανθούσης ἐνδελεχοῦς εἰρωνείας. Μικρὰ, ὅταν ἴσταιται, φαίνεται ὑψηλὴ καὶ μεγαλοπρεπὴς καθημένη. Αἱ εἰκόνες αὐτῆς ἄς βλέπομεν δημοσιευόμενας καθ' ἑκάστην, ζητοῦσαι νὰ κολακεύσωσιν αὐτὴν ἀνεπιτηδείως, διαφθείρουσι τοὺς πρωτοτύπους καὶ ἀληθεῖς αὐτῆς χαρακτήρας, διότι τῇ ἀληθείᾳ οὐδεμίᾳ εἰκὼν τῆς βασιλίσσης, ἀφ' ὅσας εἶδον μέχρι τοῦδε, μοι παρέστηεν ἀκριβῶς τὸ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου βασιλικὸν πρόσωπον.

Ἐκατέρωθεν αὐτῆς ἴσταντο δύο κυρία μετὰ πολλῆς διακρίσεως ἐκλελεγμένα, καὶ εἰς τὸ βάθος τοῦ θεωρείου, ἴσταντο ὁ πριγγίψ Ἀλβέρτος, οὗτινος ἡ κανονικότης τῶν χαρακτήρων ἐκπλήττει τὸν θεατὴν· οὐδὲν ἥττον τῆς ἐπὶ τῆς μορφῆς αὐτοῦ διακεχυμένης ἀγαθότητος. Ὁ σύζυγος τῆς βασιλίσσης τιμᾶται τὰ μέγιστα ὑφ' ἀπάντων τῶν Ἀγγλῶν. Μοι ἐκίνησε δὲ τὴν περιέργειαν ὡς ἀνθρώπος εἰς δυσκόλον εὐρισκόμενος θέσιν καὶ ἐξερχόμενος ἐπιτηδείως καὶ ὠρελίμως αὐτῆς. Λέγουσι δὲ ὅτι εἶναι εὐπροτήγορος καὶ μὴ βουλόμενος ποσῶς νὰ περιποιῇ ἑαυτῷ ἐπισημότητα, οὐδέποτε ἐξασκεῖ τὴν ἐλαχίστην ἐπιβρόχην εἰς περιστάσεις καθ' ἃς μάλιστα δύναται ἐπιτυχῶς καὶ ἀξίως νὰ ἐνεργήσῃ.

Μετὰ τὴν τελευταίαν ταύτην θεατρικὴν ἐπίσκεψιν, ἠγέρθημεν πρῶταν τινὰ ἵνα πορευθῶμεν εἰς τὸ Βρετανικὸν μουσεῖον· διηρχόμεθα δὲ δι' ὁδοῦ τινος πενιχρωτάτην ἐχούσης τὴν θέαν, καὶ εὐρισκομένης ὄχι μακρὰν τῶν μεγαλοπρεπεστέρων τῆς πόλεως συνοικειῶν, πρὸς τὸ μέρος ἔνθα ἡ ὁδὸς τῆς Ὁξφόρτης λαμβάνει τὸ ὄνομα τῆς Ὀλδόρνης, κατοικουμένης δὲ ἀπὸ τοὺς ῥακενδύτας Ἴρλανδοῦς. Εἶναι δὲ αὕτη ὁδὸς στενὴ, ἐλικοειδῆς καὶ ἀκάθαρτος, ὀριζομένη ἐκατέρωθεν ὑπὸ ὀγκοδεστάτων καὶ ἀμόρφων τινῶν οἰκίων διατρυπούμενων ὑπὸ θυρῶν παγίων, αἵτινες ἀφινόμεναι ἀείποτε ἀνοικταὶ παρουσιά ζουσιν εἰς τοὺς διαβάτας τὸ τρομερὸν θέαμα τῶν ὑπὸ τὴν γῆν ἐσκαμμένων ἐκείνων οἰκιδίων, ἔνθα βλέπει τις συναγελαζομένης ομάδας δυστυχῶν, ὠχρῶν, ἀσθενῶν, ῥυπαρῶν, ὑπὸ ῥακῶν ἐνδεδυμένων καὶ εἰς τὸν βόρβορον καὶ τὴν ἀκαθαρσίαν ἀδιαλείπτως κυλισμένων. Βλέπων τις τὰ πτωχὰ καὶ ζητεῦντα ταῦτα πλήθη ἐξερχόμενα τῶν ἀντρων αὐτῶν ἵνα τεινῶσι χεῖρα αἰτούσαν εἰς τοὺς διερχομένους, ἄτινα διώκουσιν αὐτοὺς διὰ τῶν θρήνων, τῶν παραπόνων καὶ τῶν ἀπαισιῶν καὶ μελαγχολικῶν αὐτῶν βλεμμάτων, αἰσθάνεται εἰδός τι φρικιάσεως καὶ συμπαθείας. Ἄλλοτε ἡ συνοικία αὕτη ἦν καταγῶγιον κακούργων, οὗτινος ἡ ἀστυνομία μετὰ δυσκολίας διήρχετο τὰ ὄρια, καὶ ὅπερ οἱ διαβάται καὶ οἱ ξένοι ἀπέφευγον μετὰ προσοχῆς. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἀποτελοῦντες εἰδός τι φυλῆς, ἴδια ἐχούσης ἐθίμα, ἐκυθερνῶντο μεταξὺ τῶν, χωρὶς νὰ συγκοινωνῶσι μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ Λονδίνου κατοικίων. Βραδύτερον ὅμως ὁδοὶ νεαὶ διεπέρασαν διὰ τοῦ καταγωγίου τούτου, καὶ οἱ Βοημοὶ οὗτοι κατεδιώχθησαν, ἀποσυρθέντες εἰς τὰ πρόαστεία μακρὰν τῶν εὐτυχῶν τοῦ αἰῶνος, εὖς ἐλύπει καὶ δυσηρέσει τὸ λυπηρὸν ἐκεῖνο θέαμα. Διέμεινε δὲ ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκείνης ἐποχῆς ὁδὸς μία, ἣν καὶ διετρέξαμεν.

Ἡ θέα τῆς ἀθλιότητος ταύτης ἔδωκεν ἡμῖν ἀφορμὴν σκέψων διαφόρων, κατὰ τὰς ἰδέας καὶ τὸ πνεῦμα ἐκάστου ἡμῶν. Ὁ μὲν κατεδίκαζεν ἀμέσως τὸν πολιτικὸν τῆς χώρας ὀργανισμόν, κατηγορῶν τὴν κοινωσίαν διὰ τὸ κακὸν τοῦτο, χωρὶς νὰ παρεμβάλῃ καὶ τινα δικαιολόγησιν. Ὁ δὲ θερμότερον ἔτι τοὺς Ἴρλανδοὺς ὑπερασπιζόμενος, ὑπὸ τὴν πρόφασιν ὅτι εἶναι ὀμόθηροισι ἡμῶν, ὠνόμαζεν αὐτοὺς μάρτυρας τῆς Ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας. Ἄλλοτε δὲ παρωμοίαζον τοὺς δυστυχεῖς τούτους μὲ ληστὰς καὶ κακούργους ἀναξίους συμπαθείας, γνώμη ἣτις ἄλλως τε ἀπῆντα ἐναντίους ἅπαντας ὅσοι ἀνεκάλυπτον ἐνταῦθα σύμβολόν τι τῆς τοῦ λαοῦ πτωχείας καὶ τῆς κακῆς τῶν ἐργατῶν καταστάσεως.

Πρὸς καθυπόταξιν τῆς ἀπειθοῦς Ἴρλανδίας, ἣτις ἐπὶ αἰῶνας ὅλους ἐταράσσετο ὑπὸ ἀριστοκρατείας κατατηκούσης αὐτὴν, ἡ Ἀγγλία ἐξήσκησεν ἐπὶ τῆς δυστυχῆς ταύτης χώρας ἀδυσώπητον καὶ ὄλους ἀντιχριστιανικὴν κατάθλιψιν. Πᾶς φιλόανθρωπος ἐστέναξε δεδαίως ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ καταχρήσει τῆς ἰσχύος, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο δεδαίως νὰ μὴν ὀμολογήσῃ ὅτι ἡ καθυπόταξις τῆς νήσου ταύτης ἦν ἔργον ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, ἣτις εἰρηνεύουσα μετὰ δυσκολίας τὴν Σκωτίαν ἐτοίμην οὖσαν νὰ ἐνωθῇ μετὰ τῆς Ἡπείρου, καὶ νὰ ὠφελθῇ ἐκ τῶν Ἴρλανδικῶν διαφορῶν, ἠπειλεῖτο ἀδιαλύπτως κατὰ τε γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, διότι, ὅτε ἐπαναστατικαὶ σημαῖαι ὑψοῦντο ἐν Σκωτίᾳ καὶ Ἴρλανδίᾳ οἱ Γαλλικοὶ στόλοι ἔσπευδον νὰ καταλάβωσι τὴν Μάγ-

χην, καὶ νὰ καλύψωσι συγχρόνως τὸν Ἴρλανδικὸν κόλπον ὑπὸ τε πλοίων καὶ στρατιωτῶν.

Πρὸ δύο περίπου αἰῶνων ὁ καθολικισμὸς ἐτάραξεν ἀείποτε τὴν μητρόπολιν τῆς ἀπειθοῦς, δυστυχῆς καὶ ὑπὸ μεγίστου πληθυσμοῦ καταβαρυνόμενης ταύτης νήσου. Φυλαὶ τινες διαφόρου καταγωγῆς διαίωσαν ἀνταγωνισμὸν τινα ἔτι μᾶλλον ἐξαρθεῖντα ἀπὸ τοῦ σχίσματος τῆς Ἀγγλίας. Ὑπὸ τὴν εἰς ὀλίγους μόνον συγκεντρωσιν τῆς ἰδιοκτησίας διαίγουσα ἡ Ἴρλανδία, ὑπὸ μόνῃς ἐξησθένῃς τῆς δυστυχίας, καὶ ὑπὸ πάλης ἀνίσου ἐξηφανίσθη. Διὸ καὶ ἡ κυβέρνησις συνεχώρησε μὲν τὰς ἀποικίσεις, ἐλιμοκτόνησε δὲ εὖς ἔβούλετο νὰ ἀπωλέσῃ καὶ οὕτως ἡ φιλανθρωπία ἐθυσίασθη ὑπὲρ ἄλλου τινὸς μείζονος συμφέροντος, ὅπερ ἐστὶ ἐπιτηδεῖα μὲν, ἐνοχος ὅμως πολιτικῇ.

Ἄλλὰ κατὰ τὴν παρούσαν τῶν πραγμάτων κατάστασιν, ὁ λαὸς οὗτος ὑπὸ μεγίστης καταλαμβανόμενος ἀπελπισίας ἐξέπεσε τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ ἀξίας. Ἀπολέσας πᾶσαν ἐλπίδα, ἀπώλεσε καὶ τὸν πρὸς τὴν ἀμίλλαν καὶ τὸν συναγωνισμὸν ζήλόν του. Ἀπεμακρύνθη τῆς ἐργασίας, ὡς μὴ δυναμένης νὰ διαθρέψῃ ἢ νὰ πλουτήσῃ αὐτὸν, καὶ κατέλειψε τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων του· διότι ἡ πίστις ἐκπνέει σχεδὸν ἅμα τῆς ἐλπίδος ἀποστάσης. Ἐν Λονδίῳ, ὡς ἐν Δουβλίῳ, ὁ Ἴρλανδὸς δὲν θέλει νὰ κερδήσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, διότι βλέπει ἑαυτὸν προωρισμένον εἰς τὴν ταπεινίστην καὶ τὴν πενίαν, ἣς ἐσυνήθισε τὰς βασάνους, καὶ ἡ ὀκνηρία ἐγένετο αὐτῷ δευτέρα φύσις· τὸ δὲ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἐνοστικτὸν αὐτοῦ ἰδιώμα ἀντεκατέστη διὰ τῆς ἀπὸ τῆς ἐργασίας ἀπομακρύνσεως.

Πολλάκις ἐπεχείρησαν τὴν ἀναμόρφωσιν τῶν εἰς Λονδίον Ἴρλανδικῶν ἀποικίων, πλὴν ματαίως. Ὅστε τῇ ἀληθείᾳ ἡ Ἀγγλία, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐμποδίων ἀτινα τὸ ζήτημα τοῦτο παρουσιάζει δὲν εἶναι ἀξία οἰκτερισμοῦ, ὁ δὲ Ἴρλανδὸς δὲν κινεῖ πλέον τὴν συμπάθειαν οὐδενός. Ἐπεταὶ λοιπὸν ἐκ τούτου ὅτι πρέπει νὰ βλέπωμεν μὲ ὄμμα ψυχρὸν καὶ μὲ καρδίαν χάλκινον τὸ ἀνίατον τοῦτο κακόν; Ὅχι βεβαίως· καὶ ἡ ἀδυναμία τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων πρὸς τὸ νὰ σῶσῃ ἐκ τῆς ἀβύσσου τοὺς δυστυχεῖς τούτους ἐπαυξάνει ἔτι τὸ λυπηρὸν αἰσθημα ὅπερ ἡ κατάστασις αὐτῶν ἐμπνέει εἰς τὴν καρδίαν καὶ τοῦ μᾶλλον ἀναισθητοῦ. Ἡ ἀνισότης τῶν περιουσιῶν καταδικάζει τὸ μεγαλύτερον τοῦ πληθους μέρος καὶ τὴν ὀδυνώδην στέρτησιν καὶ αὐτῆς τῆς ἐπιουσίου τροφῆς, ἐνῷ ἄλλοι ἀμυθῆτων θησαυρῶν καὶ εἰσοδημάτων κάτοχοι, ἐξοδεύουσιν ἀφειδῶς καὶ μετὰ σκανδαλώδους ἀσωτείας.

Ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ τῶν χρημάτων ἀριστοκρατία ὠφέλε νὰ λάθῃ ὡς ὄπλα αὐτῆς ὀμιλοῦντα τὸν προκατακλυσμιῶν ἐκείνων μεγαθήρα, οὗτινος θαυμάζουσι μετὰ τρόμου τὸν τρομερὸν σκελετὸν ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσείῳ. Τὸ τεράστιον τοῦτο ζῶον, ὅπερ ἡ γῆ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ θρέψῃ, κατέρριψε τὸν κόσμον, κατὰ τὰς Δανικὰς ἀρχαίας παραδόσεις, ὥστε ὁ Θεὸς, οἰκτεῖρας τὴν κτίσιν, ἐπέφερε τὸν κατακλυσμὸν, καὶ ἠφάνισεν ἀπὸ τῆς σφαιρας μας τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀδδηγάγου τῶν ζῶων ἀριστοκρατίας. Ὁ Μεγαθέρ λοιπὸν οὗτος εἰκονίζει τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ Ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ, οὗτινος προλέγει τὴν εἰμαρμένην.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ὠνομάσαμεν ἀπαξ τὸν μεγαθήρα, ἄς μὴν ἀπομακρυνθῶμεν αὐτοῦ, ἀφοῦ μάστιχα εὐρισκόμεθα εἰς τὴν πρὸς τὸ Βρετανικὸν μουσεῖον ἄγουσαν. Εἶναι δὲ τοῦτο μνημεῖον ὠραϊζόμενον ὑπὸ ἀετώματος

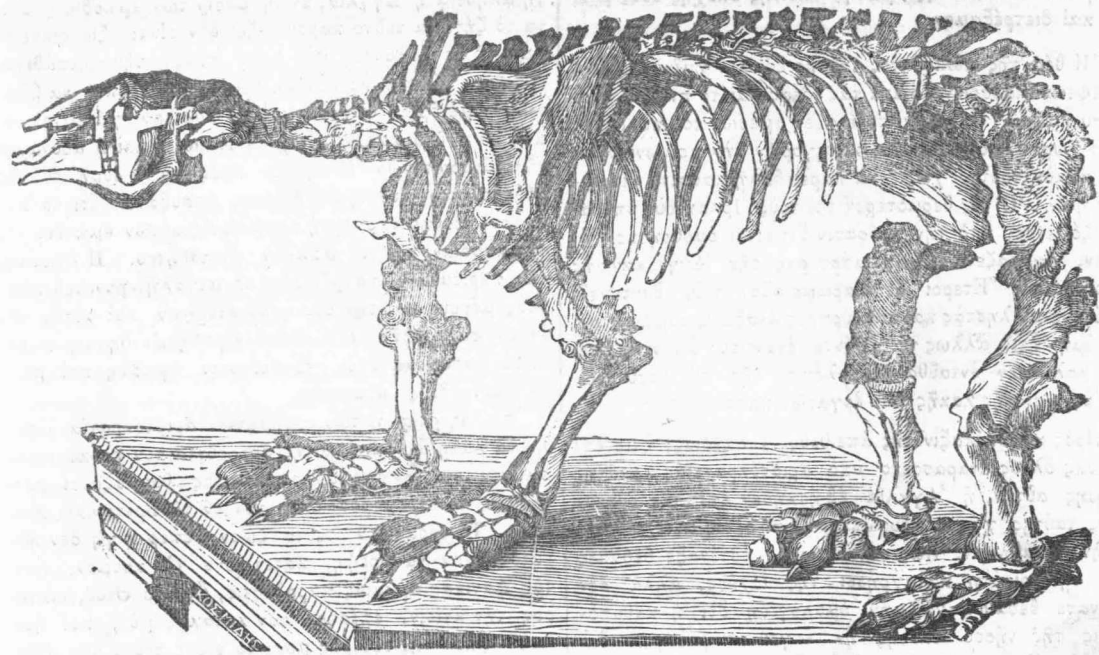
στηριζομένου υπό στηλών τάξεως Ἰωνικῆς καὶ μᾶλλον ὠραίων ἢ ἀρμόδιον εἰς τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἀνηγέρθη. Εἶναι δὲ ἄξιον παρατηρήσεως ὅτι οὐδέποτε ἡ κυβέρνησις ἐπρότεινε τὴν σύστασιν οὐδενὸς τῶν εἰς τὰς ὠραίας τέχνας ἀφιερωμένων καταστημάτων, διότι ἡ μὲν ἐθνικὴ στοὰ ἀνηγέρθη ὑπὸ τοῦ R. Argenstein, ἡ δὲ ἐξαίσιος συλλογὴ τῆς Σχολῆς τοῦ Dulwich, ἡ περιλαμβάνουσα ὑπὲρ τὰς 355 εἰκόνας εἶναι κληροδότημα τοῦ σὶρ Francis Bourgois, τὸ δὲ Βρετανικὸν Μουσεῖον δρεῖλαι: τὴν σύστασιν αὐτοῦ εἰς τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐλευθεριότητα τοῦ σὶρ Hans Sloane ἀποθανόντος τῷ 1753 καὶ παραχωρήσαντος, ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ, εἰς τὸ Κοινοβούλιον τὰ μέσα τοῦ ν' ἀγοράσῃ τοὺς θησαυροὺς τῶν ποικίλων αὐτοῦ συλλογῶν ἀντὶ μετριωτάτης τιμῆς. Γεώργιος δὲ Β' ἠγόρασε τὸν οἶκον Montague ἵνα ἐναποθέσῃ τὸ πολυτίμον τοῦτο κληροδότημα μεθ' οὗ συγκατετέθησαν καὶ ἄλλα λόγου πολλοῦ ἄξια δῶρα, εἷς τὰ χειρόγραφα τοῦ Ροβέρτου Κόττωνος, ἡ βιβλιοθήκη τοῦ ταγματάρχου Ἐδουάρδου, τὰ σπάνια καὶ λαμπρά χειρόγραφα τοῦ λόρδου Ἀρλεῦ, κόμητος Ὁξωνίας. Προσληφθέντων δὲ καὶ τῶν Αἰγυπτιακῶν του μνημείων ἐν ἔτει 1801, καὶ τῶν μαρμάρων τοῦ Τσουλεῦ, ἐν ἔτει 1805, ἡ θέσις ἐκείνη ἀπέβη τὰ μέγιστα στενόχωρος, διὸ καὶ ἐδέησε ν' ἀνεγερθῇ τὸ μνημεῖον ὅπερ βλέπομεν σήμερον.

Τὸ κατάστημα τοῦτο εἶναι πολλοῦ λόγου ἄξιον, μάλιστα ὡς πρὸς τὴν φυσικὴν ἱστορίαν, τὰ δρυκτὰ καὶ τὰ παντοειδῆ ζῶα ὧν περικλείει τὴν συλλογὴν. Αἱ δὲ συλλογαὶ αὗται, αἱ ἐντελέστεραι τῶν ὄσας ἔγνωμεν

μέχρι τοῦδε, κατέχουσι διαστήματα ἕκτανη καὶ καλῶς εἰσι διατεθειμέναι· ἐκπληττεται τῇ ἀληθείᾳ ὁ παρατηρητὴς βλέπων τὸν σωρὸν τοῦτον τῶν ἐρπετῶν, τῶν πιθήκων, τῶν πτηνῶν, τῶν τεταριχουμένων μαστοφόρων καὶ μετρῶν ἀνά ἑκατοντάδας ὄντα περὶ ὧν οὐδὲ ἤκουσε ποτέ τι. Ἡ δὲ περιεργότερα αἰθουσα εἶναι ἐκείνη εἰς ἣν εὐρίσκονται τὰ προκατακλυσματῆ θηρία.

— Σὰς βεβαίῳ ὅτι ποτὲ δὲν ἐπίστευσα εἰς τὸν κατακλυσμὸν, με λέγει ταπεινῇ τῇ φωνῇ ὁ παρατηρητὴς ἐν τούτοις πρέπει νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι συνέβη τι...

Τὰ περιεργότερα τῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ εὐρισκομένων ἀντικειμένων εἰσὶν οἱ χαυλιόδοντες τῶν μαστοδόντων, μῆκος ἔχοντες ἑπτὰ ἢ ὀκτώ ποδῶν. Λέγουσι δὲ ὅτι ὁ ἔλεφας ἔχει πρὸς αὐτὰ τὴν ἀναλογίαν ἣν ἔχει ἡ γαλῆ πρὸς τὸν πάνθηρα. Ὁ Κουβιέρος διηγεῖται πῶς τὸ προκατακλυσματῶν ἐλεφάντιον ὁσοῦν, διατηρηθὲν ἐντὸς τῶν πάγων τῶν βορείων χωρῶν, ἐχρησίμευσε τὴν σήμερον εἰς χρεῖας διαφόρους τοῦ συνήθους συγχρόνου ἐλέφαντος. Ἀνεκάλυψαν μάλιστα εἰς τὰς βορείους ταύτας χώρας πτώματα ὀλοσχερῆ, τεθαμμένα πρὸ πεντακισχιλίων ἐτῶν εἰς τοὺς ἐκ κρυστάλλων τάφους αὐτῶν, καὶ ὧν τινων οἱ αὐτόχθονες ἀφῆρσαν τὰς σάρκας. Ἡ κεφαλὴ μάλιστα τοῦ θεινοθηρίου, ἡ εἰς τὰ περίεξ τῆς Δαρμιστάτης εὐρεθεῖσα, εἶναι ἡ ἀπαστῶν τῶν ἄλλων τρομεριώτερα. Ἡ ἄνω σιαγὼν αὐτῆς εἶναι ὠπλισμένη διὰ τινος μεγάλης κερατοειδοῦς ἀποφύσεως, ἐκ τῆς κάτω ἀνέρχονται δύο χαυλιόδοντες παριστῶντες τὸ σχῆμα σχαλίδος ἢ δικράνου ἀνεστραμμένου, ἐνὸς μέτρον τὸ μῆκος.

Ο ΜΕΓΑΘΗΡ.

Ἄλλ' ὁ Λεβιάθων τῆς συλλογῆς εἶναι ὁ μεγίσθηρ περὶ οὗ ὠμιλήσαμεν ἀνωτέρω, καὶ ὅστις διατηρούμενος καθ' ὁλοκληρίαν, ἀναπτύσσει ἐν τῷ μέσῳ μεγίστης αἰθούσης τὸν τρομερὸν αὐτοῦ σκελετὸν, μῆκος ἔχοντα περίπου εἰκοσιπέντε ποδῶν, καὶ μὴ ὁμοιάζοντα οὐδὲν τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν ζῶων. Οἱ τῆς βραχέως σπόνδυλοι παριστῶσι τὰς ἀνωμαλίας καὶ τὰς ἀληθεῖς ἰσχυρῶν προμαχῶνων διαστάσεις· ἡ δὲ οὐρὰ συγκεκριμένη ὑπὸ σειρᾶς κύβων διηρθρωμένων, δέκα ἢ δώδεκα δακτύλων τὸ μῆκος, ἔχει ἕκτασιν τριῶν μέτρων περίπου. Ἦν δ' αὐτῆ εὐλίγυστος καὶ ὁ μακάριτης οὗτος ἵνα διώκῃ τὰς μυίας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης αἰτινες, ἀναμφιβόλως καὶ κατ' ἀναλογίαν θά ἦσαν μεγάλα ὡς δρυθαί, ἔψαυε τὸ πλευρὸν αὐτοῦ διὰ τοῦ λεπτοῦ τούτου ἀμυνηρίου, οὕτως ὁ δατώδης κορμὸς ζυγίζει πλέον τῶν τετρακοσίων λιτρῶν. Αἱ κνήμαι αὐτοῦ ὁμοιάζουσι τῆλας· οἱ δὲ πόδες ἐπίσης μακροὶ ἐμπροσθεν ὡς καὶ ὀπίσθεν ἀναμιμνήσκουσι τοὺς πόδας τῶν τετραχειρῶν, καὶ κατὰ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἡ τῶν ποδῶν αὐτοῦ συσκευή ἐγένετο, συμπεραίνομεν ὅτι τὸ νῦν ἀκίνητον τοῦτο ζῶον, τὸ ἔχον βάρος περίπου δέκα ἕως δωδεκα μυριάδων, εἶχε τὴν εὐκολίαν ν' ἀναρρίχῃται, ὡς πίθηκος, ἐπὶ τῶν βράχων καὶ τῶν δένδρων. Συμπεράνατε λοιπὸν τώρα μετὰ τὸ τεκμήριον τοῦτο ὁποῖόν τι ἦν τὸ μέγεθος καὶ τὸ ὕψος τῶν προκατακλυσμαίων δένδρων καὶ φυτῶν· διότι ἐάν, ὁ μὴ γένοιτο, ἠδύνατό τις νὰ περιβάλλῃ τὸ πελώριον καὶ ἀπειρομέγεθες τοῦτο σῶμα διὰ τῆς προτέρας αὐτοῦ σαρκὸς καὶ τοῦ δέρματος, ν' ἀποδώσῃ αὐτῷ τὴν ζωὴν, καὶ τὸ ἀφήσῃ ἐντὸς τῶν δασῶν, τὸ τέρας τοῦτο κατασυντρίβον ὑπὸ τοὺς τρομεροὺς αὐτοῦ πόδας τὰς μᾶλλον ὕψηκα ρήνους πεύκας ἢ δρυς τῶν φυτειῶν, ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ εἰς χορεύει ἐπὶ πεδίου ἀχυροστρώτου.

Παρὰ δὲ τὰ λείψανα κόσμου ἐξαφανισθέντα, ἀπαντᾷ τις ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσεῖῳ τὰ θαυμάσια λείψανα κοινωρίας ἀποθανούσης. Τὸ ἐπιγίαιον τῆς οἰκοδομῆς ταύτης περικλείει μάρμαρα, μνημεῖα ἐκ γρανίτου, τάφους ἐκ λίθου βασάλτιου, λείψανα πολυτίμα τῆς Ἀσσυρίας, τῆς Λυκίας καὶ τῆς Αἰγύπτου. Αἱ τοιαῦται συλλογαὶ ἡμῶν ὡς πρὸς τὰς τοῦ Λονδίνου συγκρινόμεναι εἰσὶν ἀτελεῖς. Ἄλλ' ὅσον αἱ συλλογαὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας, καὶ ἡ βιβλιοθήκη ἡ ἐκ 300,000 χιλ. τόμων συγκεκριμένη εἰσι καλῶς διατεθειμένα, τοσοῦτον τὸ εἰς τὰς τέχνας ἀφιερωθὲν τοῦ μουσείου μέρος εἶναι κακῶς διατεταγμένον καὶ διατηρεῖται ἀμελέστερον. Πανταχοῦ σωρεῖα ἀκαταλόγητος, πληθὺς ἀμέτρητος ἀγαμάτων καὶ ἐκμαγείων, ἀνοήτως διατεταγμένων, ἀνευ λογικῆς, ἀνευ χρονολογίας... Ἀληθῶς δὲ εἰπεῖν, βλέποντες τὴν τρομερὰν ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο ἀκαταστασίαν τοῦ μουσείου, νομίζει ὅτι παρίσταται εἰς μίαν τῶν ἀκαθαρτωτέρων ἀγορῶν· διότι προτομαὶ καὶ ἀγάλματα ἀγαστὰ διὰ τε τὴν καλλονὴν καὶ τέχνην αὐτῶν καλύπτονται ὑπὸ τὸν κονιορτὸν, ὡσεὶ ἐδαφιαῖαι πλάκες, ἃς ἀπεχαιρέτησεν ἐκ πολλοῦ τὸ σάρωθρον τοῦ ἐπιστάτου. Οἱ τοῖχοι δὲ τοῦ μέρους τούτου στερούμενοι παντὸς κοσμήματος εἰσι φαιοὶ καὶ πολλαχοῦ τοσοῦτον ἀμαυροὶ ὥστε, τὰ μουσεῖα ταῦτα ὁμοιάζουσιν ἀποθήκην κοινὴν χυδαίων ἐμπορευμάτων.

Ἐντὸς εὐρέως τινὸς δώματος κεχρωματισμένου διὰ τινος ἀηδοῦς κιτρίνης βαφῆς εὐρίσκονται ὁπωσοῦν βέλτιον διατεθειμένα τὰ διαβόητα τοῦ Παρθενῶνος μάρμαρα, ἅτινα εἰσὶν ἀριστουργήματα τοῦ Φειδίου καὶ τῆς ἀνθρωπίνης γλυπτικῆς. Ὅποια μεγαλοπρέπεια καὶ

φαντασία γόνιμος!!! ὦ τέχνη θεία!!! ὦ πόσον τὰ λείψανα ταῦτα, τὰ τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἀπελπισίαν κινουῦντα τῶν νέων γενεῶν, πόσον, λέγω, τὰ λείψανα ἀναρμοδίως κατεκτῆθησαν (α) ὑπὸ λαοῦ ξέινου πρὸς τὴν τέχνην, κληθέντα ἵνα παρατηρῇ αὐτὰ μετ' εὐδαιμονίας γαληνιτίας, χωρὶς νὰ αἰσθάνηται ἑαυτὸν ταπεινούμενον διὰ τὴν ὀπισθοδρόμησιν τῶν αἰώνων καὶ μετὰ τῆς ἡδείας πεποθησέως ὅτι ὁ Φειδίας αἰχμάλωτος ἐν Λονδίῳ παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἔργων τοῦ Σαίτερῦ, τοῦ Οὐεσμάρκτου, τοῦ Βάκωνος, τοῦ Στόνη, τοῦ Ὀππέρου, τοῦ Κενδίκου καὶ τοῦ Wyatt, παρήτησε τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν ἵνα περιποιήσῃ τὴν μεγίστην δόξαν τῇ Ἀγγλίᾳ καὶ καταστήσῃ αὐτὴν ὑπερήφανον ἐπὶ ταύτῃ.

Ἡ ἐνδοξὸς αὕτη αἰθουσα εἰς ἣν εὐρίσκονται κατατεθειμένοι αἱ μετώπαι, ὁ θριγκὸς, τὰ λείψανα τοῦ ἀετώματος, τὰ ἱππικὰ ἀνάγλυφα καὶ ἡ θεία τῶν παναθηναίων πομπή ἡ ἐκ τῆς γλυφίδος τοῦ μεγίστου γλυπτου ἀμίμητος εἰς καλλονὴν καὶ τέχνην διελθοῦσα, ἡ αἰθουσα λέγω αὕτη, ἐναντίον τῶν καταρῶν τοῦ ψάλτου τοῦ Ἀρόλδου φέρει τὸ ὄνομα τοῦ καταπαράξαντος τὸ ἀριστούργημα τοῦ κόσμου Ἄδρδου Ἐλγιν. Ὁ Βύρων, ὅστις πολλάκις ἠὲ χαριστέτω νὰ διαβάλλῃ καὶ, οὕτως εἰπεῖν, ἐξευτελιζέι τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ὤφειλεν εἰς τὴν ἰδιοτροπίαν του ταύτην μέρος τῆς ἐν Γαλλίᾳ δημοτικότητος αὐτοῦ, ἔθθα κατεκραύγασαν μετ' αὐτὸν κατὰ τοῦ ἱεροσύλου καὶ κατηράθησαν τὸ συλλήσαντα τοὺς ἀτιμήτους τοῦ ἀτιμήτου μνημείου ὠραϊσμούς. Ἐπρεπε λοιπὸν, δυνατὸν νὰ εἴπῃ τις, διὰ τὸ σέβας πρὸς τὰς εἰς βαρβαρότητα πεσοῦσας χώρας, νὰ καταργήσωμεν τὰ μουσεῖα, καὶ ν' ἀποδοσωμεν εἰς τὴν Αἰγύπτου τὰς σφῆκας, τοὺς δαελίσκους καὶ τοὺς τάφους αὐτῆς; Εἰς τὴν Μῆλον, τὴν Ἀφροδίτην, καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν τὰ ἀριστουργήματα αὐτῆς; Ἴνα δὲ μὴ φαινόμεθα μεροληπταὶ ἃς ὁμολογήσωμεν ὅτι ἐάν Γάλλος τις πρέξενος ἀφῆρῃ ἀπὸ τοῦ Παρθενῶνος καὶ μετεκομίξεν εἰς Λουβρον τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Φειδίου, ἀντὶ νὰ ἀναθεμα-

(α) Πόσο ἠδύνατο νὰ εἴπῃ τις περὶ τῶν ὑπο τοῦ λόρδου Ἐλγιν ἀρπαγέντων μαρμάρων τοῦ Παρθενῶνος, ἐν οἷς ἐπετυποῦντο τῆς ἀμιμήτου τοῦ Φειδίου γλυφίδος τὰ ἀθάνατα προϊόντα. Τίς ὅμως ἐκ τῶν ἀπογόνων τοῦ μεγάλου καλλιτέχνου τούτου δὲν ἀνέγνωσε μετὰ συγκινήσεως τὰ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ ἡμῶν Κ. Ἀ. Ρ. Ραγκωθὴ περὶ αὐτῶν εὐφραδέστατα βηθέντα ἐν τε τοῖς λόγοις αὐτοῦ τοῖς εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἐκφωνηθεῖσι, καὶ ἄλλωχοῦ μάλιστα ἐν Εὐτέρπῃ. Μέρη τῆς μεγάλης ἐκείνης ταινίας τῆς παριστώσης τὴν πομπὴν τῶν Παναθηναίων ἠτύχησεν ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐταιρεία νὰ ἀνακαλύψῃ κατὰ τὰς ἐπιμόρους ἀνασκαφὰς ἃς ἐπέχειρσεν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. Εὐτυχῶς λοιπὸν δυναμέθα καὶ ἡμεῖς σήμερον νὰ μετέχωμεν τοῦ γενικοῦ ὑπὲρ αὐτῶν τῆς Εὐρώπης ἐνθουσιασμοῦ, οὐχὶ βιαζόμενοι ἵνα πορευθῶμεν εἰς τὸ αἰώνιον αὐτῶν κοιμητήριον, τὸ Λονδίον, οὕτε παρατηροῦντες τὰ ἀηδῆ αὐτῶν ἐκμαγεῖα ἅτινα ἡ Βρετανικὴ κυβέρνησις ἐδωρήσατο ἡμῖν ἀλλ' ἀναβαίνοντες τὴν κλίμακα τῶν Προπυλαίων, δι' ὧν διερχόμεθα, καὶ φθάνοντες ἐν τῷ Παρθενῶνι! Ὁ ἰδὼν τὰ λείψανα ταῦτα δικαιοῖ τὸν μέγαν ὑπὲρ αὐτῶν τῶν σοφῶν ἀλλογενῶν ἐνθουσιασμὸν, διότι πάντα γλώσσα ἀθροωπίνῃ ἀδυνατεῖ, καθ' ἡμᾶς νὰ περιγράψῃ τὴν τεχνην, τὴν καλλονὴν, τὸ ἀνετον καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν ἐκείνην τὴν ὁποῖαν ὁ δαιμόνιος γλυπτικὸς ἐπέχευσε ἐπὶ τῶν ἀριστουργημάτων αὐτοῦ!!! Σημ. τοῦ Μεταφρ.

τίσωμεν αὐτὸν, ἤθελομεν μάλιστα ὑπερπαινέσει τὸν πατριωτισμὸν αὐτοῦ καὶ ὑποδεχθῆ μετὰ χαρᾶς ἔτι πλείστους τοὺς θησαυροὺς τῆς Ἀττικῆς. Ὁ λόρδος Ἐλγιν διετήρησε τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν μαρμάρων τοῦ Παρθενῶνος, ἅτινα συγκατένευσε νὰ καταθέσῃ ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσεῖῳ. Ὁ Βύρων μακαρίζει ἑαυτὸν ὅτι δὲν εἶναι συμπατριώτης τοῦ ἀνθρώπου τούτου, γεννηθέντος ἐν Σκωτίᾳ καὶ καταγομένου ἀπὸ τοῦ Ροβέρτου Βρουκίου. Ἐγὼ δὲ λυποῦμαι εἰλικρινῶς ὅτι δὲν ἐγεννήθη εἰς Γαλλίαν, διότι ἤθελε κοσμήσει τὸ μουσεῖον ἡμῶν δι' ἀδαμάντων τοσοῦτον πολυτίμων.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ.

(Συνέχεια, ἴδε φυλ. 93.)

Ἡ Κυρία Δεβόρδη Βαλμόρ.

Ἐκτός τῶν εἰς τὸ πεζὸν συγγραμμάτων της, ἡ κυρία Δεβόρδη Βαλμόρ ἐδημοσίευσεν εἰδύλλια, ἐλεγεία, μυθώδεις, διηγήματα διὰ τὰ παιδιά, μύθους, ποιήσεις ποικίλας κτλ.

Ἐμπνεομένη μᾶλλον ὑπὸ τῆς φιλίας καὶ τῆς μητρικῆς καὶ υἱικῆς στοργῆς, ἢ ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, ἡ κυρία Δεβόρδη Βαλμόρ ἐξέφρασεν ἀρκετὰ ἐπιτυχῶς τὰ αἰσθήματα ταῦτα εἰς τὰ ποιήματά της, ἐπιγραφόμενα *Αἱ δύο Φιλίαι*, *Ἡ Μήτηρ*, *Ὁ Μικρὸς Ἀρθούρος τῆς Βρετανίας εἰς τὴν Αὐλὴν τοῦ Ρουῆν*, *Τὸ ὄνειρον τοῦ τέκνου μου*. Ἐν μικρὸν ἐλεγείον πρὸ πάντων, ὅπερ ἀφιέρωσεν εἰς τὰ τέκνα της, εἶναι ἄξιον νὰ μνημονευθῆ ὡς ἀποκύημα ψυχῆς μητρὸς συνετῆς, εἰρηνικῆς, ἐγκαρτερούσης εἰς δυστυχίαν, καὶ ὑπερφωτισμένης εἰς τὰ γλυκύτατα αὐτῆς, ὡς μητρὸς, καθήκοντα.

Ἐὰν ἡ κυρία Δεβόρδη Βαλμόρ περιωρίζετο πάντοτε εἰς τὴν μετριόφροναν σφαῖραν τῶν συγκινήσεων, αἰτινες φέρουν γαλήνην εἰς τὴν καρδίαν, μόνον ἐπαί-

νους σχεδὸν εἶχομεν νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς εὐφύιας της. Ὅταν, παραδείγματος χάριν, ψάλλῃ παρά τινα κοιτίδα ἀφελῆς τι καὶ γλυκερὸν ἄσματιον, ὡς ναοῦ-ρισμα τοῦ κοιμιζομένου τέκνου της, τὸ ὅποιον πρὸ ὀλίγου εἶχε τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χεῖλη, ἢ φωνὴ αὐτῆς ἔχει τόνους τρυφερᾶς συγκινήσεως, εἰσδυόσης μέχρι τῶν μυχῶν τῆς καρδίας. Εὐχαριστεῖται τις ν' ἀκολουθῆ τὰς ἐνδιαφερούσας συνδιαλέξεις, εἰς τὰς ὁποίας αὐτὴ λαμβάνει πείραν τῆς νοήσεως τῶν τέκνων, συμμερίζεται τὰς φιλικὰς ἀγαλλιᾶσεις της, εἰς τὰ τῆς υἱικῆς συμπαθείας αἰσθήματά της, εἰς τὰς μητρικὰς ἐλπίδας της, καὶ ἀφίεται νὰ ὀνειροπολῇ μετ' αὐτῆς βίον τινὰ ὅλωι εὐδαίμονα, γαλήνειον, βίον καθήκοντων, εὐκόλων, ὡς αἱ ἡδοναὶ εἰς τὴν ἐστίαν τοῦ οἰκιακοῦ βίου.

Ἄλλ' ὅταν ἡ κυρία Δεβόρδη Βαλμόρ ἐπιχειρῇ νὰ ζωγραφίσῃ πᾶθιν κινδυνώδη πρὸς εἰρήνευσιν τῆς ψυχῆς, τὰ τῆς θεαλλώδους ταύτης ἀτμοσφαιρᾶς ταράττουσι τὸ ὕψος της καὶ σύρουσιν αὐτὴν εἰς λυπηρὰς ἀποπλανήσεις τῆς φαντασίας. Τότε ἀναζητεῖ τις τὴν κόρην, τὴν μητέρα, τὴν φίλην, ἧτις ἤξευρε τὸσον καλῶς νὰ σὰς μύθη πρὸ ὀλίγου, εἰς τὰς ἀγαλλιᾶσεις ἀγίων στοργῶν, ἧτις ἐδανείζετο γλώσσᾳ τὸσον γλυκειᾶς καὶ παρηγορητικᾶς ὁμιλίας της, διὰ νὰ καταπεισθῆ ὅτι δὲν εἶναι τὸ παίγιον ὀνείρου τινός.

Διατρέχοντες τὰ συγγράμματα της κυρίας Δεβόρδης Βαλμόρ, βλέπομεν ὅτι συνήθισε νὰ συζῆ μετ' αὐτὴν τῆς μελαγχολίας. Μετὰ πλείοτερας εὐχαριστήσεως ῥίπτει βλέμμα μελαγχολικῆς λύπης πρὸς τὸ παρελθόν, ἢ βλέμμα ἐλπίδος πρὸς τὸ μέλλον. Ὅταν μειδιᾷ, τὸ μειδιάματά της εἶναι πλήρες θλίψεως· ἀρκεῖ μικρὰ προσοχὴ διὰ νὰ παρατηρήσωμεν ἐπὶ τῶν παρειῶν της κρύφια τινὰ δάκρυα, ῥέοντα ἐπι ἐπὶ τὰ ἴχνη δακρύων, ἡμιτελῶς σπογγισθέντων.

Ἡ ἔξις αὐτῆς τῆς ψυχῆς δίδει εἰς τὸ ὕψος καὶ τὴν ἰδέαν τῆς κυρίας Δεβόρδης Βαλμόρ βαρῆν μελαγχολικὴν, ἧτις δὲν στερεῖται χάριτος, χαρακτῆρά τινα ἀδυναμίας, ὅστις δὲν εἶναι ἀπρεπῆς εἰς γυναῖκα θερμότητος ζωογόνου ἐπανθῆ ἐκ τῆς καρδίας τῆς ποιητρίας ἐπὶ τῶν συγγραμμάτων της, ἐπειδὴ ἡ κυρία Δεβόρδη Βαλμόρ εἶναι ἀληθῶς ποιητὴς τῆς καρδίας· ἀλλ' αὐτὴ ἠδύνατο νὰ βελτιώσῃ πολὺ τὸ ὕψος της, σπουδάζουσα νὰ δώσῃ σοβαρωτέραν εὐστοχίαν εἰς τὴν ἔκφρασιν τῆς ἀδραῆς εὐαισθησίας της.

Ἡ Κυρία Ἐλίζα Βοϊάρ.

Ἡ Κυρία Ἐλίζα Βοϊάρ, δὲν ὑπῆρξεν ἐκ τῶν παιδῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐκ νηπιότητος δεικνύουσι θαυμασίαν τινὰ προδιάθεσιν πρὸς τὴν μεγαλοφυίαν. Ἡ μήτηρ της, γυνὴ ἐμποροῦ τινός τοῦ Νανσοῦ, Πετι-Παῖν ὀνομαζομένου, τὴν ἐξεπαίδευσεν ὅπως ἤρμοζεν εἰς νεάνιδα, δηλαδὴ τῇ ἐνέπνευσε τὸ αἰσθημα τοῦ καθήκοντος, καὶ τὸ τῶν οἰκιακῶν φροντίδων, αἰτινες εἶναι ἡ φυσικὴ κληῖσις τῆς γυναίκος. Βραδύτερον δὲ ἡ νεάνις Πετι-Παῖν ὄφειλε νὰ σκεφθῆ περὶ τοῦ μέλλοντός της, μετέβη εἰς Παρι-

σίους, συστημένη ὑπὸ τοῦ Κ. δ' Ὀσμούνου ἐπισκόπου τοῦ Νανσοῦ, εἰς τὴν αὐτοκρατορίσαν Ἰωσηφίαν, ἧτις ἐχορήγησεν αὐτῇ σύνταξιν, ἕως οὗ δυνηθῆ νὰ τὴν θέσῃ διδασκάλισαν εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Σκουῆν, ἧτις ὀργανίζετο τότε. Ἄλλ' ἡ Κυρία Πετι-Παῖν προώρισται δι' ἄλλο μέλλον· εἰκοσαετῆς ὑπανδρεύθη ἀρχαῖον τινὰ διοικητὴν τῶν τροφοδοσιῶν, τὸν Κ. Βοϊάρ, γῆρον καὶ πατέρα δύο τέκνων, ὧν τὸ ἐν ἡ κυρία Ἀγαπητὴ Βοϊάρτη, ἔμελλε νὰ γείνη μίαν ἡμέραν ἡ κυρία Ταστὺ (Tastu).

Ἀποσυρθεῖσα εἰς Choisy-le Roi ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς ὑπανδρείας της, ἡ κυρία Βοϊάρ ἀφίερεσε τὸ καιρὸν της εἰς τὴν ἀγωγήν τῆς θυγατρὸς της, ἐνασχοληθεῖσα εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φιλολογίας, πρὸς τὴν ὁποίαν ἠθιόταντο ἐκυτὴν ἐλκυομένην ὑπὸ ζωηροτάτης κλίσεως· χωρὶς ὁμως νὰ συναισθανθῆ καὶ φιλοδοξίαν τινὰ, ἐπειδὴ ἡ νέα γυνὴ πολὺν καιρὸν κατ' ἀρχὰς ἀπεποιεῖτο νὰ δημοσιεύσῃ τὰ φιλογικὰ της δοκίμια, καὶ ὅτε τέλος ἐχρεώσθη νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὰς ἐπιμόνους παρακλίσεις τινῶν, ἐζήτησε ν' ἀποφύγῃ τὴν δημοσιότητα διὰ τῆς ἀνωνόμου ἐκδόσεως τῶν πρώτων της ἔργων.

Ὀφείλεται εἰς τὴν κυρίαν Βοϊάρ, μεταξὺ πολλῶν ἡ Παρθένος τῆς Ἀρδουῆνης, παράδοσις Γαλατικὴ, αἱ ἐπιτολαὶ περὶ τοῦ καλλιωπισμοῦ τῶν γυναικῶν, *Δοκίμια περὶ τοῦ ἀρχαίου Χοροῦ*, ἡ *Γυνὴ ἢ ἔξ ἔρωτος*, συγγραμματα ἐγκριθέν τῷ 1828 ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας, ὡς ἐπωφελές εἰς τὰ ἥθη. Συνέγραψεν ἐπίσης πλείετας παραδόσεις τῆς Λορραίνης, εἰς δύο τόμους, ἐπιγραφόμενους *Μαρτυροῦσατε*, *Ὁ ῥύαξ τῶν μαργαριτῶν*, ἡ *Πρωταπριλιά*, παραδόσεις ἀρκετῆς πολυαριθμῶν ἀγγλικῶν καὶ γερμανικῶν συγγραφῶν, χωρὶς νὰ εἴπωμεν καὶ περὶ τῆς συνεργασίας της εἰς διαφόρους συλλογὰς, ἐφημερίδας καὶ Ἐπιθεωρήσεις, ὡς *Οἱ Ἐκατὸν καὶ Εἰς*, αἱ *Ἔρωται τῆς ἐσπέρας*, κτλ.

Ἡ εὐφύια τῆς κυρίας Βοϊάρ δὲν εἶναι πάντοτε

ἡ αὐτὴ· ἐνίοτε τὰ ἱστορήματά της στεροῦνται ἐπινοήσεως διαφέροντος, τὸ ὕψος της εἶναι δύσληπτον, ἄχρουν, ἀλλ' ἄλλοτε ἐπίσης διηγῆται μετὰ χάριτος, λαμπρότητος καὶ συγκινήσεως. Μᾶς ἀρέσκει πρὸ πάντων τοῦ ὕψους της ἡ ἀπλότης, ἡ συστολὴ, τὸ κόσμιον, καὶ ἡ παντελής ἔλλειψις τῆς ἀνυποπόρου οἰήσεως, ἧτις ἀσχημίζει τὰ συγγράμματα πολλῶν κυριῶν συγγραφέων. Κατὰ δυστυχίαν, ἡ κυρία Βοϊάρ εἶναι ἀφροντις τῶν κανόνων καὶ τῆς γραμματικῆς, καὶ μάλιστα, πρέπει νὰ τὸ εἴπωμεν, τῆς ὀρθογραφίας καὶ τῆς στίξεως. Ἡ ἀμέλεια αὕτη ἐπεκράτη ἐπὶ τοσοῦτον, εἰς τὰς τῆς Λορραίνης παραδόσεις, παραδείγματος χάριν, ὥστε τὸ σύγγραμμα καταναξῆ ὡς ἐκ τούτου σχεδὸν ἀκατανόητον. (Ἔπεται αἱ λοιπαὶ βιογραφίαι.)

ΣΥΖΥΓΙΚΗ ΠΙΣΤΙΣ.

Τεμάχιον Ἱστορικόν.

Μετὰ τὸν θάνατον Ἐδουάρδου τοῦ Ὁμολογητοῦ Βασιλέως τῆς Ἀγγλίας (τῇ 5. Ἰαν. 1066), τὸ ἔθνος του, ἐσόμενον τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀνδρός τούτου, δι' ὧν ἐκέρδητε τὴν εὐνοίαν τῶν ὑπηκόων του, ἐπενθοφόρησεν. Ἡπειλοῦν δὲ τότε τὴν χώραν αἰματηροὶ πόλεμοι· διότι πολλοὶ διεύχρηζοντο ὅτι εἶχον ἀπαιτήσεις ἐπὶ τοῦ Θρόνου, ἐν οἷς καὶ Γουλιέλμος ὁ Νόθος, Δουξ Νορμανδίας, ἄξιος ἡγεμῶν καὶ κατακτητῆς. Ὑπερλυποῦντο δὲ οἱ Ἄγγλοι νὰ μεταδῶν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν ἐνὸς ἀλλοεθνούς· διότι οἱ Θᾶνοι (εἶδος φεουδαλιστῶν) τοῦ κραταίου ἐκείνου ἔθους, διαζώσαντες ὅτι ὁ Ἐδουάρδος πρὸ τοῦ θανάτου ἐκήρυξε τὸν ὁμοεθνή του Ἀρόλδον, κόμητα τῆς Ουεσσεξίας, διάδοχον, οἱ Θᾶνοι, λέγω, ἔσπευσαν πανδημεῖ νὰ τὸν ἀναγορεύσωσι βασιλέα, καὶ αὐθημερὸν ἐτελέσθη ἐν παρατάξει ἡτε κηδεία τοῦ ἀποθανόντος Βασιλέως καὶ ἡ ἀνάρρησις τοῦ διαδόχου του, ἧτις δὲν ἀνεχάτισε πρὸς τὸν Δούκα τῆς Νορμανδίας νὰ συλλέξῃ πολυάριθρον στράτευμα ἵνα μεταβῇ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου προέθετο νὰ ἐνισχύσῃ, διὰ τῶν ὀπλων, τὰς ἀπαιτήσεις του, τὰς ὁποίας ἐνόμιζεν ἀναμφισβητήτους, καὶ αἰτινες ἐνισχύοντο ὑπὸ τῆς θρησκευτικῆς ὀρκου. Προεββήθησαν ταῦτα, ἵνα λάθῃ ὁ ἀναγνώστης ἰδέαν τινὰ τῶν γεγονότων καὶ τῆς ἐποχῆς τούτων, τὰ ὁποία προτιθέμεθα ἐν συντόμῳ νὰ ἱστορήσωμεν. Ζῶντος ἔτι Ἐδουάρδου τοῦ Ὁμολογητοῦ καὶ κατέχοντος τὸ σκήπτρον τῆς Ἀγγλίας, ὁ Ἀρόλδος εἰς θαλασσίαν τινὰ ἐκστρατείαν, ὑποστήσας μεγάλην τρικυμίαν, ἐββίβθη ὑπ' αὐτῆς ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Γαλλίας, καὶ ἐναυάγησε. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, ἔζων ἐπὶ τῶν παραλίων τούτων πολλὰ ἔθνη βάρβαρα, τὰ ὁποία ἀπῆλθον ἐπιμόνως οὐ μόνον τὰ πράγματα τῶν ναυαγητάντων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καταρρυγόντας ἐκείσε ἵνα σωθῶσιν ἐκ τοῦ προσφάτου κινδύνου, ἐξηγόρασαν, καὶ τοὶ πλουσίους, μετ' ἐπέφεγκα λύτρα. Μεταξὺ δὲ τούτων ἦτο καὶ ὁ Ἀρόλδος, ὅστις ζωογρηθεῖς ὑπὸ τοῦ Γουίρου ἡγεμόνος τοῦ Ποντιέρου, εἰς τὴν ἀκτὴν τοῦ ὁποίου διεββήθη τὸ πλοῖόν του, ἐφυλακίσθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ φρούριον τοῦ Βωραίνου. Ἐντεῦθεν ὠρελούμενος ὁ Γουλιέλμος ἐξηγόρασε παρὰ τοῦ Γουίρου τὸν ἀντίπαλόν του Ἀρόλδον τοῦ ὁποίου ἐγνώριζεν ἤδη τὰς ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἀγγλίας ἀπαιτήσεις του, καὶ δὲν τὸν ἀπέλυσε, παρ' ὅτε

ὁ Ἀρόλδος τῷ ὑπεστέθη ἐνόρκως, ὅτι θὰ παραιτήσῃ τὰς ἀπαιτήσεις του ἐπὶ τοῦ Θρόνου, καὶ ὅτι θὰ συντελέσῃ ὅσον ἔνεστι εἰς τὴν ἀνάβρῃσιν τοῦ Γουλιέλμου, τὸν δ-όποτον ἀπὸ τοῦδε ἀνεγνώρισεν ὡς δεσπότην καὶ κύριον ὁ Ἀρόλδος. Ὅθεν δολοφονηθέντος τοῦ Ἐδουάρδου, τοῦ ὁποίου τὴν μνείαν ἐν ἀρχῇ ἐποιήσαμεν, καὶ ἐκλεχθέν-τος τοῦ Ἀρόλδου, ὡς διαδόχου, ἐπεμψεν ὁ Γουλιέλμος ἀπεσταλμένον τινὰ πρὸς τὸν βασιλέα διὰ νὰ τῷ ὑπεν-θυμίσῃ τὸν ὄρκον, τὸν ὁποῖον ὠρκίσθη. Ὁ δὲ Ἀρόλδος, τῷ ἀπήντησεν ὅτι ἔδωκε τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην ἐξ ἀνά-γκης καὶ διὰ τῆς βίας, ὅτι, ἡ ἐνθρόνησις του ἐπήγαγεν ἐκ τῆς ἐλευθερίας ἐκλογῆς τοῦ λαοῦ τελευταῖον, ἐὰν ὁ Νορμανδὸς θέλει νὰ ἐνισχύσῃ τὰς ἀδίκους ἀπαιτήσεις του διὰ τῶν ὄπλων, αὐτὸς θὰ δεῖξῃ τοῖς ὑπηκόοις του πῶς νὰ ὑποστηρίξωσι τὸν ἑαυτῷ ἐμπιστευθέντα θρόνον. Ἀμφότεροι οἱ ἡγεμόνες κατενόησαν, ὅτι οὐδὲν μέσον ὑπελείπετο εἰς διάλυσιν τῆς ἐριδος παρὰ τὰ ὄπλα. Ὅθεν ὁ Νορμανδὸς παρεσκευάσθη νὰ ἐκστρατεύσῃ με-τὰ πολυαριθμοῦ στρατοῦ. Οὐχ' ἤττον δὲ καὶ ὁ Ἀγγλος βασιλεὺς εἰς ἄμυναν· οὗτος ἤθελεν ἡθελῶν καταστρέψει τὸ ἐχθρικὸν στρατεύμα, ἐνῷ ἐπεδιβάλετο ἐπὶ τῆς ξηρᾶς· διότι τὰ ἐχθρικά πλοία ἔρρίφθησαν ὑπὸ τῆς τρικυμίας, τῆδε κἀκεῖσε, ἂν δὲν ἠναγκάζετο ν' ἀπομακρυνθῆ τῆς παραλίας διὰ ν' ἀποκρούσῃ τὸν βασιλέα τῆς Νορβηγίας, ἐλθόντα ἐνταῦθα ἵνα ὑποστηρίξῃ μετὰ πολυαριθμοῦ στρατοῦ τὰς ἀπαιτήσεις ἐτέρου ἀντιπάλου τοῦ Ἀρόλ-δου. Ἡ νίκη δὲν ἦτον ἀμφίρροπος, ἀλλ' ἐκλίνας εἰς τὸν ἄξιον ἡγεμόνα Ἀγγλον, ὅστις, ἐνῷ μετ' ἄλλων ἡγεμόνων ἐπανηγύριζε τὴν μέλλουσαν νίκην εἰς εὐωχίαν τινὰ, μανθάνει δι' ἀπεσταλμένου ἐν ἐκείνῃ τῇ στιγμή φθάσαντος, ὅτι ὁ Νορμανδὸς ἀπεβίβασθη πανστρατιᾷ ἐπὶ τῆς νήσου. Ὁ Ἀρόλδος δὲν ἐβράδυνε νὰ συλλέξῃ στρατὸν διὰ νὰ πολεμήσῃ τὸν Νορμανδόν· ἀλλὰ πρὶν ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἐγκατέλειπε τὴν ὠρειο-τάτην ἀντινυμφευθεῖσαν νέαν, Ἐδῆθ ὀνομαζομένην, εἰςτινα πύργον, μικρὸν ἀπέχοντα τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ὅπου ἔμελλε νὰ γίνῃ ἡ σύγκρουσις. Δὲν δύναμαι νὰ περιγράψω πόσον ὁ ἀποχωρισμὸς οὗτος ἐλύπησε τοὺς δύο ἀδισπάστους συζύγους, οἵτινες ἔτρεφον ἀλλήλοισ ἀγάπην εἰλικρινῆ καὶ ἄμικτον δόλου. Ἡ στρατιωτικὴ ἱκανότης τοῦ Ἀρόλδου καὶ αἱ προηγούμεναι αὐτοῦ νίκαι, ἐξωογόνουν τὴν ψυχὴν τῆς ἀπαραμυθίτου Ἐδῆθ του, ἣτις, ἀφ' ἐτέρου συγκινηθεῖσα ἐκ προαισθήσεως ἀορίστου εἰμαρμένης, δὲν ἠδυνήθη ν' ἀναχαιτήσῃ τὰ κρουνηδὸν ῥέοντα δάκρυά του, καθ' ἣν στιγμήν ἀπεχω-ρίζετο τοῦ φιλάτου της, ὅστις οὐδ' αὐτὸς ἠδυνήθη νὰ τὴν παραμυθίσῃ, καὶ τοῖς ὑποσχεθεῖς αὐτῇ ὅτι θὰ ἐπα-νέλθῃ νικηφόρος. Εἰς τὴν περὶ Ἀστυγγίαν μάχην ἐκρί-θη ἡ τύχη τῆς Ἀγγλίας, καὶ τὰ Νορμανδικὰ ξίφη καθ-υπέταξαν ὀλοσχερῶς, τοὺς Ἀγγλοσάξωνας, ὡς περ οὔ-τοι πρό τινων αἰώνων κατέστησαν ὑποχείριους τοὺς Πίκτους καὶ τοὺς Βρετανούς καὶ ἄλλους τῆς νήσου ταύτης κατοίκους. Εἰς τὴν μάχην ταύτην ἐδείξεν ὁ Ἀρόλδος ἀνδρείαν ἀπαραδειγμάτιστον, καὶ ἂν βέλος τυχαίως ῥιφθὲν προσηλωθὲν δυστυχῶς εἰς τὸν ἕνα ὀ-φθαλμόν του, δὲν τῷ ἐπήγαγε τὸν μετ' οὐ πολὺ ἐκ τῆς λύπης ἐπισυμβάντα θάνατον, τὸ κράτος ἴσως δὲν ἤθελε περιέλθῃ εἰς τὴν κυριαρχίαν ἐνὸς ἀλλοδαποῦ. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, δύο ἐπίσημοι, κληρικοὶ Ὅσγό-δης Κνόπης καὶ Ἐλρῆκος ὀνομαζόμενος Childemaister ἀμφότεροι ἀριερωμένοι τῷ ἀτυχῆ ἡγεμόνι των, ἐζή-τουν πρᾶ τὸν νικητοῦ, κατὰ προσταγὴν τῆς μητρὸς τοῦ ἀποθανόντος Ἀρόλδου, τὸ πτώμα του, ἵνα ἀποδώτω

σιν αὐτῷ τὰς ἀνηκούσας ἐπικηδείους τιμὰς. Ἐνταῦθα οἱ ἱστορικοὶ εἰσι διηρημένοι, οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι ἐπέ-τρεψεν αὐτοῖς ὁ Νορμανδὸς, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιστάσεως, νὰ ἐκβάλωσι τοῦ πεδίου τὸ πτώμα, διὰ νὰ τὸ ἐνταφιά-σωσιν ἐνθα ἔδει, οἱ δὲ οὐχί.

Μάταιαι δ' ἀπέδωσαν αἱ ἐπανειλημμένα αὐτῶν ἀνηγνέ-σεις, μὴ δυναμένων νὰ τὸ διαστειλῶσι τῶν ἄλλων πτω-μάτων, γυμνωθέντων ἕνεκα τῆς ἀπλησίας τῶν νικητῶν, καὶ νὰ τὸ γνωρίσωσι, διότι ἐν μέρει ἦσαν ἠκροτηριασμέ-να καὶ ῥυπαρὰ πάντα, ἐξ αἰτίας τοῦ μετὰ τῶν πληγῶν ἀναμειμυγμένου αἵματος, χυθέντος εἰς τὸ πεδίου τῆς μάχης. Ἐπανερχόμενοι οἱ δύο κληρικοὶ ἀπρακτοὶ καὶ κατηφῆς διὰ τοῦτο πρὸς τὴν μητέρα τοῦ ἀποθανόντος, εἰς ἐξ αὐτῶν διαλογιζόμενος καθ' ὁδόν, εἶπεν, ὅτι μόνῃ ἡ σύζυγος του ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τὸ πτώμα τοῦ προσ-φιλοῦς της, διότι ἡ γυνὴ εἰς τὴν διέγερσιν τῶν ἀλγει-νῶν συναισθημάτων της ἔχει τὸ προαισθητικὸν καὶ ὑπερφύσιν. Ὅθεν πεπεισμένος ὁ ἕτερος εἰς τὸν διαλο-γισμόν τοῦ συντρόφου του, ἐπορεύθησαν ἀμφότεροι εἰς τὸν πύργον, ἐνθα, ὡς προεβῆθη, τὴν εἶχεν ἐγκαταλεί-ψει ὁ Ἀρόλδος. Ἐνταῦθα ἀφίνομεν τοὺς δύο κληρικούς καὶ ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ προκείμενον. Ἡ ἀγγελία τῆς ἤττης καὶ τοῦ θανάτου τοῦ μονάρχου εἶχε διαδοθῆ τά-χιστα εἰς ἅπασαν σχεδὸν τὴν Ἀγγλίαν· ἀλλ' ἡ Ἐδῆθ δὲν ἐγνώριζεν εἰςτέτι οὐδέν· διότι οἱ οἰκείοι ἀποφεύγον-τες πᾶν δυσάρεστον συμβεβηκὸς δυνάμενον νὰ προκύψῃ ἐκ τῆς δηλώσεως τοῦ θανάτου τοῦ Ἀρόλδου τῇ ἀπέκρυ-πτον τοιαύτην λυπηρὰν εἰδήσιν. Τοσαύτην δ' ἔτρεφεν ἀ-γάπην πρὸς τὸν σύζυγόν της, ὥστε μετὰ τὴν ἀποχώ-ρησιν του κατέλειπε τὴν ὑπὸ μελαγχολίας, περιλυπὸς τε καὶ σκυθρωπῆ ἐπρόσμενον ἀνυπομόνως τὴν ἐπάνοδον τοῦ φιλάτου της, εἰς ὠρισμένην ἐποχὴν, ἧς παρελθού-σης, διήνυσεν ἐτι μᾶλλον περιλυπὸς ὀλόκληρα ἡμερο-νύκτια ἐπὶ ἐξώστου, ὅθεν ἐφαίνετο ἡ ὁδὸς, δι' ἧς ἤλ-πιζεν ἀκόμη ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ ὁ σύζυγός της. Ὑπὸ το-σαύτης ἀδημονίας κατεῖχετο τότε, ὥστε πᾶσαι αἱ παρη-γορίαι, αἱ ἀνακουφίσεις τῶν οἰκείων της μάταιαι ἀπέ-βαινον, διότι αὕτη δὲν ἔπαυεν νὰ ὀλοφύρηται, παρὰ μόνον ὁσάνεις ἐζήτει πληροφορίας περὶ τοῦ συζύγου της.

— Ἀφικόμενοι οἱ εἰρημένοι κληρικοὶ εἰς τὸν πύργον καὶ ἰδόντες ὀλοφυρομένην, ἐδίσταζον μὲν νὰ πράξουν ὅτι προὔτιθεντο, ἀλλὰ, λόγῳ θρησκευτικῷ, ἀπεφάσισαν νὰ μὴ ἀφήσωσι τὸ πτώμα ἄταφον. Ἡ Ἐδῆθ ἄμα ἰδοῦσα αὐτοὺς προσερχομένους, προεῖδεν τὸ ὑπ' αὐτῶν λεχθητόμενον, καὶ αἴφνης ὠχρότης ἐκάλυψε τὸ τρυφε-ρόν της πρόσωπον, σημειὸν βαθυτάτης λύπης. Παρά-δοξον ἦτο τινόντι ὅτι ἡ τάλαινα, ὀδηγομένη δῆθεν ὑπὸ ἀοράτου δηγοῦ, ὅπερ ἕκαστος ἐνοοεῖ, διευθύνετο ἐνθα κατέκειντο αἱ μεστὰι αἵματος ἐσθῆτες τῶν ὑπερ πα-τρίδος πεσόντων, ἐν οἷς διέκρινεν ἐκ πρώτης ὄψεως τὰς τοῦ φιλάτου, ἐφ' ὃν ἀτένισασα τὰ βλέμματα της ἐπροχώρει μέχρι τῆς ἐκκλησίας τοῦ Waltham θεμε-λειωθείσης ὑπὸ τοῦ ἀξίου ἐκείνου ἡγεμόνος, καὶ ἐν ἣ ἕνα ποταμειούθησαν μετὰ ταῦτα τὰ ὄστα του. Τὰ χρονικά ἐκείνης τῆς ἐποχῆς προστιθεῖσιν, ὅτι ἡ περιλυπὸς αὕτη χῆρα, τρέφουσα καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του αἰώνιον πρὸς αὐτὸν ἀγάπην ἀπεσύρθη εἰς τι μοναστήριον, ὅπου ἀφιερθεῖσα εἰς τὸν αὐστηρότερον θρησκευτικὸν βίον, διήνυσεν οὕτω τὴν ἐπιλοιπον ζωὴν ἀταράχως.

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ)

Θ. Α. Π.